

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุชาทิพย์ สุทธิเมธากร

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SELECTED FACTORS RELATED TO ALCOHOL CONSUMPTION OF MALE
ADOLESCENTS IN BANGKOK**

Miss. Suthathip Sutthimethakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Developmental Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

สุรชาติพิทย์ สุทธิเมธากร: ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายใน กรุงเทพมหานคร. (SELECTED FACTORS RELATED TO ALCOHOL CONSUMPTION OF MALE ADOLESCENTS IN BANGKOK) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 182 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 632 คน จาก 11 โรงเรียน แบ่งเป็นนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 331 คน และนักเรียนชายชายระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 301 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เพื่อนสนิทนำดื่มเครื่องดื่มมาให้ดื่ม เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สัมพันธภาพภายในครอบครัว การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่สองเป็นแบบวัดจำนวน 5 ชุดด้วยกัน คือ แบบวัดความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แบบวัดอิทธิพลของเพื่อน แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว และแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา และค่าสถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Wilks' Lambda 0.188, $p < .05$) ได้แก่ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วมพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 95.34 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้

สาขาวิชา .จิตวิทยาพัฒนาการ..ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา..... 2550ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4778159938: MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: ALCOHOL CONSUMPTION / PEER INFLUENCES ON DRINKING /
ACADEMIC ACHIEVEMENT / SOCIAL INTERACTION ANXIETY / SENSATION
SEEKING / FAMILY RELATIONSHIP / PARENTAL DRINKING BEHAVIOR / ATTITUDE
TOWARD ALCOHOL DRINKING

SUTHATHIP SUTTIMETHAKORN: SELECTED FACTORS RELATED TO
ALCOHOL CONSUMPTION OF MALE ADOLESCENTS IN BANGKOK. THESIS
ADVISOR: ASSSOC. PROF. SOMPOCH IAMSUPASIT, Ph.D., 182 pp.

The purpose of this research was to study selected factors related to alcohol consumption of male adolescents in Bangkok. Subjects were 632 students from 11 schools of which 331 male students were Mathayom Suksa 4-6 students and 301 male students were first, second, and third year vocational students. They were selected by purposive random sampling. Alcohol offering by closed friends, closed friends who drink alcohol, closed friend attitude toward alcohol drinking, perceived alcohol drinking norm of closed friends, parents drinking behavior, attitude toward alcohol drinking, social interaction anxiety, family relationship, sensation seeking, and academic achievement were the factors used in this study.

The instruments were used in this research had two parts. The first part of the instrument was designed to collect the general information about the subjects, while the second part of the instrument was consisted of 5 questionnaires. They were Social Interaction Anxiety Scale: SIAS, Peer Influences Scale, Attitude Toward Alcohol Drinking Scale, Family Relationship Scale, and Arnett Inventory of Sensation Seeking Scale: AISS. Descriptive statistics and discriminant analysis were used to analyze the data.

The results show that alcohol offering by closed friends, perceived alcohol drinking norm of closed friends, attitude toward alcohol drinking, and academic achievement were statistically significant factors that related to alcohol consumption of male adolescents in Bangkok at 0.05 level (Wilks' Lambda 0.188, $p < .05$). All the factors combined together can discriminate the drinking group from the non drinking group correctly 95.34 percent of the subjects.

Field of..Developmental Psychology..Student's signature.....

Academic year2007.....Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จะไม่สามารถทำให้สำเร็จออกมาได้ด้วยดี ถ้าปราศจากความช่วยเหลือและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เปี่ยมด้วยความเมตตา ความปรารถนาดี และให้ความกรุณาเป็นอย่างสูง ตั้งแต่ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและคำแนะนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บอกว่าวิธีการเขียนที่ดีจะต้องเขียนให้มีลักษณะเหมือนสายน้ำไหลต่อเนื่องกันไป อีกทั้งได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ผู้วิจัยได้พบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างเต็มที่ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ และสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในทุกรูปแบบตั้งแต่เริ่มต้นจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้วิจัยได้เกิดการเรียนรู้เป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นเรื่องของวิชาการ อาทิ ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม และปรัชญาในการดำเนินชีวิตของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอจำไว้ตลอดไป ทั้งนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณาของท่านอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ด้วยความเคารพและนับถือเป็นอย่างสูงไว้ ณ. โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตวิทยาเป็นอย่างมากได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ รองศาสตราจารย์ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร และอาจารย์ ดร. กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ ผู้ได้ถ่ายทอดความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัยยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือและความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณสุลธิพร สุทธิเมธากร พี่สะใภ้ผู้ได้ให้ความช่วยเหลือในการแปลบทความภาษาต่างประเทศเป็นบางส่วน คุณสาธิตา สุทธิเมธากร น้องสาวผู้น่ารักยิ่งที่สนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยทุกด้านรวมทั้งพิมพ์ต้นฉบับบางส่วน ช่วยตรวจและจัดเรียงรูปเล่ม อีกทั้งญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความรักและสนับสนุนผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ชิ้นดี สุทธิเมธากร ผู้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจที่สำคัญที่สุดของการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และหวังใญ่ผู้วิจัยมาตลอด รวมทั้งคุณพ่อเห้ง สุทธิเมธากร ผู้ซึ่งล่วงลับไปแล้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	55
สมมุติฐานการวิจัย.....	55
ขอบเขตของการวิจัย.....	55
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	56
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	57
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	60
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	115
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	132

	หน้า
ภาคผนวก	148
ผนวก ก	149
ผนวก ข.....	151
ผนวก ค	153
ผนวก ง	163
ผนวก จ	177
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	179

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.1 สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์.....7
 ของวัยรุ่นในปี พ.ศ. 2540-2548

1.2 แสดงปริมาณเอทิลแอลกอฮอล์ 1 Standard drink ของเครื่องดื่มประเภทต่างๆ43

1.3 สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น.....50

3.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์.....82
 เป็นประจำจำแนกตามอายุและระดับการศึกษาโดยคิดเป็นร้อยละ (n = 285)

3.2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....83
 และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำแนกตามระดับการศึกษา
 ของบิดา มารดาโดยคิดเป็นร้อยละ

3.3 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....84
 ที่มีอายุการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์.....85
 เป็นประจำที่มีสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิต
 โดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.5 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....85
 ที่มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ย ในช่วง 3 เดือน
 ที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.6 จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....86
 กับสถานะของบุคคลที่ดื่มด้วยโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.7 จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....87
 กับสถานที่ที่ดื่มโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.8 จำนวนของคนที่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่มและไม่เคยมีความพยายาม.....87
 ในการหยุดดื่มของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็น
 ประจำโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.9 จำนวนของคนที่มีโอกาสการเกิดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์.....88
 ในอนาคตข้างหน้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์
 โดยคิดเป็นร้อยละ (n=347)

3.10 จำนวนของเพื่อนสนิทของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่ม.....88

ตารางที่

เครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์
โดยคิดเป็นร้อยละ

3.11 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์.....89
เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์ที่มีเพื่อนสนิทที่มี
ปริมาณการดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา
และความถี่ของการดื่มนมเป็นประจำในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ

3.12 จำนวนของบิดามารดาที่มีพฤติกรรมการดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์.....90
เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์
เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ

3.13 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์.....91
เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม
รวมทุกภาคเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ

3.14 จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์.....93
ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์เป็น
ประจำโดยคิดเป็นร้อยละ (n=285)

3.15 จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์.....94
ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์
โดยคิดเป็นร้อยละ (n=347)

3.16 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดเปรียบเทียบ.....95
ระหว่างกลุ่มที่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และกลุ่มที่
ไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์

3.17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้99
และค่าความโค้งของคะแนนแบบวัด กลุ่มในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ดื่มนม
เครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและไม่ดื่มนมเครื่องดื่มนมผสมแอลกอฮอล์(n=544)

3.18 แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรกลุ่มเพื่อนสนิทเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable).....101

3.19 แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรกลุ่มบิดาเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable).....101

3.20 แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรเชิงกลุ่มมารดาเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable).....101

3.21 เมตริกซ์สหสัมพันธ์ร่วม (Pool Within Group Correlation) ของตัวแปรอิสระ.....103
หรือตัวแปรจำแนกกลุ่มแต่ละคู่ (n=544)

ตารางที่

3.22 การทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วม.....	104
(Variance-Covariance matrices)	
3.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ F และ Wilks' Lambda	106
จำแนกตามกลุ่มที่ค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกับกลุ่มที่ไม่ค้ำ เครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์	
3.24 แสดงค่าสถิติ F to enter และ Wilks' Lambda ก่อนเข้าสู่สมการ.....	107
3.25 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม หรือสมการจำแนกกลุ่ม.....	108
3.26 ค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลมาตรฐาน Canonical Discriminant.....	109
Function Coefficients) เมตริกซ์โครงสร้าง (Structure Matrix)	
3.27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการแสดงคุณสมบัติของกลุ่ม.....	110
(Classification Function Coefficients)	
3.28 อัตราส่วนความสามารถในการพยากรณ์ หรือคาดคะเนความเป็นสมาชิก.....	113
ของกลุ่มที่ค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกับกลุ่มที่ไม่ค้ำ เครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์	

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

- 3.1 ตัวแปรจำแนกกลุ่มที่ค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ.....112

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันนี้ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบมักจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น อาทิ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิง พฤติกรรมการเล่นพนัน พฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการทะเลาะวิวาทและพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย (“ไอ้โฮ!! วัยรุ่นร้อยละ 71 มีปัญหาชีวิตอย่างน้อย 1 เรื่อง,” 2548) และจากการวิจัยของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ “โครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตเยาวชนไทย: กรณีรวบรวมผลวิจัย และกรอบแนวคิดในการนำเสนอยุทธศาสตร์ชาติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชน” ซึ่งจัดทำระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 พบว่า เยาวชนอายุ 12-14 ปีทั่วประเทศ จำนวน 14 ล้านคน มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนนั้นมีมากมาย แต่พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาในวัยรุ่น (นภดลกรรณิกา, 2548)

จากสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในปัจจุบันพบว่า คนไทยมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้นจนติดเป็นอันดับโลก โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2544 คนไทยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นอันดับที่ 5 ของโลก โดยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บริสุทธิ์เฉลี่ย 13.59 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งมากกว่าประเทศฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ซึ่งดื่ม 13.31 9.08 และ 6.25 ลิตรต่อคนต่อปี (ฐานข้อมูล WHO-alcohol consumption database อ้างถึงในบัณฑิต ศรีไพศาล, 2548) และอัตราการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เฉลี่ย 58.0 ลิตรต่อคนต่อปี ในปี 2546 เพิ่มจากปี 2532 ที่อัตราการดื่มเฉลี่ย 20.2 ลิตรต่อคนต่อปี คือเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว และจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548) พบว่าประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 53.8 ล้านคน มีผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 16.1 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 30.07 ของจำนวนผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทั้งหมดในกลุ่มประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป โดยในบรรดาผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 16.1 ล้านคนนั้น เป็นเพศชาย 13.59 ล้านคน เป็นเพศหญิง 2.57 ล้านคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และในบรรดาเพศชายที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 13.59 ล้านคน มีจำนวน 699,665 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.1 ที่มีอายุเพียงแค่ว่า 11-19 ปีเท่านั้นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

นอกจากนี้เด็กมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นและยังเริ่มดื่มที่อายุน้อยลง กล่าวคือ ดื่มในขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งอาจจะทำให้ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการดื่ม

เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2545) จากการศึกษาวิจัยในระยะ 8 ปีที่ผ่านมา พบว่าอายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกของวัยรุ่นมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2542 อายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกคือ 16.01 พอถึงปี พ.ศ. 2547 อายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกลดลงเหลือ 13 ปี และในปัจจุบันอายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกของวัยรุ่นมีแนวโน้มเร็วขึ้น คือ ดื่มในขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในอดีตและมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม และพบว่าอายุน้อยที่สุดที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกคือ 6 ปี (ดังตารางที่ 1.1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ของวัยรุ่นในปี พ.ศ. 2540-2548)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่น่าวิตกกังวลและจำเป็นต้องแก้ไขโดยด่วน เนื่องจากเหตุผล 3 ประการคือ

ประการแรก วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นหรือช่วงวัยรุ่นตอนกลางเกี่ยวข้องกับการมีแนวโน้มมากกว่าที่จะเกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วงต่อมาของชีวิต (Dewit, Adlaf, Offord, & Ogborne, 2000; Grant&Dawson, 1997; Hingson, Heeren, & Levenson et al., 2002 cited in Donovan, 2004) มีงานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาพฤติกรรมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ผลการศึกษา พบว่าคนที่ทดลองดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ มักจะก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วงต่อมาของชีวิต และเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม (Alcohol abuse) (Gruber, Diclemente, Anderson, & Lodico, 1996; Hawkins Graham, Maguin, Abbott, Hill, & Calalano, 1997; cited in Simons-Morton, Maynie, Crump, Saylor, Eited, & Yu, 1999) และพบว่าวัยรุ่นที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมื่ออายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนเป็นคนติดสุรา (alcoholics) สูงเป็น 2 เท่าของผู้ที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมื่ออายุ 17 ปี และวัยรุ่นที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมื่ออายุ 17 ปี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนเป็นคนติดสุรา สูงเป็น 5 เท่าของผู้ที่เริ่มต้นดื่มเมื่ออายุ 21 ปี (Grant & Dawson, 1998) อีกทั้งมีการศึกษา พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานว่าดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาตลอดช่วงชีวิต (Johnston, O'Malley, & Bachman, 2001) ดังนั้นการพยายามไม่ให้วัยรุ่น ได้มีโอกาสทดลองดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะทำให้ลดความเสี่ยงของปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (ทรงเกียรติ ปิยะกะ ชาญวิทย์ เงินตระกูลและสาวิตรี อัยนางค์กรชัย, 2545)

ประการที่สอง วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มักจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอื่น ๆ รวมทั้งเป็นพฤติกรรมที่เป็นตัวนำไปสู่พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการใช้สารเสพติดผิดกฎหมาย และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ตามมาเป็นลำดับ (Donovan & Jessor, 1985; Kulbox & Cox, 2002; Valois, Oeltmann, Waller, & Hussey, 1999 cited in Donovan, 2004) ผลจากการศึกษาพบว่าเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่เป็นตัวนำไปสู่พฤติกรรมการใช้สารเสพติดอันอื่น ๆ (gateway drug) ที่รุนแรงกว่า (Kandel, Kessler, & Marquies, 1978; Wagner & Anthony, 2002 Cited in Gage & Suzuki, 2005) เช่นเดียวกับทรงเกียรติ ปิยะกะและคณะ (2545) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่ติดสารเสพติดมักจะเริ่มต้นด้วยการใช้สารเสพติดที่ถูกกฎหมาย ได้แก่ บุหรี่ เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ซึ่งสารเสพติดเหล่านี้ถือเป็นสารเสพติดที่เป็นตัวนำไปสู่พฤติกรรมการใช้สารเสพติดอันอื่น ๆ ทำให้ติดสารเสพติดที่ผิดกฎหมายต่อไป อย่างไรก็ตามวัยรุ่นที่ทดลองดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะเปลี่ยนเป็นคนติดเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (abuse or dependence) หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ อีกมากมาย

งานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาความสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพโดยเฉพาะพฤติกรรมทางเพศ งานวิจัยของ Han, Choe, Lee, & Lee (2001) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงโซล ประเทศเกาหลีที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ด้วยจะเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน การศึกษาของ Michaud & Narring (1998) ที่ศึกษาจากนักเรียนอายุ 16 – 20 ปี ประเทศสวีเดน พบว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว และ 1 ใน 3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์ รายงานว่า ได้มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nordin, Hanson, & Tyden (2001) ที่ศึกษาพฤติกรรมทางเพศ โดยศึกษาจากนักเรียน High school ประเทศสวีเดน พบว่านักเรียน 1 ใน 4 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อีกทั้งพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นี้ยังเป็นตัวทำนายโอกาสเกิดเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในวันรุ่งขึ้นได้ด้วย (Santelli, Kaiser, Hirsch, Rodosh, Simkin, & Middlestadt, 2004 อ้างถึงในสิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) งานวิจัยของสุวทนา อารีพรรค (2543) ยังพบว่าวัยรุ่นที่ดื่มจนเมามายเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน จากการศึกษาของคณะทำงานแผนงานวิจัยและประเมินผลงานควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ (2540 อ้างถึงในพรณี ภาณุวัฒน์สุข และ รัตนา สำโรงทอง, 2541) ที่ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นในเรื่องเพศ โดยศึกษาจากวัยรุ่น เขตชุมชนคลองเตย กรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะขาดความยับยั้งชั่งใจ และขาดการควบคุมตนเองเป็นเหตุให้นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพูนสุข ช่วยทอง เจตน์สันดี แดงสุวรรณ และอนงค์ เหลี่ยมสมบัติ (2541) ที่พบว่า นักศึกษาหญิงคิดเป็น

ร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ และปวีณา สายสูง (2541) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยศึกษาจาก นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งเพศชายและหญิงในจังหวัดน่าน พบว่านักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 65.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ การศึกษาของศักดา สามูล (2545) ที่ศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยศึกษาจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานครก็เช่นกัน พบว่านักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 97.2 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์มีเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ และการศึกษาของ Ruangkanhanasetr, plitponkarnpim, Hetrakul, & Kongsakon (2004) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยง โดยศึกษาจากวัยรุ่นอายุเฉลี่ย 15.5 ± 8 ปี จำนวน 2,311 คน จากโรงเรียน ชุมชนและบ้านพักเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ใช้เวลา 2 เดือน พบว่าวัยรุ่นมี พฤติกรรมการดื่มนเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 37.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และพบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด และในบรรดาวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์นั้นมีถึงร้อยละ 1.7 ที่เคยดื่มนเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ และใช้สารเสพติดก่อนการมีเพศสัมพันธ์

ประการที่สาม วัยรุ่นที่ดื่มนเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มากเกินไป อาจจะเป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เสียชีวิต หรือเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บที่ป้องกันได้ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวพบได้ใน หลายพื้นที่ทั่วโลก (World Health Organization, 1994) อย่างไรก็ตามวัยรุ่นที่หมกหมุ่นกับการดื่มน เครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์นั้นสามารถทำให้เพิ่มความเสี่ยงทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและด้านสังคม อาทิ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน อุบัติเหตุเกี่ยวกับรถยนต์ ออกจากโรงเรียนกลางคัน ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และ ติดโรคทางเพศสัมพันธ์ (Bachanas, Morris, Lewis-Gess, et al., 2002; Bonomo, Coffey, Wolfe, et al., 2001; Lang, Waller, & Shope, 1996; Meropol, Moscati, & Lillis, et al., 1995 cited in Donovan, 2004) สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมา (Dawkins, 1997; Duncan, Alpert, Duncan, & Hops, 1997; DuRant, Smith, Kreiter, & Krochuk, 1999; Bonomo, et al., 2001; Shope, Waller, Raghunathan, & Patil, 2001; Glied & Pine, 2002; Richardson & Budd, 2003; Testa, Vazile-Tamsen, & Livingston, 2004 cited in Gage & Suzuki, 2005) ที่พบว่า วัยรุ่นที่ดื่มนเครื่องดื่มนผสม แอลกอฮอล์มีความเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ออกจากโรงเรียนกลางคัน ความรุนแรง ภาวะซึมเศร้า ฆ่าตัวตาย ข่มขืน และ เสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ รวมทั้งพบว่า วัยรุ่นที่ ดื่มนเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์อาจจะทำให้มีการแพร่เชื้อ HIV (Human immunodeficiency virus: HIV) โดยผ่านทางเพศสัมพันธ์ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดโรคมกยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมี พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ตั้งใจ หรือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน หรือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่แลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มนผสมแอลกอฮอล์ (Mature et al., 2002;

Stueve, et al., 2002) และจากรายงานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization [WHO]) และ United Nations Program on HIV/AIDS [UNAIDS] (WHO & UNAIDS, 1998) พบว่าในปี พ.ศ. 2541 มีผู้ติดเชื้อเอดส์ทั่วโลกแล้วกว่า 33.4 ล้านคน ในประเทศไทยข้อมูลจากสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มีอายุในช่วง 25-29 ปีนั้น เริ่มติดเชื้อ HIV เมื่ออายุ 15-24 ปี แสดงว่า ผู้ป่วยติดเชื้อ HIV ตั้งแต่เป็นเยาวชนนั่นเอง และยังพบว่าสาเหตุที่ทำให้ติดเชื้อ HIV มากที่สุดก็คือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ (ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์, 2541)

งานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ งานวิจัยของ Kelley, Borawaski, Flocke, & Keen (2002) พบว่า วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์หลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จะส่งผลให้ไม่ใช้ถุงยางอนามัย และสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นไม่ใช้ถุงยางอนามัย คือ การไม่มีสติที่จะยังคิดเนื่องจากดื่มจนเมามาย (บุญยงค์ เกี่ยวการค้า, 2545) อีกทั้งในงานวิจัยของ อุมารินทร์ เขมฤกษ์อำพร (2535) ที่ศึกษาโดยใช้วัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าวัยรุ่นที่มีคนในบ้านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเที่ยวกลางคืนเป็นประจำ จะมีพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ น้อยกว่าวัยรุ่นที่ไม่มีคนในบ้านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และเที่ยวกลางคืนเป็นประจำ นอกจากนี้ ข้อมูลจากสถาบันรามจิตติ (อ้างถึงใน อมรวิเศษ นาคทรพรพ, 2548) พบว่าวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ โดยพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ตั้งใจนั้น จะส่งผลให้ไม่ใช้ถุงยางอนามัย จึงเป็นสาเหตุให้ผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี คลอดบุตรมากกว่า 60,000 คน และ เด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี คลอดบุตรมากกว่า 2,000 คน

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับปัญหาด้านสังคม จากการค้นคว้างานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศ การศึกษาของ Injury Mortality (1993) พบว่าวัยรุ่นมักจะฆ่าตัวตาย Runyan & Gerken (1989) พบว่าวัยรุ่นในอเมริกามักจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมรุนแรง Dawkins (1997) ก็เช่นกันพบว่าเด็กและเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มักจะก่ออาชญากรรมรุนแรง (juvenile violent crime) และข้อมูลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สุปรีดา อุดลยานนท์, 2548) พบว่าเด็กและเยาวชน 4 ใน 10 คน มักจะไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นสาเหตุให้เข้าไปอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นอกจากนี้มีการศึกษาที่พบว่า การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ ข้อมูลจาก National Highway Traffic Safety Administration (1990) ได้สำรวจและรายงานไว้ว่า คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มักจะเกิดอุบัติเหตุรถมอเตอร์ไซค์ชนกัน และข้อมูลจากสำนักงานกระบาดวิทยา (อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม, 2548) พบว่าประชากรที่ได้รับอุบัติเหตุมักจะได้รับบาดเจ็บรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในกรุงเทพมหานคร โดยในบรรดาผู้ที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงทั้งหมดนั้นเป็นเยาวชนถึง

ร้อยละ 44 ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเท่านั้น และ งานวิจัยของ Ruangkanchanasetr, Plitponkarnpim, Hetrakul, & Kongsakon (2004) ก็เช่นกันที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงโดยใช้วัยรุ่น 2,311 คน ใน กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสำรวจ ผลพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางการจราจร อาทิ ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย 30.6% ไม่สวมหมวกกันน็อกเมื่อปั่นรถจักรยาน 66.9% ไม่สวมหมวกกันน็อกเมื่อขับรถจักรยานยนต์ 50.1% นั่งไปกับคนขับรถที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 18.8% และขับรถหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 12.1 %

นอกจากนี้คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมากจะทำให้เกิดผลเสียต่อด้านสุขภาพโดยอาการทางคลินิกของโรคติดเหล้า (Clinic Presentation of Alcoholism) แบ่งออกเป็น 2 อาการด้วยกันคือ อาการทางจิตและอาการทางกาย อาการทางจิตได้แก่ จิตปฏิเสธ (denial) จิตหมกมุ่น (preoccupation) จิตสำนึกผิด (guilt) จิตกังวล (anxiety) จิตซึมเศร้า (depression) และความจำขาดช่วง (amnesia or black-out) คือจำเหตุการณ์ช่วงที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บางช่วงไม่ได้ ส่วนอาการทางกาย ได้แก่ ตับอ่อนอักเสบ (Pancreatitis) ตับมัน (Fatty liver) ตับอักเสบเพราะแอลกอฮอล์ (alcoholic hepatitis) ตับแข็งเพราะแอลกอฮอล์ (alcoholic cirrhosis) ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นผิดปกติ (cardiac arrhythmia) พยาธิสภาพของกล้ามเนื้อหัวใจ (cardio myopathy) อัณฑะฝ่อ (testicular atrophy) โรค Wernicky's Encephalopathy ซึ่งเกิดจากการขาดวิตามินบี 1 (thiamine deficiency) โดยมีอาการสองในสามอย่างต่อไปนี้คือ สับสน ร่างกายโซเซ และ ประสาทตาเสีย โรคสมองฝ่อเพราะแอลกอฮอล์ (alcoholic dementia) โรคเหน็บชา (Polyneuropathy) กลุ่มอาการของโรค Korsakoff's syndrome ได้แก่ มีอาการความจำขาดช่วง (anterograde amnesia) เพราะไม่สามารถเก็บข้อมูลปัจจุบันได้ และมีการสร้างความจำเทียมขึ้น (confabulation) กลุ่มอาการของโรค Marchiafava-Bignami syndrome คือมีอาการพูดไม่ได้ (aphasia) ทรงตัวไม่ได้ (ataxia) อัมพาตครึ่งตัว (hemiparesis) เป็นลมชัก (seizures) และโรคสมองส่วนซีรีเบลลัมเสื่อม (Cerebella Degeneration) ซึ่งเกิดจากพิษเหล้าโดยตรง หรือจากการขาดวิตามินบี 1 (thiamin) เช่นกัน ได้แก่ อาการทรงตัวไม่ได้ (ataxia) ตาแกว่ง (nystagmus) และการพูดพิการ (speech impaired) (ทรงเกียรติ ปิยะกะและคณะ, 2545)

จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัยพบว่า วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านสุขภาพ และปัญหาด้านสังคมของประเทศไทย โดยปัญหาเหล่านี้ไม่ได้มีผลเฉพาะกับตัวผู้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เท่านั้น แต่ยังมีผลต่อผู้อื่นและสังคมโดยรวมด้วย อีกทั้งเป็นปัญหาทางสาธารณสุขแฝงเร้นที่จะทวีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชาย ใน กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย

ตารางที่ 1.1

สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในปี พ.ศ. 2540-2548

ชื่อผู้วิจัย	ปีที่ศึกษา	กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	จำนวน	สัดส่วนของการดื่มแอลกอฮอล์	อายุของการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก	อายุเฉลี่ยของการดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก
จิราภรณ์ เทพหนู	2540	นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา	1,261	ร้อยละ 38.8		
		จ. พัทลุง	484	ร้อยละ 38.4		
		เพศหญิง	5	ร้อยละ 0.4		
ประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ	2541	นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน	1,141	ร้อยละ 40.6		
		เพศชาย	286	ร้อยละ 25.1		
		เพศหญิง	177	ร้อยละ 15.5		
ประภิจ โปธ้ออานันท์ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทร สิทธิพันธ์ เจริญรัตน์	2541	วัยรุ่น อายุ 15-19 ปี จ.พระนครศรีอยุธยา	411	ร้อยละ 49.4		
	2541	นักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวส. กทม.	614	ร้อยละ 66.8		
	2542	นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จ. ปทุมธานี	340	ร้อยละ 100		
สายพิน ศาประเสริฐ Ruangkanchanasetr และคณะ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์	2543	นักเรียนนายสิบทหารใน กทม. และต่างจังหวัด	1,325	ร้อยละ 82.6	6-9	16.45
	2547	วัยรุ่นจาก ร.ร จากชุมชนและบ้านพักเยาวชน	2,311	ร้อยละ 37.3	< 8	13.13
	2548	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3	610	ร้อยละ 42.95	≤ 9	
		เพศชาย	156	ร้อยละ 35.57		
		เพศหญิง	106	ร้อยละ 17.38		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีจิตวิทยาวัยรุ่น ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่นและพัฒนาการมนุษย์

วัยรุ่น (Adolescent) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคือ Adolescere ซึ่งมีความหมายว่า เจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (to grow into maturity) ซึ่งคำว่า วุฒิภาวะ หมายถึงสภาพความเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นสภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (โสภณัท นุชานาด, 2542) และสามารถแบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ คือ 1.) วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) อายุ 11-14 ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางร่างกาย ทางสรีระวิทยา (Physiology) และทางปัญญา 2.) วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) อายุ 14-18 ปี เป็นระยะที่มีการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงใหม่ 3.) วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) อายุ 18-21 ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นเด็กสู่การเป็นผู้ใหญ่ (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549) โดยทั่วไปการเข้าสู่ระยะวัยรุ่นจะเริ่มตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงทางเพศ แต่การจะอยู่ในระยะวัยรุ่นเป็นระยะเวลาอันนานเท่าไรขึ้นกับโครงสร้างของสังคมและแต่ละสังคม ในสังคมที่ซับซ้อน ช่วงระยะเวลาที่อยู่ในวัยรุ่นจะยาวนานกว่าสังคมที่ไม่ซับซ้อน ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นต้องอาศัยเวลาในการปรับตัวนานกว่า (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530)

สำหรับพัฒนาการของวัยรุ่นจากการค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Hall, 1916; Erik Erikson, 1959; Papalia, Olds, & Feldman, 2001: ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530; สุชา จันทร์เอม, 2536; ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545; และเพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549) อาจสรุปได้ว่าเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและด้านสรีระ และจะมีพัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคมและด้านบุคลิกภาพ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการของวัยรุ่นในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

วัยเริ่มรุ่น (Puberty) ระยะนี้เป็นระยะแรกที่เด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น โดยเริ่มจากการที่เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศ 2 ประการ ประการแรก คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศปฐมภูมิ (Primary Sex Characteristics) เป็นการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์โดยตรง (Reproductive Organ) อวัยวะเพศจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและเริ่มทำหน้าที่ โดยเด็กชายมีความสามารถในการขับอสุจิ (sperm) ออกมา เด็กหญิงจะมีการตกไข่ ส่วนการบรรลุวุฒิภาวะทางเพศในเด็กชาย

สามารถดูได้จากการฝันเปียก (Nocturnal emission) ซึ่งเกิดในช่วงอายุ 12-16 ปี ในขณะที่เด็กหญิงดูได้จากการเริ่มมีประจำเดือน การเปลี่ยนแปลงประการที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศทุติยภูมิ (Secondary Sex Characteristics) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเพศที่ไม่เกี่ยวกับอวัยวะสืบพันธุ์ เช่น การมีหน้าอกขยายใหญ่ การเปลี่ยนแปลงที่ต่อมเหงื่อ ต่อมไขมันและกล้ามเนื้อที่กล่องเสียง

เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ด้านส่วนสูง น้ำหนักและรูปร่างจะดำเนินไปอย่างรวดเร็วผิดไปจากวัยเด็กตอนกลาง การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายนี้มีผลมาจากฮอร์โมนที่หลั่งมาจากต่อมพิทูอิทารี (Pituitary gland) ของสมอง โดยจุดสูงสุดของการเจริญเติบโตในขณะนี้เรียกว่า “การเจริญเติบโตแบบพุ่งพรวด” (Adolescent Growth Spurt) เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงทางรูปร่างอย่างเห็นได้ชัด โดยการเติบโตเริ่มจากส่วนปลายเข้าสู่ลำตัว (Proximo-distal Development) อีกทั้งใบหน้า ขากรรไกรและจมูกก็ใหญ่ขึ้นเพื่อให้ได้สัดส่วนกับศีรษะซึ่งมีขนาดโตเต็มที่ อย่างไรก็ตามร่างกายบางส่วนก็ไม่เปลี่ยนแปลงขนาดในวัยรุ่น เช่น ขนาดของศีรษะและสมอง เด็กอายุ 5 ปีจะมีขนาดของศีรษะและสมองประมาณ 90% ของสมองเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ นอกจากนั้นเนื้อเยื่อของต่อมน้ำเหลือง (Lymphnode) ต่อมทอลซิล (Tonsils) ต่อมอดิโนออยด์ (Adenoids) และลำไส้จะเพิ่มขนาดมากขึ้นในวัยรุ่นตอนต้นและหลังจากนั้นก็ค่อยๆ หดตัวลง ดังนั้นเด็กบางคนที่เป็นโรคมะเร็ง โรคลูไซม์และโรคทอลซิลอาจจะมีอาการดีขึ้นเพราะเนื้อเยื่อที่เกี่ยวข้องมีขนาดเล็กลงและลดความไวลง สำหรับสาเหตุที่เกิดเนื้องอกที่คนรุ่นหลังจะมีพฤติกรรมเร็วกว่าและมีน้ำหนักและส่วนสูงมากกว่าคนรุ่นก่อน (The Secular Trend) คือ อาหารและการแพทย์ที่ดีกว่า อย่างไรก็ตามพัฒนาการทางสรีระของมนุษย์ก็มีขีดจำกัด ถ้าประชากรมาถึงจุดที่มีโภชนาการดีที่สุดแล้ว

พัฒนาการทางร่างกายในระยะวัยรุ่นจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสติปัญญา (Mental Development) แต่สติปัญญาของมนุษย์ไม่ได้เพิ่มขึ้นตลอดช่วงอายุ จะขึ้นสูงสุดในระยะวัยรุ่นตอนกลาง คือเมื่อมีอายุ 16 ปี และจะค่อยๆ ลดลงหลังจากนั้น และสติปัญญาของวัยรุ่นเข้าขั้นที่ Piaget (1950, อ้างถึงในเพ็ญพิไล ฤทธากานนท์, 2549) เรียกว่า “ปฏิบัติการด้านนามธรรม” (Formal Operations) นั่นคือ เด็กวัยนี้มีความสามารถคิดถึงทางที่เป็นไปได้หลายทางในการแก้ปัญหาในเวลาเดียวกัน สามารถตั้งสมมุติฐานหรือมองปัญหาต่างๆ ได้ในหลายแง่มุมในทิศทางที่เป็นไปได้ต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกวิทยา สามารถคิดถึงเหตุการณ์เบื้องหน้า ซึ่งลักษณะนี้จะทำให้วัยรุ่นมีการวางแผน (Planning) ในการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ สามารถคิดในด้านตรงกันข้ามและเข้าใจการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัย เข้าใจเวลาในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากของตน รวมทั้งมีความจำตลอดจนสามารถสื่อสารได้ดีกว่าวัยเด็ก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ ในด้านปริมาณ คือ การเปลี่ยนแปลงในรูปของความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย เร็ว และมีประสิทธิภาพ ส่วนการเปลี่ยนแปลง

ทางด้านคุณภาพคือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะของควมมีเหตุผลมีการแก้ปัญหาดีขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพนี้จะช่วยทำให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และที่สำคัญ คือ พัฒนาการทางเซาว์ปัญญาของวัยรุ่นยังช่วยทำให้วัยรุ่นค้นพบจุดยืนและความต้องการของตนเอง (Ego-Identity) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเป็นผู้ใหญ่ที่คืบต่อไป แต่ลักษณะความคิดและความเข้าใจของวัยรุ่นแตกต่างจากผู้ใหญ่เนื่องจากการขาดประสบการณ์

อิทธิพลของพัฒนาการทางสติปัญญาที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (Effect of adolescent mental growth on personality development) อาจมีผลทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมและความคิดเปลี่ยนไปจากวัยเด็กโดยจะมีผลต่อวัยรุ่นดังต่อไปนี้

1. มีการรับรู้ภาพพจน์ใหม่และความพึงพอใจในตนเอง (Body Image and Self-Satisfaction)

2. มีลักษณะยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางทางปัญญา (Intellectual Egocentrism) กล่าวคือความสามารถที่จะแยกชัดเจนว่าอะไรเป็นความคิดของตนเองและอะไรเป็นความคิดของผู้อื่น แต่เนื่องจากในวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลางความคิดของเด็กยังจะมีลักษณะของการยึดความคิดของตนเองอยู่ จึงทำให้เด็กไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเองและความคิดของผู้อื่นได้อย่างชัดเจน ดังนั้นวัยรุ่นจึงมีผู้ชมในจินตนาการ (Immaginary Audience) อยู่เสมอทำให้เกิดความคิดถึงตนเองตลอดเวลา (Self-consciousness) และคิดว่าตนเป็นคนมีเรื่องราวพิเศษของตนเอง (Personal Fable) ซึ่งผลของการมีตนเป็นจุดเด่นที่ทุกคนเฝ้ามอง (Egocentrism) มี 3 ประการด้วยกันคือ ประการแรก อำนาจของกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจะเป็นห่วงในปฏิกิริยาของผู้อื่น โดยเฉพาะของกลุ่มเพื่อนมากจนยอมทำอะไรหลายอย่างที่ขัดกับคำสอนหรือผลประโยชน์ของตนเอง ประการที่สองคือความคิดที่ว่าตนเองกำลังอยู่บนเวที จึงทำให้วัยรุ่นมีวิธีการที่เรียกร้องความสนใจหลายอย่าง และประการที่สาม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในระยะนี้จะมุ่งที่ความสนใจและประโยชน์ของตนเองมากกว่า

3. มีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่น แต่ไปมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น

นอกจากนั้น Hall (1916) ได้กล่าวถึงสภาวะอารมณ์ของวัยรุ่นว่าเป็นลักษณะอารมณ์ที่เรียกว่า Storm & Stress คือ สภาวะอารมณ์ที่รุนแรง มีความกดดัน ซึ่งความไม่แน่นอนทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในระยะวัยรุ่น ทำให้เด็กวัยรุ่นมีการแสดงออกที่ผันผวนแปรเปลี่ยนกลับไปมาได้ โดยวัยรุ่นระยะนี้อยู่ในวัยของความสับสนวุ่นวาย เมื่อถึงวัยรุ่นตอนปลาย เด็กวัยรุ่นจะเริ่มเข้าสู่ระยะของการมีอารยธรรม (Modern civilization) คือบรรลุนิติภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) แต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องประกันเสมอไปว่าในระยะวัยรุ่น วัยรุ่นทุกคนจะมีการบรรลุนิติภาวะทางอารมณ์

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างเช่น การปรับตัวทางอารมณ์ที่มีมาในอดีต การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ตลอดจนแรงเสริมที่ได้รับจากสังคมต่อการแสดงอารมณ์หนึ่งๆ ส่วนการบรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถดูได้จากพฤติกรรมดังต่อไปนี้ 1.) สามารถจะควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ในทิศทางที่สังคมยอมรับ รวมทั้งสามารถหาวิธีที่จะระบายอย่างถูกวิธี โดยไม่เป็นอันตรายต่อตัวเองและต่อสังคม 2.) สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือรู้ว่าผลของการที่ตนแสดงอารมณ์จะเป็นอย่างไรก่อนที่จะแสดงอารมณ์ออกไป 3.) สามารถรู้ว่าตนควรจะมีการควบคุมอารมณ์ในระดับใดจึงจะประสบความสำเร็จในการระบายอารมณ์ ดังนั้นวัยรุ่นที่มีการบรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์จะสามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมโดยไม่มีผลร้ายกระทบต่อตนเองหรือบุคคลอื่น และการที่วัยรุ่นบรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์จะทำให้เด็กวัยรุ่นมีการปรับตัวที่ดีและไม่มีปัญหาทางอารมณ์ตามมา

พัฒนาการทางร่างกายในระยะวัยรุ่นยังส่งผลต่อพัฒนาการต่างๆ โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสังคมและด้านบุคลิกภาพ ตั้งแต่วัยเด็กตอนกลางจนถึงวัยรุ่นตอนกลางจะเอาใจใส่ต่อการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน เนื่องจากการรวมกลุ่มทำให้วัยรุ่นมีโอกาสที่จะรับผิดชอบในเรื่องของตนเองร่วมกัน มีโอกาสทดลองวิธีการปฏิบัติเมื่อเผชิญกับสภาพการณ์ใหม่ๆ และเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของกันและกันที่สำคัญไปกว่านั้นความสำคัญของกลุ่มเพื่อนจะอยู่ที่ความต้องการที่จะมีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group) หรือกลุ่มที่เป็นฐานของเอกลักษณ์ในขณะที่ตนกำลังจะผ่านจากการเป็นเด็กเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ และความพยายามที่จะเป็นอิสระของเด็กหรือเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งความเป็นอิสระ หมายถึง การที่เด็กวัยรุ่นสามารถคิดหรือมีการกระทำตลอดจนสามารถที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองและกำหนดค่านิยมของตนเองเนื่องจากพฤติกรรมอิสระในระยะวัยรุ่นสำคัญต่อการค้นหาเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนชีวิตในอนาคตข้างหน้า ดังนั้นการมีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลก็คือ การที่เรารู้ว่าเราเป็นใคร เราเคยเป็นมาอย่างไร และเราต้องการที่จะเป็นอย่างไรในอนาคต เพื่อที่จะวางแผนชีวิตต่อไปในอนาคตให้พร้อมสำหรับอาชีพ การงาน คู่ครองและครอบครัว ซึ่งวัยรุ่นตอนกลางยังไม่มีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลดังกล่าว และในกระบวนการที่มีการพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์นี้ วัยรุ่นต้องใช้เวลาหลายปีในการพิจารณาและทดลองบทบาทและอุดมการณ์ต่างๆ วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่เอาแน่ไม่ได้ และตัวของเราเองก็ต้องทนต่อความไม่แน่นอนในขณะที่ต้องการแสวงหารูปแบบของชีวิตที่สม่ำเสมอ จึงเป็นเหตุให้วัยรุ่นเกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตต่อไป Erik Erikson (1959, อ้างถึงในเพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549)

ในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทั้งชายสามัญและชายอาชีพที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 และระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญของชาติ แต่ในปัจจุบันนี้ วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีหลายปัจจัยด้วยกัน แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือปัจจัยเหล่านี้ ส่วนแนวคิดทฤษฎีที่

เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่มีการศึกษากันมากมายนั้น ก็ไม่มีทฤษฎีที่ตรงออกไป จึงศึกษาจากปัจจัยที่ผู้วิจัย Review จาก Review Literature การเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นของ Donovan (2004) และพบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมีด้วยกัน 7 ปัจจัยคือ

1. อิทธิพลของเพื่อน
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา
3. ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
4. เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์
5. การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส
6. สัมพันธภาพภายในครอบครัว
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชาย

1. อิทธิพลของเพื่อนที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Peer Influences on Drinking): เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends) การลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อน (Peer modeling of alcohol use) และ บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)

กลุ่มเพื่อนของเด็กวัยรุ่นหมายถึง กลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีระดับอายุเท่ากันหรืออาจมากกว่าหรือน้อยกว่า มารวมกัน โดยมีความสนใจหรือมีจุดมุ่งหมายคล้ายกัน มีการสร้างบรรทัดฐาน (Norm) ของกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2535)

ในวัยรุ่นเด็กจะมีธรรมชาติที่ชอบเข้ากลุ่มกับเพื่อนวัยเดียวกันอยู่แล้ว โดยบทบาทของกลุ่มเพื่อนในระยะวัยรุ่นจะมีความสำคัญมากกว่าในวัยเด็ก ความผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนในระยะวัยรุ่น จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นมาก ทั้งในรูปของพฤติกรรมการแสดงออก เจตคติเกี่ยวกับการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และค่านิยมในการอนุญาตไม่ให้ดื่มหรืออนุญาตให้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากเพื่อน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคม วัยรุ่นก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคมด้วย แต่ถ้ากลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ วัยรุ่นก็จะประสบปัญหาที่จะทำตามอย่างพฤติกรรมในสังคมที่สังคมยอมรับและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2535) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมในภาพรวมนี้ กลุ่มเพื่อนจึงมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นด้วย

และกล่าวสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลอย่างมาก และอิทธิพลของเพื่อนที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในงานวิจัยนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends)
2. การลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Peer modeling of alcohol use) แบ่งออกได้เป็น
 - 2.1 เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (closed friends who drink alcohol)
 - 2.2 เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Closed friend attitude toward alcohol drinking)

3. บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)

1.1 เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends) หมายถึงบุคคลนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาให้บุคคลอื่นดื่มอย่างชัดเจน โดยเริ่มต้นนำเสนอให้บุคคลดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากท่าทางที่สุภาพถึงการออกคำสั่งและการสนับสนุนให้ดื่ม อาทิ บังคับให้บุคคลอื่นดื่ม เติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ถามและซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ขอ (Graham, Marks, & Hansen, 1991; Oostveen, Knibbe, & DeVries, 1996 cite in Wood, Mitchell, Read, & Brand, 2004)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าในประเทศไทย ยังไม่มีงานวิจัยที่พูดถึงเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม อย่างไรก็ตามมีการศึกษาที่ค้นพบในต่างประเทศ อาทิ Wood et al. (2004) ที่ได้ใช้อิทธิพลของเพื่อน เช่น เพื่อนนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม การลอกเลียนแบบการดื่มของเพื่อน และบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เช่น อิทธิพลของบิดามารดา: พฤติกรรมของบิดาและมารดา (การเลี้ยงดูและการเฝ้าระวัง) เจตคติและค่านิยม (การไม่อนุญาตให้ดื่มหนัก และการอนุญาตให้ดื่มหนัก) โดยศึกษาจากวัยรุ่นตอนปลาย ในช่วงฤดูร้อนก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 556 คน ผลพบว่าวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น โดย 40 % ของเพศชาย และ 30% ของเพศหญิง ระบุว่าตนดื่มอย่างหนัก 1 ครั้ง หรือมากกว่าใน 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา และมีผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมามากมายเช่น เมาก้าง (45.7%) ป่วย (47.2%) ความจำขาดช่วง (37.7%) พุ่ดสิ่งที่ทำให้เสียใจภายหลัง (31.5%) เป็นคนหยาบคายและน่ารังเกียจ (23.4%) และเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางเพศที่ต้องเสียใจภายหลัง (18.2%) ตามลำดับ สอดคล้องกับสมมุติฐานก่อนหน้าของ Graham, Marks & Hansen (1991) และ Wood, Read, Palfai, & Stevenson (2001) ที่พบว่า นักเรียนมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นและยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Borsari & Carrey (2001) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม ผลก็พบว่าอิทธิพลของสังคมสามารถที่จะเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในวิทยาลัย

จากงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

1.2 การลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Peer modeling of alcohol)

การลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท หมายถึง บุคคลที่ลอกเลียนแบบพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (เช่น ลอกเลียนแบบเกี่ยวกับปริมาณในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท) นอกจากการลอกเลียนแบบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มของเพื่อนสนิทแล้ว ยังลอกเลียนแบบความคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทด้วย (Closed friend attitude toward alcohol drinking) เช่น ลอกเลียนแบบเจตคติที่เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และลอกเลียนแบบเจตคติที่เกี่ยวกับคนเมาสุราของเพื่อนสนิท (Jessor, Jessor, & Donovan, 1981 อ้างถึงใน Wood, Read, Mitchell, & Brand, 2004)

การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือ การลอกเลียนแบบ (Modeling)

การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการลอกเลียนแบบ หมายถึง บุคคลเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น โดยที่บุคคลไม่จำเป็นต้องแสดงออก หรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ในการเรียนรู้โดยการผ่านตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

แนวคิดพื้นฐาน

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549) ได้อธิบายแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกตไว้ดังต่อไปนี้ การเรียนรู้โดยการสังเกตนั้น (Observational learning) พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura ที่มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเราไม่ได้เป็นผลมาจากการที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่เท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้สึกอีกด้วย ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ (พฤติกรรม สภาพแวดล้อม ส่วนบุคคล) จะมีลักษณะของการกำหนดซึ่งกันและกันอยู่ ถ้าปัจจัยใดเปลี่ยนแปลงไปอีกสองปัจจัยที่เหลือก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งในการเสนอตัวแบบนี้จะพิจารณาในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้นบางอย่าง ซึ่งความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้นจะส่งผลทำให้บุคคลตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรม และบุคคลอยากทำตามเนื่องจากมีความสนใจ (Attention) และเพื่อหวังได้รับแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งแรงจูงใจย่อมขึ้นกับตัวเสริมแรงภายนอก

หน้าที่ของตัวแบบแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ (Fisher & Gochros, 1975; Rose, 1981 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

1. ทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีนี้เป็นกรณีผู้สังเกตตัวแบบนั้นยังไม่เคยได้เรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาก่อนเลยในอดีต
2. ทำหน้าที่เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เป็นกรณีผู้สังเกตตัวแบบเคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาบ้างแล้วในอดีต ตัวแบบก็จะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวพยายามพัฒนาในดีขึ้น
3. ทำหน้าที่ระงับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Inhibition) หรือยุติการระงับการแสดงพฤติกรรม (Disinhibition) ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับว่าเมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกระทบเช่นใด

ในการวิจัยนี้ตัวแบบจะทำหน้าที่ 3 ลักษณะกล่าวคือ กรณีแรกทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ เช่น พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่สองทำหน้าที่ปรับปรุงพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยตัวแบบจะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์พยายามพัฒนาการดื่มให้ดีขึ้น เช่น เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์ อาจจะเป็นแรงจูงใจให้อยากทำได้ดีเหมือนกับเพื่อนสนิทบ้าง จึงจดจำวิธีการดื่มของเพื่อนสนิทคนนั้นแล้วนำมาพัฒนาการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตนให้ดียิ่งขึ้น กรณีสุดท้าย ทำหน้าที่ระงับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Inhibition) หรือยุติการระงับ (Disinhibition) เช่น เห็นเพื่อนสนิทเกิดอุบัติเหตุหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ก็จะทำให้เกิดการยับยั้งไม่ให้บุคคลที่สังเกตพฤติกรรมดังกล่าวทำตาม ต่อมาเด็กวัยรุ่นคนนี้เห็นเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มอย่างมีความสุข (ไม่เกิดอุบัติเหตุหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์แล้วยังได้รับผลกระทบทางบวกด้วย) ทำให้เด็กวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หลังจากที่ไม่กล้าดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาก่อน (เป็นการยุติการระงับพฤติกรรมไม่กล้าดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์)

ประเภทของตัวแบบ ตัวแบบนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

1. **ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (Life Model)** เป็นตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง

2. **ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model)** เป็นตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน หรือหนังสือนวนิยาย เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยการสังเกต

ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตนั้นจะต้องประกอบไปด้วย กระบวนการตั้งใจ (Attention Processes) กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) กระบวนการกระทำ (Production Processes) และกระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) (Bandura, 1989 อ้างถึงในสม โภชน์ เอี่ยมสุภากิจ, 2549)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยของต่างประเทศพบว่า การลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สามารถเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนให้เป็นการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักได้ และพบว่าผลกระทบในทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นด้วย (Wood et al., 2004) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ของ Graham et al. (1991) และในงานวิจัยของ Borsari et al. (2001) ก็พบว่าการลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากตัวแบบสามารถเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักศึกษาให้เป็นการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มากเกินไปได้เช่นกัน Yeh & Chiang (2005) พบว่า วัยรุ่นที่มีเชื้อสายจีนและที่เป็นคนพื้นเมืองมีปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหา (problem drinking) ได้แก่เพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และในงานวิจัยเดียวกันนี้เองยังพบว่า วัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองที่มีเพื่อนดื่มบ่อยก็มีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเป็น 6.26 เท่าของวัยรุ่นที่ไม่มีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย Goldberg & Botvin (1993) ก็เช่นกันพบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ เพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ Brennan, Walfish, & AuBuchon (1986) ยังศึกษาพบว่ากลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้นเมื่อกลุ่มเพื่อนเป็นคนติดสุรา นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่า ได้รับผลเสียจากการดื่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือมีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะมีอิทธิพลมากที่สุด (Erickson, Crosnoe, & Dornbusch, 2000; Rose, 1998) และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่ม

ผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ก็พบว่าเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด (Yeh)

ในประเทศไทย มีงานวิจัยที่พูดถึงการลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากเพื่อนอย่างเช่น การศึกษาของสิทธิพันธ์ เจริญรัตน์ (2543) ที่ศึกษาโดยใช้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี และงานวิจัยของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) ที่ศึกษาโดยใช้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพัทลุง พบสอดคล้องกันว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สามารถเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นได้ และการศึกษาของสายพิณ สาประเสริฐ (2544) ก็พบว่าเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สามารถเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนนายสิบทหารบกได้ นอกจากนี้ รุ่งวิทย์ มาสงามเมือง (2539) ยุพา ชูสิทธิกุล (2527) กมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) และประกิจ โพธิธาสน์ (2541) ยังพบสอดคล้องกันว่า เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สามารถเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้เช่นกัน

จากงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่าทฤษฎี Social Cognitive Theory ของ Bandura สันนิษฐานว่ามาจาก Modeling หรือ Observational Learning ที่มีผลต่ออิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

1.3 บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)

อิทธิพลของบรรทัดฐานที่รับรู้ต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

จากงานวิจัยที่ผ่านมา (Baer & Carney, 1993; Baer, Stacy, & Larimer, 1991; Perkins, Meilman, Leichter, Cashin, & Presley, 1999 Cited in Wood et al., 2004) ได้ให้ความหมายบรรทัดฐานที่รับรู้ (Perceived norms) ว่าหมายถึงความเชื่อของบุคคลที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนทั่วไปในวิทยาลัยว่าดื่มบ่อยเพียงไร และดื่มปริมาณเท่าไร ในงานวิจัยของ Cialdini, Kallgren, Reno (1991 cited in Wood et al., 2004) บรรทัดฐานที่รับรู้ หมายถึง บุคคลรับรู้ในสิ่งที่บุคคลอื่นกระทำจริงๆ (Descriptive norms) นอกจากนี้บรรทัดฐานที่รับรู้ หมายถึงบุคคลอ้างอิงการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคลอื่น โดยพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคลอื่นนั้น คือ ดื่มอย่างหนักและมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัย (Borsari & Carey, 2001; Perkins & Berkowitz, 1986; Larimer, Turner, Mallett, & Geisner, 2003 cited in Wood et al., 2004) โดยทั่วไปจะสังเกตเห็นพฤติกรรมกรรมการดื่มอย่างหนักและมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้ทันที

ในหมู่นักเรียนก่อนที่จะได้รับเป็นนักศึกษา (Read, Wood Davidoff, McLacken, & Campbell, 2002 cited in Wood et al., 2004) อย่างไรก็ตามรายละเอียดของบรรทัดฐานที่รับรู้ ที่มีอยู่ก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ว่าบรรทัดฐานที่รับรู้มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และสัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนก่อนที่จะได้รับเป็นนักศึกษาหรือไม่

ในเรื่องความหมายของบรรทัดฐาน สุชา จันทร์เอม (2536) ได้ให้ความหมายของบรรทัดฐานพฤติกรรม (norm) ว่าหมายถึงพฤติกรรมที่กลุ่มคาดหวังให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน หรือสอดคล้องตามทำนองคลองธรรมของกลุ่ม ซึ่งอาจตั้งเป็นกฎเกณฑ์ (rules) ของพฤติกรรมรวมถึงค่านิยมของกลุ่ม (values) ด้วย โดยแบ่งมาตรฐานหรือบรรทัดฐานของพฤติกรรมออกเป็น 2 มิติ คือ

1. มาตรฐานหรือบรรทัดฐานทางสังคม (social norms) หมายถึงค่านิยมและมาตรฐานของกลุ่ม ซึ่งนำมาใช้เป็นแบบแผนปฏิบัติของแต่ละคน

2. มาตรฐานหรือบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม (Cultural norms) หมายถึงกฎเกณฑ์ของสังคมที่ยึดขนบธรรมเนียมประเพณีหรือมรดกทางวัฒนธรรม (cultural heritage) มาเป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมของคนในกลุ่มด้วย และมรดกทางวัฒนธรรมจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคนภายในกลุ่ม โดยทั้งมาตรฐานหรือบรรทัดฐานทางสังคม และมาตรฐานหรือบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนโดยทั่วไป

นอกจากนี้ Cialdini, Reno, & Kallgren (1990) ได้ให้คำจำกัดความของบรรทัดฐานทางสังคม (Social norms) ว่าหมายถึงการรับรู้และแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน ประเภทแรกคือ บุคคลรับรู้ในขอบเขตที่ผู้อื่นเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการที่ตนเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Injunctive norms) ส่วนประเภทที่สองคือ บุคคลรับรู้ในสิ่งที่บุคคลอื่นกระทำจริงๆ (Descriptive norms) เช่น นักศึกษาวิทยาลัยทั่วไปโดยเฉลี่ยแล้วดื่มมากเท่าไร โดยงานวิจัยนี้ได้เน้นที่บุคคลรับรู้ในสิ่งที่บุคคลอื่นกระทำจริงๆ

กระบวนการบรรทัดฐานที่รับรู้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ ขั้นตอนแรกคือบุคคลเปรียบเทียบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ส่วนบุคคลกับบรรทัดฐานที่รับรู้ ขั้นตอนที่สองคือ ประยุกต์ใช้บรรทัดฐานที่รับรู้ ที่เกินจริงเป็นมาตรฐานพฤติกรรมของตนเอง (Borsari & Carey, 2001) มีหลายงานวิจัยที่ระบุว่า โดยทั่วไปนักศึกษามักจะประเมินการดื่มของเพื่อนเกินจริง ถ้าการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้รับอิทธิพลมาจากการรับรู้การดื่มของเพื่อน ดังนั้นหากให้ข้อมูลแก่นักศึกษาที่ดื่มอย่างหนักว่า การรับรู้ของตนผิดจากความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าทำอย่างไม่มี

คุกคาม (ดู Nye et al., 1999) ก็อาจจะเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างค่านิยมของตนกับพฤติกรรมของตน (Miller & Rollnick, 2002) Collins, Carey, & Sliwinski (2002) เสนอแนะว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม (Normative feedback) ว่าขัดแย้งกันและทำให้พฤติกรรมการดื่มของนักศึกษานั้นเด่นขึ้นมา โดยการให้พวกเขาประเมินการดื่มของตนเองในบริบทหนึ่งและเน้นไปที่ความไม่สอดคล้องกัน ระหว่างพฤติกรรมของตนเอง ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม และมาตรฐานส่วนบุคคล (personal standards)

การดำเนินการบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm Interventions)

แผนกลยุทธ์หนึ่งที่น่าจะจัดการกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักได้ดีในกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยคือ การเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานการดื่มที่รับรู้ เนื่องจากบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มส่วนบุคคลของนักเรียนในวิทยาลัยมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานการดื่มของผู้ปกครองที่รับรู้ บรรทัดฐานการดื่มของอาจารย์ที่ปรึกษาที่รับรู้ (resident advisers) และบรรทัดฐานการดื่มของคณะที่รับรู้ (Pekins, 2002) จากงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาในวิทยาลัยบิดเบือนการรับรู้การดื่มของกลุ่มตัวอย่างในหมู่เพื่อน (Baer, Stacy, & Larime, 1991; Pekins & Berkowitz, 1986; Perkins & Wechsler, 1996; Prentice & Miller, 1993 cited in Neighbors, Larimer, & Lewis, 2004) โดยระดับการรับรู้ที่ไม่ถูกต้องได้รับอิทธิพลมาจากหลายๆ ปัจจัย ได้แก่ ประเภทของบรรทัดฐาน (injunctive หรือ descriptive) เพศ กลุ่มอ้างอิงคำถามที่เฉพาะเจาะจง และขนาดของมหาวิทยาลัย แต่ทิศทางของการรับรู้แบบที่ไม่ถูกต้องนี้ สอดคล้องกัน (Borsari & Carey, 2003) นักศึกษาในวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะประเมินความชุกของการดื่มอย่างหนักสูงเกินไปในหมู่เพื่อนของตน (Perkin & Berkowitz, 1986; Perkin & Wechsler, 1996 cited in Neighbors, Larimer, & Lewis, 2004) บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้อย่างไม่ถูกต้องนี้ จัดว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้ดื่มอย่างหนักในหมู่นักศึกษาในวิทยาลัย วิธีการดำเนินการแก้ไขบรรทัดฐานการรับรู้อย่างไม่ถูกต้องจึงเป็นเป้าหมายหลักในการศึกษาหลายๆ ชิ้นในปัจจุบัน (Agostinelli, Brown, & Miller, 1995; Fabian, Mckinney, Hyun, Mertz, & Rhoads, 1999; Haines & Spear, 1996; Nye, Agostinelli, & Smith, 1999; Walters, 2000 cited in Neighbors, Larimer, & Lewis, 2004) และวิธีการดำเนินการแก้ไขบรรทัดฐานการรับรู้อย่างไม่ถูกต้องอยู่ในการศึกษาอื่นๆ อีกมากมาย (Baer et al., 1992; Bosari & Carry, 2000; Larimer et al., 2001; Marlatt et al., 1998; Murphy et al., 2001, cited in Neighbors, Larimer, & Lewis, 2004)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าในประเทศไทยยังไม่มีรายงานวิจัยที่พูดถึงบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ ส่วนในงานวิจัยของต่างประเทศ งานวิจัยของ Borsari & Carey (2001) พบว่าบรรทัดฐานทางสังคมที่รับรู้ สามารถทำให้การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มากเกินไปของนักเรียนกลายเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ Wood et al. (2004) ก็เช่นกัน ได้ใช้บรรทัดฐานการดื่มของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่รับรู้ ผลพบว่าการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนเหล่านั้นเพิ่มขึ้นจนเป็นการดื่มอย่างหนัก และเกิดผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้ด้วย Li & Rosenblood (1993) พบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายรูปแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจีน ได้แก่ บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและค่านิยม และ Yeh พบว่าวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองในประเทศไต้หวันรับรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประเพณีและสังคมจากครอบครัว นอกจากนี้การศึกษาของ Neighbors, Larimer, & Lewis (2004) ได้ใช้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม ผ่านทางคอมพิวเตอร์ เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักศึกษาวิทยาลัยที่ดื่มอย่างหนักจำนวน 252 คนที่ถูกสุ่มเข้ากลุ่มควบคุม โดยใช้ข้อมูลเสถียร (baseline assessment) วิธีการดำเนินการนั้น ผู้เข้าร่วมทดลองจะได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตนเอง พฤติกรรมการดื่มของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่รับรู้ และการดื่มที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผ่านทางคอมพิวเตอร์หลังจากทำแบบวัด 3 แบบวัดเสร็จแล้ว แบบวัดดังกล่าว ได้แก่ แบบวัดเหตุผลของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ แบบวัดบรรทัดฐานการดื่มที่รับรู้ และแบบวัดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผลพบว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม มีประสิทธิภาพอย่างมากทำให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานที่รับรู้และเปลี่ยนแปลงการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตนเอง หลังจากประเมินผลการติดตามอีก 3 เดือนและ 6 เดือนต่อมา อย่างไรก็ตามวิธีการดำเนินการให้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าในระดับหนึ่งกับผู้เข้าร่วมการทดลองที่ให้เหตุผลว่า ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพื่อสังคม หลังจากประเมินผลการติดตามอีก 3 เดือนต่อมา และ Wood, Nagoshi, & Dennis (1992) ได้ใช้บรรทัดฐานที่รับรู้ ซึ่งถูกกำหนดโดยการ Rating เกี่ยวกับปริมาณที่เหมาะสมในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (ตั้งแต่ไม่ดื่มเลยถึงดื่มมากกว่า 5 ครั้งต่อวัน) จากผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยศึกษาจากนักศึกษา จำนวน 282 คน ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ผลก็ปรากฏว่าบรรทัดฐานการดื่มของผู้คนที่รับรู้ (People-based norms) เช่น บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิท สามารถเพิ่มปริมาณและความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และทำให้เกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในวิทยาลัยได้ และยังพบว่า People-based norms มีอิทธิพลมากกว่าบรรทัดฐานการดื่มของสถาบันที่รับรู้ (Institution-based) อีกทั้งยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายปริมาณและความถี่ของการ

ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในบุคคลได้ด้วย Werner, Walker, & Greene (1996) ได้ศึกษาวิจัยโดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอธิบายความหมายของคำว่าเพื่อนที่ดีที่สุด หมายถึงเพื่อนประเภทใดใน 4 ประเภทดังต่อไปนี้ 1.) หมายถึงคนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 2.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เล็กน้อย 3.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ปานกลาง และ 4.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักหรือเกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (heavy social or problem drinker) และเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 452 คน จากนั้นประเมินผลการติดตามอีก 32 เดือน จากนักศึกษาจำนวน 184 คน ทั้งเพศหญิงและชาย ผลปรากฏว่าเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นั้น สามารถเพิ่มปริมาณและความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคลได้ และพบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หลังจากติดตามผลคือ เพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และยังพบว่าบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ยังคงอยู่มากกว่า 3 ปี และเป็นปัจจัยอิสระที่เสี่ยงต่อการสนับสนุนให้เกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในอนาคตข้างหน้า นอกจากนี้ Scott Olds, Thombs, & Tomasek (2005) ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม และความตั้งใจในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับชั้น 7-10 จำนวนทั้งสิ้น 6,594 คน พบว่าความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม เป็นปัจจัยที่แข็งแกร่งมากกว่าปัจจัยทางประชากรและสังคม (Socio-demographic) และพบว่าการยอมรับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มอ้างอิงที่รับรู้ และความชุกของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มอ้างอิงที่รับรู้ว่ามีมากขึ้น สามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในนักเรียนได้ นอกจากนี้ Callas, Flynn, & Worden (2004) ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่ได้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนที่รับรู้ ความชุกในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่รับรู้ บรรทัดฐานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดาที่รับรู้ ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทั้งทางบวกและทางลบ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับชั้น 7 และ 8 จำนวน 2919 คน จากโรงเรียน 24 โรงเรียน ใน 16 อำเภอที่อยู่ใน Vermont ซึ่งมีนักเรียนดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในระดับสูง และมีโปรแกรมการให้ความรู้เรื่อง standard statewide grade K-12 alcohol และความรู้เรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการ ผลปรากฏว่านักเรียนร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดื่มเบียร์อย่างน้อย 1 ครั้งในช่วง 30 วันที่ผ่านมา และพบว่าปัจจัยอิสระที่เสี่ยงต่อการดื่มเบียร์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาได้แก่ บรรทัดฐานการดื่ม

เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดาที่รับรู้ และการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียน high school ที่รับรู้ โดยการประมาณการเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์

จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนอาจกล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎี Social Cognitive Theory ของ Bandura สันนิษฐานว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นผลมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมและปัจจัยส่วนบุคคลดังนั้นอิทธิพลของเพื่อนทั้ง 3 มิติของวัยรุ่นน่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา (Parental drinking behavior)

บิดามารดาไม่เพียงแต่จะช่วยกล่อมเกลาพฤติกรรมของเด็กโดยตรง แต่เด็กยังซึมซาบเจตคติ (การดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์) ค่านิยม (การไม่อนุญาตให้ดื่มหรือการอนุญาตให้ดื่ม) และพฤติกรรมของบิดาและมารดา (การเลี้ยงดู การเฝ้าระวังและการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์) โดยผ่านการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530)

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดาเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้เกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น (Finn, Sharkausky, Brandt, & Turcotte, 2000) งานวิจัยก่อนหน้านี้ก็พบเช่นกันว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดาเป็นหนึ่งในบรรดาปัจจัยเสี่ยงที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ (Weinberg, Dielman, Mandell, & Shope, 1994) และงานวิจัยของ Brennan, Walfish, & Aubuchon (1986) ที่ทำการศึกษากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม ของนักเรียนในวิทยาลัยก็พบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดายังมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้นด้วยเมื่อบิดามารดาเป็นคนติดสุรา และยังพบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่มของวัยรุ่นคือพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา อีกทั้งการศึกษาของ Yeh & Chiang (2005) ศึกษาปัจจัยทำนายที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในทางที่ไม่ควร (Alcohol use and misuse) เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียน grade 10 ที่มีเชื้อสายจีนและนักเรียน grade 10 ที่เป็นคนพื้นเมืองในประเทศ

ได้หวั่น จำนวน 771 คน ผลปรากฏว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา และพบว่ากรณีที่มีบิดาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ บุตรวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองที่มีบิดาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาเพิ่มมากขึ้นเป็น 6.48 เท่าของบุตรวัยรุ่นที่ไม่มีบิดาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ และการศึกษาของ Yeh ที่มีการสำรวจผลของปัจจัยการรับเอาวัฒนธรรมและปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองจำนวนทั้งสิ้น 495 คน ทั้งเพศหญิงและชายในประเทศได้หวั่นผลก็ปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนนี้เพิ่มขึ้น ถ้าบิดาและมารดาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ

มีการศึกษาพบว่าตัวแบบบิดามารดาและตัวแบบเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น โดยตัวแบบบิดามารดาสำคัญตอนวัยรุ่นอายุน้อย ส่วนตัวแบบเพื่อนเกิดขึ้นตอนเรียนหนังสือหรือเกิดขึ้นในชุมชน และตัวแบบผู้ใหญ่ตอนต้นเกิดขึ้นในที่ทำงานหรือเกิดขึ้นในกลุ่มกิจกรรมเวลาว่าง (Aker & Lee, 1996) และพบว่าปัจจัยที่สำคัญของบุตรในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดคือ ตัวแบบบิดามารดา และปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นคือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (Barnes, Farrel, & Cairns, 1986; McMorris, Tyler, Whitbeck, Hoyt, 2002) และยังพบว่ารูปแบบการดื่มของบิดามารดาสามารถทำให้วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม (Elder & et al., 1996) รวมทั้ง Su, Hoffmanl, Gerstein, & Johnson, (1997) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามารดาใช้สารเสพติดสามารถส่งผลให้วัยรุ่นใช้สารเสพติดโดยตรง และพบว่าบิดามารดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนัก วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักเพิ่มขึ้น จากผลงานวิจัยที่ผ่านมา (รุ่งวิทย์ มาศงามเมืองและคณะ, 2539; กมลทิพย์ วิจิตร สุนทร, 2542; และ สายพิน สุประเสริฐ, 2544) ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องไปในทางเดียวกัน โดยพบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

อย่างไรก็ตามมีการศึกษาที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดากับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นของประจักษ์ โภธิอาสน์ (2541) ที่ศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะมีผลการศึกษาที่แตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างกันของกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และกลุ่มไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ซึ่งทฤษฎี Social cognitive Theory ของ Bandura สันนิษฐานว่ามาจาก Modeling หรือ Observational Learning ที่มีผลต่ออิทธิพลของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่ม

ผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ดังนั้นปัจจัยพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

3. ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์กับสังคม (Social Interaction Anxiety)

ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety) หมายถึงบุคคลนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาให้บุคคลอื่นดื่มอย่างชัดเจน โดยเริ่มต้นนำเสนอให้บุคคลดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากท่าทางที่สุภาพถึงการออกคำสั่งและการสนับสนุนให้ดื่ม อาทิ บังคับให้บุคคลอื่นดื่ม เติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ถามและซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ขอ (Graham, Marks, & Hansen, 1991; Oostveen, Knibbe, & DeVries, 1996 cite in Wood, Mitchell, Read, & Brand, 2004)

ส่วนความวิตกกังวล (Anxiety) หมายถึง สภาวะที่บุคคลปรารถนาจะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ก็รับรู้ว่าจะอาจไม่ได้ หรืออาจมีปัญหาเกิดขึ้นในอนาคต หรือบุคคลอาจรู้ว่ามีปัญหาอยู่ แต่ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่จะเกิดขึ้น และความวิตกกังวลนั้นจะนำไปสู่การสนองตอบทางอารมณ์ที่แสดงออกในลักษณะของความกลัวความวิตกกังวลและความตึงของร่างกาย (Ellis 1998 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต และประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2548)

ความวิตกกังวล มีลักษณะคล้ายความกลัว และแตกต่างจากความกลัว กล่าวคือด้านคล้ายความกลัวนั้น Levitt (1969 อ้างในกาญจนา พงศ์พฤกษ์, 2523) กล่าวว่า ความวิตกกังวลและความกลัวเป็นปฏิกริยาของอารมณ์ที่มีต่อสภาพอันตราย ซึ่งมีผลกระทบต่อประสาทสัมผัสของร่างกาย และอาจทำให้เกิดปฏิกริยาบางอย่างขึ้น เช่น ตัวสั่น เหงื่อออก หัวใจเต้นแรง เป็นต้น ส่วนด้านความแตกต่างจากความกลัวนั้น Harold Basowitz & others (1955 อ้างถึงในกาญจนา พงศ์พฤกษ์, 2523) กล่าวว่า ความกลัวเป็นความรู้สึกทั่วไปที่ทุกคนมักจะประสบ และรับรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ ตลอดจนมีปฏิกริยาโต้ตอบอย่างได้สัดส่วนกับสภาพอันตราย และจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวเฉพาะเมื่อเผชิญกับสภาพอันตรายเท่านั้น ในขณะที่ความวิตกกังวลเป็นสภาพอารมณ์ที่เกิดจากแรงขับภายใน (Inner drive) เป็นความรู้สึกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน เลื่อนลอย สับสน ปั่นป่วน ตึงเครียด ไม่สบายใจ และเจ็บปวด โดยบุคคลจะมีความรู้สึกที่ตนเองถูกคุกคาม ข่มขู่จากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นจริงๆ ก็ได้ ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้มีปฏิกริยาอย่างไม่ได้สัดส่วนกับสภาพอันตราย

3.1 องค์ประกอบของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลเป็นผลรวม ที่เกิดจากการประเมินของกระบวนการทางปัญญาต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบว่าจะเป็นอันตรายหรือคุกคามตนเอง ผลกรรมที่เกิดจากการประเมินของกระบวนการทางปัญญาดังกล่าวประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (Trower et al., 1988 ; Beck et al., 1985; Whitmore, 1987 อ้างถึงใน คาราวรรณ ต๊ะปีนตา, 2535)

1.) องค์ประกอบด้านสรีระ เป็นลักษณะที่สังเกตได้ง่าย และผู้ที่มีความวิตกกังวลมักจะบ่นถึงอาการเหล่านี้ โดยส่วนใหญ่จะไม่ได้ตระหนักว่าอาการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกถึงความวิตกกังวลของตนเอง ลักษณะอาการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นเพียงอาการใดอาการหนึ่งกับบุคคล การแสดงออกทางสรีระเป็นการเตรียมพร้อมของร่างกายที่จะต้องเผชิญกับภาวะคุกคาม เช่น หัวใจเต้นเร็ว ใจสั่น กล้ามเนื้อตึงเครียด (เช่น บริเวณท้อง ขาและศีรษะ) ปวดศีรษะ ปวดปัสสาวะ และท้องเสีย เป็นต้น

2.) องค์ประกอบด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านการคิด โดยทั้ง 2 ด้านจะแสดงออกเมื่อเกิดภาวะความวิตกกังวล ลักษณะการแสดงออกด้านอารมณ์ เช่น รู้สึกตกใจเหมือนจะควบคุมตนเองไม่ได้แล้วจะต้องอยู่กับภาวะนี้ต่อไป หรือรู้สึกเหมือนกับว่าปัญหาจะมากขึ้นจนตนเองจะสู้ไม่ไหว ซึ่งเป็นอารมณ์ที่กระตุ้นให้บุคคลตัดสินใจกระทำการบางอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้าที่เข้ามาคุกคาม หรือรู้สึกกระสับกระส่าย ขุนเฉียว หงุดหงิด ซึ่งเป็นอารมณ์ที่กระตุ้นความรู้สึกตื่นตัวของบุคคลให้เพิ่มมากขึ้น (Whitmore, 1987 อ้างถึงใน คาราวรรณ ต๊ะปีนตา, 2535) ส่วนลักษณะการแสดงออกด้านการคิด เช่น ความจำลดลง ความคิดไม่กว้างและหมกมุ่นความคิดอยู่กับเรื่องของตนเอง

3.) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือพฤติกรรมหลีกเลี่ยงบุคคล พฤติกรรมยับยั้งการแสดงบางอย่าง พฤติกรรมที่ทำบางอย่างซ้ำๆ ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล (เช่น เดินไปเดินมา ล้างมือบ่อย ๆ) พฤติกรรมใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยให้สามารถเผชิญกับภาวะวิตกกังวล และพฤติกรรมหวาดระแวงเป็นพิเศษ เป็นต้น

3.2 การประเมินความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลเป็นภาวะอารมณ์ ที่บุคคลแสดงออกแตกต่างกันไปหลายประการ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การประเมินความวิตกกังวลทำได้โดยการวัดจากการแสดงออกหรือปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลนั้นๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (Kelly, 1980; Madders, 1983; Zales, 1985 อ้างถึงใน ทิภาพร อังกุล, 2543)

1.) วัดการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยา โดยดูการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น ความดันโลหิต อัตราการเต้นของหัวใจ ความตึงของกล้ามเนื้อ การหายใจ การมีเหงื่อออก และการขยายของม่านตา เป็นต้น การวัดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยามีหลายวิธีดังนี้ 1.1) สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น ดูจากอาการกระวนกระวาย ขาดสมาธิ นอนไม่หลับ ร้องไห้ เป็นต้น 1.2) ใช้เครื่องวัด เช่น วัดการเกร็งของกล้ามเนื้อโดยเครื่อง Electromyogram (EMG) ที่มีหน่วยการวัดเป็นไมโครโวลต์ เป็นต้น 1.3) วัดการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมี เนื่องจากความวิตกกังวลจะมีผลทำให้ฮอร์โมนถูกขับออกมาสู่กระแสเลือดมากขึ้น โดยฮอร์โมนที่ถูกขับออกมานั้นมีหน้าที่ควบคุมความสมดุลของเกลือแร่ต่างๆ ในร่างกาย ควบคุมการเผาผลาญอาหาร และมีผลต่อระบบกล้ามเนื้อ เช่น พบว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลจะมีระดับไขมันในเลือดสูง เป็นต้น

2.) วัดการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ ทำได้โดยการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา ได้แก่ 2.1) ใช้แบบรายงานตนเอง (Self rating scale) โดยประเมินความรู้สึกที่ตนรับรู้ แล้วนำมาจัดระดับของความวิตกกังวล แบบทดสอบชนิดนี้ เช่น Zung's Anxiety Rating Scale, The State – Trait Anxiety Inventory (STAI) เป็นต้น 2.2) ใช้ Projective Technique เป็นการวัดการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่กำหนดให้ โดยถือว่าการตอบสนองนั้นเป็นการสะท้อนลักษณะของบุคคลออกมา เช่น แบบทดสอบ TAT, Rorschach Inkblot Test เป็นต้น แต่การวัดโดยวิธีนี้ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้แปลผล (ดวงกมล พึ่งประเสริฐ, 2534 อ้างถึงใน ทิภาพร อังคกุล, 2534) 2.3) วัดโดยแบบทดสอบที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น Hamillton Anxiety Inventory เป็นต้น

3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยพบว่า ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์กับสังคมมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อาทิ การศึกษาวิจัยของ Kushner & Sher (1993) พบว่าความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์กับสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และมีโอกาสเกิดการติดเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือมีการพึ่งพาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้น Goodwin (1990) พบว่า เหตุผลที่นักศึกษาวิทยาลัยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์คือ เพื่อพบปะผู้คนใหม่ พบเพศตรงข้าม เพื่อเข้าสังคม เพื่อให้เข้ากับผู้อื่น และเพื่อให้รู้สึกอายน้อยลง (Kairouz, Gliksman, Demers, & Adlaf, 2002) เช่นเดียวกับ Abrams, Kusner, Mdina, & Voight (2002) ที่ศึกษาวิจัยโดยวิธีการทดลอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคกลัวสังคมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพื่อลดความวิตกกังวลในการกระทำพฤติกรรม จากการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า คนที่เป็นโรคกลัวสังคม ได้รับการเสริมแรงทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และพบว่า คนที่เป็นโรคกลัวสังคมที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำเพื่อลดความวิตกกังวลทางสังคม

นั้น อาจมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกิดการติดเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยนั้นยังไม่มี และงานวิจัยในต่างประเทศที่สืบค้นมานั้นพบว่ามีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

4. เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking)

เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ หมายถึง หมายถึง บุคคลที่มีความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในทางสนับสนุนหรือต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ทั้งนี้คำว่าอารมณ์ความรู้สึก (affect) ส่วนที่เป็นทางบวกได้แก่ การชอบพอกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทางลบได้แก่ การเกลียด ไม่ชอบ หรือมีปฏิกิริยาต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Thurstone, 1946)

ส่วนเจตคติหมายถึง บุคคลที่มีความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในทางสนับสนุนหรือต่อต้านที่หมายทางจิต ทั้งนี้คำว่าอารมณ์ความรู้สึกส่วนที่เป็นทางบวกได้แก่ การชอบพอกการปกป้องหรือการทำดีกับที่หมายทางจิต ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทางลบได้แก่ การเกลียด ไม่ชอบ ทำลายหรือมีปฏิกิริยาต่อต้านที่หมายทางจิต ส่วนคำว่าที่หมายทางจิต (Psychological object) อาจหมายถึงวัตถุ ความคิด แผนการกระทำ รูปแบบความประพฤติ อุดมการณ์ หลักจริยธรรม คำขวัญ หรือสัญลักษณ์ที่บุคคลอาจแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบได้ (Thurstone, 1946, 1959 อ้างถึงในธีระพร อุวรรณ โณ, 2535)

4.1 ความหมายของเจตคติ

การนิยามเจตคติโดยอาศัยองค์ประกอบของเจตคติเป็นเกณฑ์ มี 3 แนวคิดดังต่อไปนี้ (Rosenberg & Hovlend, 1960; Rosenberg, 1960, 1966; Thurstone, 1946, 1959, อ้างถึงในธีระพร อุวรรณ โณ, 2535)

แนวคิดที่ 1 เจตคติม้องค์ประกอบเป็นสามองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางปัญญา (The cognitive component) ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ (Belief) ความคิด (Ideal) และความรู้เกี่ยวกับความจริงที่บุคคลมีต่อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก (The affective component) ได้แก่ ความชอบ ไม่ชอบ หรือ ทำที่ที่ดี ไม่ดี ที่บุคคลมีต่อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The behavioral component) คือ มีแนวโน้มที่บุคคลจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

แนวคิดที่ 2 เจตคติมีองค์ประกอบเป็นสององค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกและองค์ประกอบด้านปัญญา โดยองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกหมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้น โดยเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ ส่วนองค์ประกอบด้านปัญญาหมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีว่า เครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์จะเป็นตัวส่งเสริม (Facilitates) เพิ่ม หรือ ขัดขวาง (Interferes with) ทำให้เสียหาย (Hurts) ลด การบรรลุถึงค่านิยมต่างๆของเขา

แนวคิดที่ 3 เจตคติมีหนึ่งองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก) ซึ่งมีแกนกลางอยู่ที่ การประเมิน (Evaluation)

องค์ประกอบของเจตคติ Triandis (1971) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา คือการที่สมองของบุคคลรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับ ทำให้เกิดเจตคติซึ่งแสดงออกในแนวคิดที่ว่า อะไรถูก อะไรผิด ดีหรือไม่ดี น่าชมเชยหรือไม่ น่าชื่นชม ซึ่งเป็นความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้ว รวมทั้งความเชื่อของบุคคลว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ที่เหมาะสมอย่างไรต่อเป้าหมายเจตคติ
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลต่อเป้าหมายเจตคตินั้น หากบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น เจตคติจะออกมาในรูปของความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ
3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือความพร้อมที่จะกระทำหรือตอบสนอง ซึ่งเป็นผลเนื่องจากความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่จะแสดงออกในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธการเข้าหา หรือการถอยหนี

สรุปการให้ความหมายของเจตคติแบ่งออกได้เป็นสามกลุ่มหลักคือ กลุ่มที่นิยามเจตคติว่ามีสามองค์ประกอบ คือองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบด้านปัญญา และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม กลุ่มที่สองนิยามเจตคติว่ามีสององค์ประกอบ คือองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกและองค์ประกอบด้านปัญญา และกลุ่มที่สามนิยามเจตคติว่ามีองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก โดยในงานวิจัยนี้เจตคติต่อการดื่มเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์หมายถึงเจตคติที่มีองค์ประกอบเดียวคือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก

ในทางปฏิบัตินั้นมนุษย์ไม่สามารถที่จะคิดได้โดยไม่มีเจตคติ (Baron & Byrne, 1988 อ้างถึงในสมร อริยานุชิตกุล, 2541) แหล่งเจตคติสำคัญของบุคคลมีอยู่หลากหลาย Rensis (1967 อ้างถึงในสมร อริยานุชิตกุล, 2541) ดังต่อไปนี้ 1.) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) บุคคล

จะเกิดเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะต้องเคยได้มีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งใดสิ่งนั้นไปในทางดีหรือไม่ดีมาก่อน 2.) การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) การได้รับการติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่นจะทำให้เกิดเจตคติต่อการรับรู้ข่าวสารจากบุคคลอื่นได้ 3.) การลอกเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดเจตคติตามผู้นั้น 4.) การเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานต่างๆ ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะสนับสนุนให้คนเกิดเจตคติบางอย่างขึ้นมาได้

4.2 การวัดเจตคติ

นักจิตวิทยาสังคมได้แบ่งการวัดเจตคติออกเป็น 2 ลักษณะ (Baron & Byrne, 1988 อ้างถึงในสมร อริยานุชิตกุล, 2541) คือ

1.) ทิศทาง (Direction) หมายถึง การประเมินค่า ความรู้ ความรู้สึก และ ความพร้อมกระทำในด้านที่เป็นบวก หรือ ลบ ซึ่งหมายถึง ดี หรือเลว เช่น เกี่ยวกับองค์ประกอบทางความรู้ก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดในทางที่ดีหรือเลว ส่วนองค์ประกอบทางความรู้สึกก็สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ คือ ไปในทางชอบ พอใจหรือไม่ชอบ ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับองค์ประกอบความพร้อมกระทำ ก็สามารถวัดได้ว่า บุคคลพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นในทางบวก หรือ ลบ

2.) ปริมาณ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติไปในทิศทางบวกหรือลบ นั่นคือบุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรงและต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงบางเบา ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น

4.3 ประโยชน์ของเจตคติ

ประโยชน์ของเจตคติประกอบด้วย 4 ประการด้วยกัน Triandis (1971) คือ 1.) เพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องจากเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า บุคคลมีความรู้เป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด รวมทั้งเจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นยังเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางใด ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อบุคคลนั้นได้อย่างถูกต้อง และอาจเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นด้วย 2.) เพื่อหาทางป้องกัน 3.) เพื่อหาทางแก้ไขพฤติกรรม 4.) เพื่อเข้าใจสาเหตุและผลเจตคติต่อสิ่งต่างๆนั้นเปรียบเสมือนสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ต่างกัน โดยเจตคติต่อสิ่งต่างๆหรือสาเหตุภายในอาจได้รับผลกระทบมาจาก

สาเหตุภายนอกด้วยเช่นกัน ดังนั้นการเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีผลต่อการกระทำของบุคคลให้ชัดเจน จึงมีความจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่อสาเหตุภายนอกด้วย

4.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นได้ว่า การมองเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกัน ต่างส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคล ดังการศึกษาของ Stacy, Bentler, & Flay (1994) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและพฤติกรรมทางสุขภาพในกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันคือ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการรับประทานอาหารเกินขนาด พฤติกรรมการสูบกัญชา และพฤติกรรมการเมาแล้วขับ โดยพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นั้น ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่กำลังเรียนปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยเล็ก ๆ ใน West Coast University ทั้งเพศหญิงและชายที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อยที่สุด 2-3 ครั้ง ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 270 คน โดยใช้ระยะเวลาอย่างน้อยที่สุดมากกว่า 2 ช่วงของการวัด (waves of measurement) ผลพบว่าเจตคติสามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเหล่านั้นได้ Kahle & Berman (1979) ก็เช่นกันศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ a cross-lagged panel correlation เพื่อวินิจฉัยการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วงระยะเวลามากกว่า 2 เดือน ผลพบว่าเจตคติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ แต่การวิเคราะห์สถิติชนิดนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้ Bentler & Speckart (1979) ศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ a structural equation analysis ผลปรากฏว่าเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นใน 2 อาทิตย์ต่อมา ประจิก โพธิอาศน์ (2541) ศึกษาจากตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตัวอย่าง โดยกลุ่มที่ดื่มมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวก และกลุ่มที่ไม่ดื่มก็มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวกแต่ในระดับปานกลาง รุ่งวิทย์ มาสงามเมือง (2539) ศึกษาจากนักเรียน อายุ 15-24 ปี เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่มีเจตคติในทางบวกมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพัทลุง พบว่านักเรียนที่มีเจตคติไปในทำนองเห็นด้วยต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โอกาสที่นักเรียนจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วยเป็น 55.32 เท่า และการศึกษาของ อรุยา วงศ์ไชยทอง (2547) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา อายุ 13-21 ปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เท่านั้น ที่มีเจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยรายงานมาว่า ดื่มแล้วดีสามารถช่วยใน

เรื่องต่าง ๆ ได้เช่น ช่วยในเรื่องการออกกำลังกาย ทำให้มีความกล้ามากขึ้น และเป็นเครื่องค้ำที่มีรสรชาติอร่อย รวมทั้ง สายพิณ สาประเสริฐ (2544) ที่ศึกษาจากนักเรียนนายสิบทหารบก และกมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับอาชีวศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติไปในทำนองเห็นด้วยต่อการค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์ให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดาของผู้ชายและสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน เป็นการแสดงความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เพื่อนยอมรับและสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อนได้

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า เจตคติที่ดีต่อการค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับการค้ำเครื่องค้ำผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

5. การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Sensation seeking)

Arnett (1997) ได้ให้คำนิยามของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Sensation seeking) ว่าเป็นความต้องการสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ (Novelty) และรุนแรง (Intensity) ซึ่งสิ่งเร้าที่แปลกใหม่นั้น (Novelty) หมายถึง ประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากที่เคยพบเห็นหรือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน ส่วนสิ่งเร้าที่รุนแรงนั้น (Intensity) หมายถึง ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระดับความแรงหรือความหนักแน่นของสิ่งเร้าทางประสาทสัมผัส นอกจากนี้ J.Arnett พูดยถึงลักษณะของบุคคลซึ่งมีการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสในระดับสูงว่า เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพชนิด T (Type-T positive personality) คือมีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย มีความคิดสร้างสรรค์ แปลกใหม่ และมีความต้องการเพื่อให้ได้มาซึ่งความตื่นเต้นและท้าทาย

ส่วน Zuckerman (1969) ได้ให้ความหมายของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเอาไว้ว่า เป็นลักษณะของความต้องการความแตกต่าง ความแปลกใหม่ ประสบการณ์ความรู้สึกที่น่าตื่นเต้น และการแสดงออกในกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเสียวทั้งต่อตัวเองและสังคม และให้คำจำกัดความ Sensation ว่าหมายถึง ผลจากการได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เป็นความรู้สึกที่แปลกใหม่น่าตื่นเต้นที่ต่างจากระดับของเกณฑ์ปกติได้แก่ การลองเสฟสิ่งเสฟคิด การทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย เช่น กระโดดร่ม ดำน้ำลึก ขับรถแข่ง นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีรสนิยมในความแปลกใหม่ของงานศิลปะ ดนตรี การแต่งตัว ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะขึ้นกับประสาทในการรับสัมผัส และสิ่งเร้าที่เป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้เกิดขึ้น ส่วนคำว่า Seeking หมายถึง ลักษณะที่ถูกแสดงออกมาโดยการค้นหาแม้จะมีข้อจำกัดตามรูปแบบของสิ่งแวดล้อม และสังคมก็ตาม เช่น ในเด็กเล็ก ๆ มักชอบค้นหาความตื่นเต้นจากการเล่นเกมส์ใหม่ ๆ ทั้งที่บางครั้งก่อนข้างจะเสี่ยงอันตราย

Carton, Jouvent, & Widlocher (1992 อ้างถึงในกุลวดี อักษรทัพบ, 2544) ได้กล่าวว่าการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส ประกอบด้วย 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. **ความรู้สึกรอบในสิ่งที่ตื่นเต้นเร้าใจและเสี่ยงภัย (thrill and adventure)** คือคุณลักษณะที่ชอบทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง มีความสนุกสนานกับการผจญภัยและการต่อสู้

2. **ประสบการณ์ในการแสวงหาหรือสำรวจสิ่งใหม่ (experience seeking)** คือคุณลักษณะที่ชอบแสวงหาในประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ทำทายในสิ่งต่าง ๆ เช่น ศิลปะดนตรี การเดินทาง การใช้ชีวิตอย่างสนุกสนาน และไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

3. **ลักษณะที่ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ หรือข่มใจ (disinhibition)** คือคุณลักษณะที่ชอบต่อการกระทำที่อาจเกิดผลเสียต่อการไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้ ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายสังคม

4. **ความรู้สึกละเลยต่อความน่าเบื่อหน่าย (boredom susceptibility)** คือ ความรู้สึกที่ไวต่อความเบื่อหน่ายต่อสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสต่อสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ

5.1 **ความสัมพันธ์ของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสกับปัจจัยทางชีววิทยาและรูปแบบทางสังคม**

5.1.1 **ปฏิกิริยาต่อการตอบสนอง (Orienting Responses: OR)** หมายถึงปฏิกิริยาการตอบสนองทางสรีระและพฤติกรรมต่อการถูกกระตุ้นจากความเข้มที่พอเหมาะและการตอบสนองนี้ได้นำมาใช้วัดเป็นค่าความตั้งใจ เช่นถ้าสิ่งเร้าที่มากระตุ้นมีความแปลกใหม่เกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะทำให้การตอบสนองมีระดับสูง แต่ถ้าการกระตุ้นของสิ่งเร้าเกิดขึ้นซ้ำ ๆ การตอบสนองก็จะลดลง นอกจากมีการตอบสนองแล้วยังมีปฏิกิริยาป้องกัน (Defensive Reaction: DR) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์มากระตุ้นเพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงสิ่งเร้า นั้น (Zuckerman, Buchsbaum, & Murphy, 1980 อ้างถึงในกุลวดี อักษรทัพบ, 2544)

5.1.2 **ค่าเฉลี่ยของการตื่นตัวต่อการตอบสนอง** คือค่าที่วัดได้จากการบันทึกคลื่นสมอง EEG ที่มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกโดยเป็นรูปแบบที่สามารถวัดได้จากปฏิกิริยาทางไฟฟ้าของสมองที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่รับเข้ามา จากการทดลองพบว่าเมื่อเพิ่มระดับความเข้มของสิ่งเร้าในการกระตุ้นให้สูงมากขึ้น ระดับของการตื่นตัวต่อการตอบสนองก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จากการศึกษาพบว่าในคนปกติที่มีการตื่นตัวต่อการตอบสนองในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีระดับของ

การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น (Zuckerman, 1991 อ้างถึงในกุลวดี อักษรทับ, 2544)

5.1.3 สารสื่อประสาทและเอนไซม์โมโนเอมีนออกซิเดส (Monoamine oxidase: MAO)

MAO คือเอนไซม์ที่มีการออกซิโคซ์ของพันธะที่ให้พลังงาน (mitochondria) ซึ่งพบในเนื้อเยื่อของร่างกายทั่วไป โดยเฉพาะที่ตับและระบบประสาท ในเนื้อเยื่อของระบบประสาทเอนไซม์โมโนเอมีนออกซิเดสจะทำหน้าที่ทำลายสารสื่อประสาทที่ถูกใช้แล้วซึ่งประกอบด้วย dopamine, norepinephrine และ serotonin จากผลการศึกษาของ Zuckerman (1990 อ้างถึงในกุลวดี อักษรทับ, 2544) พบว่า คนปกติที่มีระดับของการแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูงจะมีระดับของ MAO ต่ำ และพบว่าคนที่มีอายุน้อยจะมีระดับของ MAO ต่ำกว่าคนที่อายุมาก และพบว่าเพศชายจะมีระดับของ MAO ต่ำกว่าเพศหญิง และยังพบว่าบุคคลที่มีปัญหาทางสังคม เช่น อาชญากร และผู้ที่ใช้สารเสพติด มักจะมีระดับของ MAO ต่ำกว่าคนปกติทั่วไป

5.1.4 ปัจจัยทางสังคมและครอบครัว เป็นสาเหตุหนึ่งของคุณลักษณะของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส จากการศึกษานี้ของ Zuckerman (1969) พบว่าปัจจัยทั้งก่อนคลอด และหลังคลอดทำให้บุคคลมีระดับการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูง และพบว่าลำดับการเกิด การเป็นลูกคนเดียวของครอบครัวและของเล่นที่เด็กเล่น (Bone, Montgomery, & McAllister, 1973 อ้างถึงในกุลวดี อักษรทับ, 2544) อีกทั้งพ่อแม่ที่มีความกลัวมากและเลี้ยงลูกแบบปกป้องมากเกินไปก็มีผลต่อระดับการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูงเช่นกัน (Kish, 1973) แต่ในทางกลับกันครอบครัวที่ปลูกฝังเรื่องศาสนาให้กับบุตรตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ผลปรากฏว่าระดับการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสนั้นต่ำ โดยเฉพาะด้านลักษณะที่ไม่มีการยับยั้งชั่งใจหรือข่มใจ (Boomsma, DeGeus, Van Baal, & Koopmans, 1999 อ้างถึงในประธาน รัชตจำรุญ, 2544)

5.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเป็นตัวอย่างของปัจจัยเสี่ยงทางจิตวิทยาสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติด (Bates, Ehite, & Labouvie, 1994; Earleywine & Finn, 1991; Forsyth & Hundebly, 1987; Newcomb & McGee, 1989; Zuckerman, 1979, 1987a, 1987b, 1994; cited in Crawford, Pentz, Chou, Li, & Dwyer, 2003) และ Donohew, Helm, Lawrence, & Shatzer (1990) พบว่าประมาณ 80% ของวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติด มักจะมีการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเพิ่มมากขึ้น และการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่าคนที่มีระดับของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูงมีแนวโน้มมากกว่าที่จะเริ่มใช้สารเสพติดในขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และมีแนวโน้มมากกว่าที่จะเปลี่ยนเป็นผู้ใช้สารเสพติดเป็นประจำมากกว่าคนที่มีการแสวงหาความ

ตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสระดับต่ำ (Bates, White, & Labouvie, 1994; Kilpartick, Suker, & Smith, 1976; Pedersen, 1991; Schwarz, Burkhart, & Green, 1978; Segal, Huba, & Singer, 1980; Zuckermann, 1979, 1983, 1994; Cited in Crawford, Pentz, Chou, Li, & Dwyer, 2003)

นอกจากนี้จากการค้นคว้างานวิจัยที่มีการศึกษาในต่างประเทศ งานวิจัยของ Simon, Stacy, Sussman, & Dent (1994) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในกลุ่มละติน รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ถูกจับได้ขณะกำลังใช้สารเสพติดประเภท เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และสารเสพติดอื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้สารเสพติดมีคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเพิ่มขึ้น และพบว่าคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสที่เพิ่มขึ้นนั้นแปรผันตามปริมาณของการใช้สารเสพติด สอดคล้องกับการศึกษาของ Baker (1996) ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียน Niagara Region ประเทศแคนาดา จำนวน 420 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (เช่น เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และสูบกัญชา) ก็มีคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และในงานวิจัยของ Johnson & Cropsey (2001) ที่ศึกษาพฤติกรรมเครื่องดื่ม เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 256 คน เป็นเพศหญิง 172 คนและเพศชาย 84 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษายังพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อยๆ รวมทั้งดื่มในปริมาณมาก มักจะมีคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเพิ่มมากขึ้น และพบว่านักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักและดื่มในงานเลี้ยงจะมีคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเพิ่มขึ้นด้วย โดยคะแนนที่เพิ่มนั้นจะเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักแต่ไม่ได้ดื่มในงานเลี้ยง นอกจากนี้ การศึกษาของ Gough (1985) ที่ศึกษาพัฒนาการในการใช้สารเสพติดและการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 69 คน พบว่าพฤติกรรมการใช้สารเสพติดและพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเหล่านั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Andrucci, Archer, Pancoast & Gordon (1989) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบบุคลิกภาพ (MMPI) กับแบบประเมินการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส โดยศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 14-18 ปี จำนวน 123 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และใช้สารเสพติดอื่น ๆ มีคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสและคะแนนมาตรฐานของ MMPI เพิ่มขึ้น และพบว่าบุคลิกภาพที่มีคุณลักษณะแบบการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติดอื่น ๆ และยังพบว่าเซตย่อย (subset) ของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ

ด้านความรู้สึกชอบในสิ่งตื่นเต้นเร้าใจและเสี่ยงภัย (Thrill and adventure seeking) (Zuckerman, 1983) จากการศึกษาของ Pederson (1991) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิต การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสและการใช้สารเสพติด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 16-18 ปี จำนวน 553 คน โดยใช้เวลา 20 เดือน ผลพบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นคือ การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส ส่วนปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นคือ การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเช่นกัน โดยเซตย่อย (Subset) ของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์คือ ความรู้สึกชอบในสิ่งตื่นเต้นเร้าใจและเสี่ยงภัย (Thrill and adventure) และมีหลักฐานงานวิจัยของ Martin, Clifford, & Clapper (1992) พบว่าปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการใช้สารเสพติดหลายชนิดร่วมกันของนักศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสระดับสูงและการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และยังพบว่าคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสและการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวทำนายโอกาสในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ การใช้ยาสูบ กัญชา และยาหลอนประสาท อีกทั้งมีการศึกษาของ Crawford, Pentz, Chou, Li, & Dwyer (2003) ที่ศึกษาเส้นทางพัฒนาการที่คู่ขนานกันของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสและการใช้สารเสพติดเป็นประจำ (Regular substance) โดยศึกษาจากวัยรุ่น จำนวน 2208 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และเป็นการศึกษาระยะยาวในประเทศอเมริกาผลปรากฏว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส รวมทั้งการศึกษาวิจัยของ Donohew, Hoyle, Clayton, Skinner, Colon, & Rice (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสและการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นและกลุ่มเพื่อนของเขา: รูปแบบของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และสูบกัญชา โดยศึกษาจากวัยรุ่น 428 คน ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ผลปรากฏว่าคะแนนของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสของกลุ่มเพื่อนสนิทที่เพิ่มขึ้น มีอิทธิพลอย่างมากต่อการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น และยังพบว่าเป็นปัจจัยอิสระที่เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นด้วย นอกจากนี้ การศึกษาของ Greene, Kremar, Waltrs, Rubin, Jerold, & Hale (2000) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น: การสนับสนุนของการมองตนเองเป็นจุดศูนย์กลางในวัยรุ่น (egocentrism) และการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสของนักเรียนระดับวิทยาลัย ผลก็ปรากฏว่าการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส โดยเฉพาะด้านลักษณะที่ไม่มีการยับยั้งชั่งใจหรือข่มใจ (disinhibition) สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายทางสังคมในวัยรุ่นได้เช่น พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมการขับรถเร็ว

อย่างไรก็ตามการศึกษาเหล่านี้เป็นการศึกษาที่ค้นพบในต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้นการศึกษานี้ยังมีน้อยมาก

จากงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า วัยรุ่นที่มีระดับของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสนสูง มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสนต่ำ ดังนั้นการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

6. สัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family relationship)

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายหรือสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีข้อยกเว้นบางประการที่กล่าวมา (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2537 อ้างถึงในอุมาพร ตรังคสมบัติ, 2541)

ส่วนสัมพันธภาพภายในครอบครัว หมายถึง บุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันกับสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย 3 มิติดังต่อไปนี้ (ระวีวรรณ คณัยคุชฎีกุล, 2547)

1. ความผูกพันและการสนับสนุนบุคคลในครอบครัว ได้แก่ การมีเวลาอยู่ร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวตามสมควร การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการว่ากล่าวตักเตือนเมื่อประพฤติตัวไม่เหมาะสม

2. การสื่อสารภายในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพหมายถึง ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะสื่อสารได้ชัดเจน และ ตรงต่อบุคคลเป้าหมาย โดยเนื้อหาไม่ครอบคลุมหรือจับใจความอะไรไม่ได้ และเนื้อหาที่สื่อจะต้องตรงไปสู่นักบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น โดยตรง ไม่ใช่อ้อมค้อมผ่านผู้อื่น (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2541 อ้างถึงในระวีวรรณ คณัยคุชฎีกุล, 2547)

3. ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวตามแนวคิดของ ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2519 อ้างถึงในระวีวรรณ คณัยคุชฎีกุล, 2547) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์แบบปล่อยตามใจ ทำให้เด็กมักควบคุมความประพฤติของตนเองไม่ได้ ขาดความเคารพ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัยในตนเอง อยากได้อะไรก็จะเอาให้ได้ดังใจ ไม่มีความเคารพในบุคคลอื่น ส่วนครอบครัวที่มีความสัมพันธ์แบบผู้ปกครองใช้อำนาจบังคับ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้ มักจะเป็นคนที่ช่วยตนเองไม่ได้ และชอบทำตามคำสั่งมากกว่าจะคิดเอง มักจะเป็นคนที่ช่วยตัวเองไม่ได้ และไม่มีลักษณะความเป็นผู้นำ และแบบสุดท้ายครอบครัวที่มีความสัมพันธ์แบบใช้เหตุผล เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวแบบนี้มักจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง ควบคุมตนเองได้ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและมีความเป็นผู้นำสูง

6.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในขณะที่รูปแบบอัตราการเกิดโรคและอัตราการตายในกลุ่มเด็กวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไป โดยรูปแบบการเปลี่ยนแปลงนี้สัมพันธ์กับปัจจัยอิสระที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มีผลต่อสุขภาพ นักวิจัยจึงได้เริ่มให้ความสนใจกับบทบาทของครอบครัวมากขึ้น ทั้งในเชิงพัฒนาการและเชิงป้องกันพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพ (DiClemente, Wingood, & Grosby et al., 2001; Jessor, Turbin, & Costa, 1998 cited in Nash, McQueen, & Bray, 2005) ปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว กระบวนการและรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดามีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการพฤติกรรม และการใช้สารเสพติดในเด็กวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Bray, Getz, & Baer, 2006; Bray, Adams, & Getz, 2001; Bray, Adams, Getz, & Stovall, 2001; Liddle, Bray, Levant, & Santisteban, 2002, cited in Nash, McQueen, & Bray, 2005) ตัวอย่างเช่น โมเดลพัฒนาการของ Patterson and colleagues บ่งชี้ว่าพฤติกรรมต่อต้านสังคมและพฤติกรรมการเบี่ยงเบน (deviant) ของวัยรุ่นเกิดจากอิทธิพลของเพื่อน แต่ยังสามารถชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น เกิดจากวัยรุ่นไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลอย่างเหมาะสมและเพียงพอจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์เชิงบังคับ (coercive relationship) กับบุตรวัยรุ่น และเฝ้าระวังน้อยเกินไป (Dishion, Patterson, & Kavanagh, 1992; Patterson, DeBaryshe, & Ramsey, 1989; Patterson, Reid, & Dishion, 1992 cited in Nash, McQueen, & Bray, 2005) การดูแลของบิดามารดาในระดับต่ำ ทำให้วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับกลุ่มเพื่อนที่ใช้สารเสพติด และในทางกลับกัน จะทำให้วัยรุ่นเกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดด้วยตนเองด้วย (Patterson, DeBaryshe, & Ramsey, 1989) อย่างไรก็ตาม การสื่อสารที่ดีระหว่างบิดามารดาและบุตรวัยรุ่น อาจสร้างผลกระทบได้ดีกว่า การควบคุมอย่างเข้มงวดในการช่วยลดการใช้สารเสพติด (Cohen & Rice, 1995) การสื่อสารที่ดี จำเป็นมากต่อการเฝ้าระวังบุตรวัยรุ่น นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของวัยรุ่นที่วัยรุ่นเปิดเผยอย่างสมัครใจ จะเป็นข้อมูลที่ดีกว่าข้อมูลที่ได้จากการควบคุมอย่างเข้มงวดของบิดามารดา (Stattin & Kerr, 2000) ผลการทดสอบเมื่อเร็ว ๆ นี้ ด้วยโมเดลพัฒนาการของ Patterson ที่เพิ่มเติมแปรให้ครอบครัวมากขึ้นพบการยืนยันเพิ่มเติมว่า บทบาทของสภาพแวดล้อมในครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยรุ่น ความขัดแย้งในครอบครัว และความสัมพันธ์ที่ห่างเหินของสมาชิกในครอบครัว จะเกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในระดับสูง (Hops, Tildesley, & Lichtenstein, et al., 1990) และการไม่มีปฏิสัมพันธ์กันของสมาชิกภายในครอบครัว อาจส่งผลต่อการเกิดความวิตกกังวลและความขัดแย้งในระดับสูง จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในระดับสูงด้วย (Dumka & Roosa 1995; Erickson, 1998; Kline, Canter, & Robin, 1987; Ledoux, Miller, Choquet, & Plant, 2002; Olds & Thombs, 2001; Turner, Larimer, & Sarason, 2000 cited in Yeh & Chiang, 2005) นอกจากนี้ยัง

พบว่า ความผูกพันในครอบครัวมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองในประเทศไต้หวัน (Guy, Smith, & Bentler, 1994) รวมทั้งพบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่า ได้รับผลเสียจากการดื่ม ได้แก่ ปัจจัยครอบครัว (Brenan, Walfish, & AuBuchon, 1986)

จากการค้นคว้าในประเทศไทย งานวิจัยที่ผ่านมา (ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ ลักษณะ เดิมศิริกุลชัย ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์ และณัฐกมล ชาญสาธิตพร, 2541 ประกิจ โพธิอาสน์, 2541 และสิทธิพันธ์ เจริญรัตน์, 2543) พบว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น งานวิจัยของ ภาวินิ อยู่ประเสริฐ (2540) และชัยยุทธ ดาผา (2543) มีผลการศึกษาสอดคล้องไปในทางเดียวกัน โดยพบว่าสัมพันธภาพภายในครอบครัวในทางลบสามารถที่จะเพิ่มพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ นอกจากนี้ สายพิน ศาประเสริฐ (2544) ศึกษาจากนักเรียนนายสิบทหารจำนวน 1,325 คน พบว่าสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะกันบ้างทำให้พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนนายสิบทหารบกเพิ่มขึ้นมากที่สุด Ruangkanchanasetr, Plitponkampim, Hetrakul, & Kongsakon (2004) ยังได้รายงานไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างมารดากับบุตรวัยรุ่นที่ไม่ดี วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเป็น 1.8 เท่าของวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพกับมารดาดี จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพภายในครอบครัวน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement)

ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความสามารถทางร่างกาย ทางสมอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527 อ้างถึงใน พรนเรศ มูลเมืองแสน, 2547)

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกระทำของแต่ละบุคคล ซึ่งจะสามารถประเมินได้จากผลการปฏิบัติจากบุคคลนั้นๆ โดยอาศัยหลักเกณฑ์จากภายนอกหรือภายใน เพื่อจุดประสงค์นำไปใช้ในการแข่งขันกับบุคคลอื่นๆ หรือใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินความเป็นเลิศ (Spence & Helmritch, 1983 อ้างถึงในพรนเรศ มูลเมืองแสน, 2547) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางด้านการรู้คิด (Cognitive Achievement) และผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ใช่ทางด้านการรู้คิด (Non-Cognitive Achievement) แต่โดยทั่วไปแล้วผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจัดเป็นผลสัมฤทธิ์ทางด้านการรู้คิด

และอาจสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับในด้านการเรียน โดยดูจากเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (Cumulative GPA; GPAX) ของภาคการศึกษาที่ผ่านมา

7.1 แนวคิดพื้นฐาน

ทฤษฎีพฤติกรรมผลสัมฤทธิ์ (Theory of achievement behavior) ของ Atkinson & McClelland (1964 อ้างถึงใน คัดนางค์ มณีศรี, 2535) เชื่อว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์สามารถอธิบายได้ด้วยความต้องการเพียงอย่างเดียวคือ “ความต้องการผลสัมฤทธิ์” ซึ่งเป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กระทำตามมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้

7.2 องค์ประกอบของความต้องการผลสัมฤทธิ์

ตามทฤษฎีพฤติกรรมผลสัมฤทธิ์ คัดนางค์ มณีศรี (2535) อธิบายว่า บุคคลทุกคนจะมีทั้งความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ และความกลัวที่จะล้มเหลว องค์ประกอบทั้งสองนี้จะมากหรือน้อยแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จมากกว่าความต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวจัดเป็นบุคคลที่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง (high-need achievers) ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีความต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวสูงกว่าความต้องการผลสัมฤทธิ์จัดเป็นบุคคลที่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ในระดับต่ำ (Low-need achievers) และอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะเลือกงานที่มีระดับความยากง่าย ปานกลาง ในขณะที่บุคคลที่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ในระดับต่ำ จะเลือกงานง่ายเพื่อให้แน่ใจว่าจะทำได้สำเร็จ หรือไม่ก็เลือกงานที่ยาก เพื่อที่จะอ้างได้ว่าทำไม่ได้เพราะงานยากเกินไป

7.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา Andrews, Hops, & Ary et al., 1993; Brook, Whitcman, & Gordon, 1985; Jessor & Jessor, 1975 cited in Donovan (2004) พบว่า นักเรียนระดับชั้น 9-10 ระดับชั้น 7-9 และระดับชั้น 9 ที่มีความสัมพันธ์กับสถาบันโรงเรียนในระดับต่ำ ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำกว่า (lower values on academic achievement) และมีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำกว่า (Lower expectations of academic achievement) (Brook, Whitcman, & Gordon, 1985; Jessor & Jessor, 1975 cited in Donovan, 2004.) อีกทั้งมีแรงจูงใจต่อการเรียนในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Zimmerman, & Schmeelk-Cone, 2003 cited in Donovan 2004) นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Simons-Morton, Haynie, Crump, Saylor, Eited & Yu (1999) ที่ศึกษาวิจัยโดยใช้นักเรียนเกรด 6-8 จำนวน 4,263 คน ใน

ประเทศออสเตรเลีย พบว่าตัวแปรด้านโรงเรียน เช่น เกรดเฉลี่ย การปรับตัวที่โรงเรียนดีกว่า และการมองสภาพโรงเรียนในทางบวกมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในทางลบ และงานวิจัยของ Ruanganchanasetr, Plitponkarpim, Hetrakul, & Kongsakon (2005) ที่สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชน อายุเฉลี่ย 15.5 ± 1.8 ปี ทั้งเพศหญิงและชายจำนวนทั้งสิ้น 2,311 คน จาก 8 โรงเรียน ชุมชน 13 แห่ง และบ้านพักเยาวชน 2 แห่งในกรุงเทพมหานคร ใช้เวลา 1 เดือน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 71.9 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกรุงเทพมหานครไม่พอใจกับผลการเรียนของตน และวิชาที่มีปัญหาได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ภาษาไทย ฟิสิกส์และเคมี และหากผลการเรียนต่ำ (Poor school performance) ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเยาวชนนั้นเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงเป็นอย่างมาก โดยพบว่ามีสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพหลายๆพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมซึมเศร้า (depression) พฤติกรรมการติดสารเสพติด และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ (sexual intercourse) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในปี 1998 ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานครเช่นกัน (Trangkasombat, Su-Ampun, Sookbal, & Popsook, 1998) ดังนั้นวัยรุ่นที่มีผลการเรียนตกต่ำหรือมีปัญหาในการเรียนรู้ จึงควรได้รับการตรวจสอบและกำกับดูแลพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว อีกทั้งการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาสน์ (2539) จิราภรณ์ เทพหนู (2540) และกมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) ก็พบสอดคล้องกันว่า ผลการเรียนต่ำทำให้การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนเหล่านั้นเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยหลายเรื่องข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงน่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แอลกอฮอล์ (Alcohol)

แอลกอฮอล์หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์ เอทิลแอลกอฮอล์ หรือ เอทานอล (ethyl alcohol /ethanol) เกิน 0.5 ดีกรีแต่ไม่เกิน 80 ดีกรี (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2544) ซึ่งเอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอลส่วนใหญ่ได้มาจากการหมักจากพืชประเภทผลไม้ ผัก หรือข้าว หรือ ได้มาจากการหมักแล้วกลั่น (World Health Organization, 1996) เช่น เบียร์ ไวน์ ไวน์กลูเลอร์ วอคก้า วิสกี้ และอื่น ๆ

ปริมาณความจุของแอลกอฮอล์ (Alcoholic content)

ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ (alcohol) ในการดื่มอาจจะถูกกำหนดออกเป็น 3 รูปแบบดังต่อไปนี้

1. ในรูปของเปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร (ABV)
2. ในรูปของเปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก (W/W)
3. ในรูปของ Proof

Proof หมายถึง การวัดความเข้มข้นของแอลกอฮอล์อย่างหยาบๆ โดยมีอัตราส่วน 2 ต่อ 1 ของปริมาณความจุของแอลกอฮอล์ในรูปเปอร์เซ็นต์โดยปริมาตรเช่น 80 proof ~ 40 % ABV

หนึ่งดื่มมาตรฐาน (one standard drink)

หนึ่งดื่มมาตรฐาน (one standard drink) หรือ หนึ่ง “drink” หมายถึง แอลกอฮอล์หรือเอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอล (alcohol / ethylalcohol / ethanol) เท่ากับ 0.5 ออนซ์ (1 ออนซ์เท่ากับ 30 ซีซี) (U.S. Development of Health and Human Services and U.S. Department of Agriculture, 1995) หรือเท่ากับ 10 กรัม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้มข้นของเลือด (BAC) ประมาณ 15-20 mg% อันเป็นปริมาณที่ร่างกายของคนส่วนใหญ่ (ยุโรปและอเมริกา) สามารถเผาผลาญให้หมดได้ภายใน 1 ชั่วโมง สำหรับคนไทยทั่วไปสามารถเผาผลาญให้หมดได้ประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที

และอาจกล่าวสรุปได้ว่า หนึ่งดื่มมาตรฐาน หรือ หนึ่ง “drink” หมายถึงปริมาณแอลกอฮอล์หรือเอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอล 10 กรัม หรือมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ประมาณ 40% ABV หรือประมาณ 80 proof หรือประมาณ 1 ถ้วยเล็กขนาด 30 cc

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทจะมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ (กรัมเปอร์เซ็นต์) แตกต่างกันไป ดังนั้น 1 ดื่มมาตรฐานจึงมีปริมาณของเครื่องดื่ม (มิลลิลิตร หรือ ซีซี.) แตกต่างกัน แสดงให้เห็นดังตารางที่ 1.2 (ทรงเกียรติ ปิยะกะและคณะ, 2545)

ตารางที่ 1.2

แสดงปริมาณเอทิลแอลกอฮอล์ 1 Standard drink ของเครื่องดื่มประเภทต่างๆ

ประเภทของเครื่องดื่ม	หนึ่งดื่มมาตรฐาน (one stand drink) คือปริมาณแอลกอฮอล์หรือเอทิลแอลกอฮอล์ หรือเอทานอล 10 กรัม		
	ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์		
	ในรูปของเปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร (ABV) (หน่วยเป็นดีกรี)	ในรูปของ proof	ขนาดของภาชนะหรือ ปริมาตรเครื่องดื่มเป็นซีซี.
เบียร์ชนิดอ่อน (light beer)	2-2.9 %ABV	4-5.8	1.5 กระป๋อง (1 กระป๋อง ปริมาตร 330cc.)
เบียร์ชนิดปานกลาง (mid strength beer)	3-3.9 % ABV	6-7.8	1 กระป๋อง (กระป๋อง ปริมาตร 330 cc.)
เบียร์ชนิดแรง (heavy beer)	4-5 %ABV	8-10	¾ กระป๋อง
ไวน์ธรรมดา	12.5 % ABV	25	1 แก้วขนาด 100 cc.
Fortified wine (Port)	20.5 % ABV	41	1 แก้วขนาด 60 cc.
เหล้า (Sprit)	40 % ABV	80	1 ถ้วยเล็กขนาด 30 cc.

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Drinking behavior)

จากงานวิจัยหลายฉบับที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อาทิ งานวิจัยของ Gage & Suzuki (2005) ศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา โดยศึกษาจากเพศชาย อายุ 15–24 ปี จำนวน 2000 คน ในประเทศไสตี ด้วยวิธีการสำรวจ ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (abstainers) หมายถึงคนที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มที่ 2 ทดลองดื่ม (experimenters) หมายถึงคนที่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 1–3 วันหรือน้อยกว่านั้นในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา และกลุ่มที่ 3 ดื่มเป็นประจำ (regular users) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา โดยมีข้อแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ตลอดช่วงชีวิต แต่ไม่เคยได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ภายในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาจะถูกคัดเลือกเข้ากลุ่มทดลองวัยรุ่น ทั้งนี้เกณฑ์จำนวนวันที่ใช้จัดกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มนี้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกาเพราะว่า Gage & Suzuki ได้เคยสำรวจเบื้องต้นก่อนหน้านี้อันพบว่า ปริมาณเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่วัยรุ่นในไฮ

ดื่ม (ต่อครั้ง) มีระดับต่ำกว่าปริมาณเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่วัยรุ่นในประเทศสหรัฐอเมริกาดื่ม ทั้งนี้การสำรวจเป็นการสอบถามพฤติกรรมย้อนหลัง 3 เดือน เพื่อลดปัญหาการผิดพลาดจากการจำไม่ได้และเพื่อให้ตรงตามภาวะสันนิษฐานที่เกี่ยวกับความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผลพบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้แก่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการมีคู่นอนหลายคน บิดามารดาทะเลาะกัน บิดามารดาไม่ดูแลและอยู่ในชุมชนของวัยรุ่นที่มีระดับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สูง โดยปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นทดลองดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้วัยรุ่นดื่มเป็นประจำ ได้แก่ การที่ไม่ได้เรียนหนังสือแต่ทำงาน และการอาศัยอยู่กับผู้ใหญ่ที่มีประวัติเมาสุรา (drunkenness) นอกจากนี้ยังพบว่า ยิ่งวัยรุ่นมีปัจจัยเสี่ยงมากก็ยิ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองดื่มและดื่มเป็นประจำมากขึ้นด้วย

งานวิจัยในต่างประเทศของ Choquet, Morin, Hassler, & Ledoux (2004) สำรวจเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับสารเสพติดอื่นๆ เช่น ยาสูบ และกัญชา กับนักเรียนชาย grade 7-12 ในโรงเรียน 2 โรงเรียน จำนวน 11,331 คน ในประเทศฝรั่งเศส คิดเป็น 47.9% ผลพบว่าวัยรุ่นใช้สารเสพติดทุกชนิดและใช้สารเสพติดหลายชนิดผสมกันเพิ่มขึ้น ในงานวิจัยนี้ได้ให้คำจำกัดความการดื่มเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่ม (ไวน์ เบียร์ หรือเหล้า) 1 ชนิดอย่างน้อยที่สุด 10 ครั้งหรือมากกว่าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่เคยตั้งไว้ในการทำวิจัยเมื่อปี 1993 ที่กำหนดให้เป็นคนที่ดื่มเครื่องดื่ม 1 ชนิดอย่างน้อยที่สุด 2 ครั้งใน 1 อาทิตย์ ผลพบว่ากลุ่มตัวอย่างดื่มเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 96.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

อีกทั้ง Reboussin, Song, Shrestha, Lohman, & Wolfson (2005) ได้ศึกษาวิเคราะห์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาในคนที่ไม่บรรลุนิติภาวะ (underage problem drinking) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักดื่มวัยรุ่น อายุ 16-20 ปี จำนวน 4056 คนจาก 212 ชุมชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีพฤติกรรมการดื่มเป็นประจำ ด้วยวิธีการสำรวจทางโทรศัพท์ ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ดื่มเป็นประจำ (regular drinking) หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 6 ครั้งหรือมากกว่าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ทั้งนี้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดมากกว่าเกณฑ์ที่ U.S. Department of Health Human Services: USDHHS (2004) กำหนดไว้คือ คนที่ดื่มเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 วันต่อ 1 เดือน เนื่องจากผู้วิจัยให้เหตุผลว่า ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์วัยรุ่นมักจะแอบดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยที่ผู้ใหญ่ไม่ทราบ กลุ่มที่ 2 ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (binge drinking) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 ครั้งรวดเดียวในช่วงเวลา 2 อาทิตย์ที่ผ่านมา และ กลุ่มที่ 3 ดื่มจนเมา (drunkenness) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อย 2 หรือ 3 วันต่อเดือน ผลพบว่านักดื่มที่เป็นปัญหาในคนที่ไม่บรรลุนิติภาวะ มักจะเป็นนักดื่มแบบเสี่ยง (หมายถึงนักดื่มที่ดื่มหนักเป็นครั้งคราวและ เมา) (30%) มากกว่านักดื่มแบบเป็นประจำ (27%) แต่พฤติกรรมของนักดื่มแบบเสี่ยงและแบบเป็นประจำ

คือ ดื่มหนักเป็นครั้งคราวและดื่มจนเมามา นอกจากนี้ยังพบว่า หากวัยรุ่นมีความเชื่อว่าเพื่อนส่วนใหญ่ของตนใช้กัญชาเป็นประจำและดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะสามารถทำนายได้ว่า วัยรุ่นคนนั้นจะเป็นนักดื่มแบบเสี่ยงและแบบเป็นประจำต่อไปในอนาคต

ทำนองเดียวกัน Neufeld, Peters, Rani, Bonu, & Brooner (2005) ศึกษาการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และการใช้ยาสูบเป็นประจำ โดยศึกษาจากวัยรุ่น อายุมากกว่า 10 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชายจำนวน 471,143 คน ในประเทศอินเดีย ด้วยวิธีการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในที่เดียวกันและรับประทานอาหารจากครัวเดียวกัน แต่สมาชิกอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องทางสายเลือด ข้อดีคือ ข้อมูลที่ได้จะไม่มีความลำเอียง (National Sample Survey Organization: NSSO (NSSO, 1998)) แต่มีข้อจำกัด คือ ขาดความชัดเจนในคำถามที่เกี่ยวกับความถี่ ระยะเวลาของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และปริมาณของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เพราะฉะนั้นการให้ความหมายของคำว่า การดื่มเป็นประจำ จึงขึ้นอยู่กับการให้คำตอบของสมาชิกภายในบ้าน การศึกษาด้วยวิธีนี้แตกต่างจากการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้สอบถามข้อมูลจากตัวผู้ดื่มเอง และจากการศึกษาในระดับประเทศครั้งล่าสุดที่สหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้นักดื่มที่ดื่มเป็นประจำ หมายถึง นักดื่มอย่างหนักด้วย (heavy alcohol use) ของ WHO (2000); Gupta, Saxena, Pednekar, & Maulik (2003) ได้ให้ความหมายของนักดื่มอย่างหนักในวัยรุ่นอายุ 12 ปี ว่าเป็นคนดื่ม 5 ครั้ง หรือ มากกว่า ในช่วง 30 วัน ที่ผ่านมา ผลงานวิจัยชิ้นล่าสุดในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ระบุว่า วัยรุ่นที่เป็นนักดื่มเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 6.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในประเทศสหรัฐอเมริกา (USDHHS, 2003) ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของ Neufeld, Peters, Rani, Bonu, & Brooner ครั้งนี้เช่นกันที่พบว่า ในประเทศอินเดียกลุ่มตัวอย่างดื่มเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ส่วน Siewert, Stallings, & Hewitt (2004) ศึกษาโครงสร้างของปัจจัยและความตรงในการทำนายของแบบวัด Drug Use Screening Inventory (DUSI) ในการคัดกรองการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่นฝาแฝดที่มีอายุเกินกว่า 12 ปี และผู้ใหญ่คู่แฝด อายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 1266 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในงานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ทดลองดื่ม หมายถึงคนที่พยายามดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กลุ่มที่ 2 ดื่มแบบเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่า ได้รับผลเสียจากการดื่ม ซึ่งจะถูกระเมินจากคะแนนการตอบคำถาม 2 ข้อดังต่อไปนี้

1. พวกเขาใช้เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 3 ครั้ง หรือมากกว่าใน 1 เดือนที่ผ่านมา
2. พวกเขาจะดื่ม 3 ครั้ง หรือ มากกว่าในแต่ละครั้ง

ผลปรากฏว่า มีแบบวัดย่อย (6 subscales) ในแบบวัด Drug Use Screening Inventory (DUSI) ที่แสดงให้เห็นว่า มีความเที่ยงที่สามารถทำนายได้ว่า วัยรุ่นคนนั้นจะเป็นนักดื่มแบบทดลองดื่ม และเป็นนักดื่มแบบเป็นประจำและใช้สารเสพติดด้วย และแบบวัดย่อยนี้สามารถตีความความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาจากการใช้สารเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ได้

นอกจากนี้ Hanna, Yi, Dufour, & Whitmore (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการติดบุหรี่ในคนที่ไม่บรรลุนิติภาวะกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ พฤติกรรมซึ่มเสิร์ฟ พฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่ผิดกฎหมาย และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ โดยศึกษาจากวัยรุ่นตอนต้นอายุ 12-16 ปี จำนวน 33,994 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการการศึกษาข้อมูลที่ได้สำรวจไว้แล้วจาก The Third National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES III) ในงานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภท คือ คนที่ดื่มเป็นประจำและคนที่ไม่เคยดื่ม ตามที่ Dawson, Grant, & Chou (1995) ได้กำหนดว่า

ประเภทที่ 1 คนที่ดื่มเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มประเภทเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อย 12 วัน ในช่วงเวลา 12 เดือน โดยแบ่งกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ ออกเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้ 1.1) นักดื่มน้อย (light drinkers) หมายถึงคนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 0.01-0.21 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์น้อยกว่า 3 ครั้ง ต่ออาทิตย์) 1.2) นักดื่มปานกลาง (moderate drinkers) หมายถึงคนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 0.22-0.99 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 3 ครั้ง ถึงน้อยกว่า 14 ครั้งต่ออาทิตย์) 1.3) นักดื่มอย่างหนัก หมายถึงคนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 1.00 ออนซ์ หรือมากกว่า 1.00 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 14 ครั้ง หรือมากกว่าต่ออาทิตย์) แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าจำนวนของนักดื่มอย่างหนักในช่วงวัยรุ่นมีจำนวนน้อยจึงนำมารวมเป็นกลุ่มเดียวกันกับนักดื่มปานกลาง ในงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า ได้กำหนดระดับการดื่ม 1 ครั้ง โดย 1 ครั้ง จะมี ethanol 0.50 oz. (U.S. Department of Health and Human Services Of Agriculture, 1995)

ประเภทที่ 2 คนที่ไม่เคยดื่ม (Non-drinkers) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ 2.1.) คนที่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์รวม 12 วันตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมาแต่ไม่ในช่วง 12 เดือนก่อนหน้านี้นี้ (former drinkers) 2.2) คนที่ดื่มน้อยกว่า 12 วันตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมา (lifetime abstainers) ผลพบว่า คนที่เริ่มติดบุหรี่ขณะอายุน้อย (เริ่มติดบุหรี่เมื่ออายุ 13 หรือมากกว่าหรือมีอายุระหว่าง 14-16 ปี) มีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ใช้สารเสพติดอื่นๆ มีปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนรวมทั้งมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์และตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น

งานวิจัยของ Weitzman & Chen (2005) ที่ศึกษาโอกาสเกิดร่วมกันของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ โดยศึกษาจากนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 11044 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการศึกษาข้อมูลที่สำรวจไว้แล้วจาก National survey results from the United States ในงานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ กลุ่มที่ 1 คนที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เลยแม้แต่ครั้งเดียวตลอดช่วงชีวิต (lifetime abstinence) กลุ่มที่ 2 คนที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์แม้แต่ครั้งเดียวในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา โดยไม่ได้ให้ข้อมูลว่าเป็น (lifetime abstinence) และเป็นกลุ่มคนที่รายงานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (past year abstinence) กลุ่มที่ 3 ดื่มเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 10 ครั้งหรือมากกว่าในช่วงเดือนที่ผ่านมา กลุ่มที่ 4 ดื่มหนักเป็นครั้งคราว หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 ครั้ง หรือ มากกว่าเมื่อมีการดื่มในการดื่มแต่ละครั้ง ใน 1 เดือนที่ผ่านมา (Wechsler, Dowdall, Davenport, & Rimm, 1995b) กลุ่มที่ 5 ดื่มอย่างหนัก หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 20 ครั้ง หรือมากกว่า ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มที่ 6 คนที่ดื่มเพราะต้องการให้เมา (drinking to get drunk) กลุ่มที่ 7 คนที่ดื่มทั้งๆที่รู้ว่าเกิดปัญหาจากการดื่ม (problem drinker) กลุ่มที่ 8 คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม โดยมีปัญหา 1 ข้อ จาก 4 ข้อ ตามเกณฑ์การวินิจฉัยของ DSM-IV (American Psychiatric Association, 1994) และไม่มีอาการลงแดงเมื่อขาดเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 98% ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และติดยาหรือดื่ม และพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดร่วมกันของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างคือ วัยรุ่นที่รายงานว่า ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นจำนวนมาก ดื่มทั้งๆที่รู้ว่าเกิดปัญหาจากการดื่ม หรือได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม

นอกจากนี้มีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยวิธีการวัดความถี่ของการดื่ม ความถี่ของการเมาและผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เนื่องจากเป็นวิธีการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Bloch, Crockett, & Vicary, 1991; Brennan, Walfish, & Aubuchon, 1986; Lang, 1992) ดังเช่นการศึกษาของ Yeh & Chiang (2005) ที่ศึกษาปัจจัยทำนายที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในทางที่ไม่ควร (Alcohol use and misuse) เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียน grade 10 ที่มีเชื้อสายจีนและนักเรียน grade 10 ที่เป็นคนพื้นเมืองในประเทศไต้หวัน จำนวน 771 คน ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน ดังต่อไปนี้ กลุ่มที่ 1 ที่มีความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ภายใน 1 ปี กลุ่มที่ 2 คนที่ดื่มในทางที่ไม่ควร ซึ่งประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

2.1 คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหา (problematic drinking) ได้แก่คนที่มี ความถี่ของการเมาภายในช่วง 1 ปี

2.2. คนที่มีผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Alcohol-related negative consequence) ได้แก่ หนีเรียน หยุดเรียนกลางคัน ใช้กำลังต่อสู้กัน หรือหลับในชั่วโมงเรียน ภายใน ช่วง 1 ปีที่ผ่านมา

ผลพบว่า นักเรียนเพศชายทั้งที่มีเชื้อสายจีนและที่เป็นคนพื้นเมืองที่ดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์ จะทำให้เกิดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหา แต่นักเรียนชายที่เป็นคน พื้นเมืองเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จะไม่เกิดผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นที่มีเชื้อสายจีนมีปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมดื่ม เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหา ได้แก่ ภาวะเพศชาย บิดามารดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์ การมีบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียวในครอบครัว และเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์ แต่ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหาของ นักเรียนที่เป็นคนพื้นเมือง ได้แก่ ภาวะเพศ บิดามารดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเพื่อนที่ ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ในงานวิจัยชิ้นเดียวกันนี้เองพบว่า บุตรวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองที่มีบิดา ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะเป็นคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็น ปัญหาเพิ่มมากขึ้นเป็น 6.48 เท่าของบุตรวัยรุ่นที่ไม่มีบิดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บ่อย ๆ อีก กรณีหนึ่งวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองที่มีเพื่อนดื่มบ่อยๆ ก็มีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบทางลบจากการดื่ม เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเป็น 6.26 เท่าของวัยรุ่นที่ไม่มีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์บ่อยๆ

ทำนองเดียวกัน Nash, McQueen, & Bray (2005) ศึกษาเส้นทางของการดื่มเครื่องดื่มผสม แอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2573 คน และเป็นการศึกษา ระยะยาว (longitudinal study) โดยใช้แบบสอบถาม งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (peer influence) ความเครียด การรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (self-efficacy) ความคาดหวังของบิดามารดาและ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ในงานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ กลุ่มที่ 1 คนที่มีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่ม ผสมแอลกอฮอล์ กลุ่มที่ 2 คนที่มีปริมาณของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปริมาณร้อยละ ในการดื่มแต่ละครั้ง เรียกว่า หนึ่งครั้งครึ่ง หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 1 ครั้งที่มี ปริมาณเทียบเท่ากับการดื่มเบียร์ขนาด 12 ออนซ์ 1 กระป๋องหรือการดื่มไวน์ขนาด 4 ออนซ์ 1 แก้ว หรือการดื่มสุราที่มีดีกรีแรงครึ่งละ 1 ออนซ์ กลุ่มที่ 3 คนที่มีความถี่ของการเกิดปัญหาเมื่อดื่ม

เครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ โดยผู้ตอบประเมินตนเองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ อาทิ ความอดทนต่อการดัด ความจำเลอะเลือน (memory lapses) การทำให้ตัวเองบาดเจ็บ การใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น การขาดเรียนหรือขาดงาน และความต้องการที่จะเลิกดัด ผลปรากฏว่า ความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อบุตรมีส่วนอย่างมาก ในการลดเส้นทางของการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ทั้งนี้บิดามารดาที่ไม่ยอมรับการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ของบุตรจะทำให้บุตรมีวามสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์น้อยลง ทำให้ช่วยลดอิทธิพลของเพื่อนในการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ ส่งผลให้วัยรุ่นสามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น และลดการดัดให้น้อยลง รวมทั้งลดปัญหาอื่นๆ ที่จะตามมา

สุดท้ายนี้ในประเทศไทยก็มีงานวิจัยพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ งานวิจัยของ Ruangkanchanasetr, Plitponkarnpim, Hetrakul, & Kongsakon (2004) ที่สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นจำนวน 2,311 คน ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า วัยรุ่นดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 37.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยในบรรดาวัยรุ่นที่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์นั้นพบว่า เป็นกลุ่มที่ดื่มมาตลอดช่วงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 42.1 กลุ่มที่ดัดบ่อย (ดัด 1-20 วัน ในช่วง 30 วัน ก่อนการสำรวจ) คิดเป็นร้อยละ 56.1 และกลุ่มที่ดัดอย่างหนัก (ดัดมากกว่า 20 วัน ในช่วง 30 วัน ก่อนการสำรวจ) คิดเป็นร้อยละ 3.8 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์

งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสามารถนำมาเขียนเป็นตารางได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.3

สรุปงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับพฤติกรรมเครื่องดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

พฤติกรรมเครื่องดื่ม (Behavior drinking)	คำจำกัดความ (Definition)	ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation)	Evidence
คนที่ดื่มเป็นประจำ (regular use)	หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา	ขาดความชัดเจนในคำถามที่เกี่ยวกับความถี่และปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	Gage & Suzuki (2005) งานวิจัยในประเทศไต้หวัน
คนที่ดื่มเป็นประจำ	ในปี 1993 หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่ม (ไวน์ เบียร์ และเหล้า) 1 ชนิด อย่างน้อยที่สุด 2 ครั้งใน 1 อาทิตย์ ในปี 1999 หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่ม (ไวน์ เบียร์ หรือเหล้า) 1 ชนิดอย่างน้อยที่สุด 10 ครั้งหรือมากกว่าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา		Chuquet, Morin, Hassler & Ledox (2004) งานวิจัยในประเทศฝรั่งเศส
คนที่ดื่มเป็นประจำ หรือ Abuse of alcohol	ประเมินโดยคะแนนที่ได้จากการตอบ 2 คำถามดังต่อไปนี้ 1. พวกเขาใช้เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 3 ครั้ง หรือมากกว่าใน 1 เดือนที่ผ่านมา 2. พวกเขาจะดื่ม 3 ครั้ง หรือ มากกว่าในแต่ละครั้ง		Siewert, Stallings, & Hewitt (2004) งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา

พฤติกรรมการดื่ม (Behavior drinking)	คำจำกัดความ (Definition)	ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation)	Evidence
<p>คนที่ดื่มเป็นประจำ</p> <p>คนที่ไม่เคยดื่ม (Non-drinkers)</p>	<p>คนที่ดื่มเครื่องดื่มประเภทเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อย 12 วัน ในช่วงเวลา 12 เดือน โดยแบ่งกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ ออกเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้ 1.1) นักดื่มน้อย (light drinkers) หมายถึงคนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 0.01-0.21 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์น้อยกว่า 3 ครั้ง ต่ออาทิตย์) 1.2) นักดื่มปานกลาง (moderate drinkers) หมายถึง คนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 0.22-0.99 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 3 ครั้ง ถึงน้อยกว่า 14 ครั้งต่ออาทิตย์) 1.3) นักดื่มอย่างหนัก (heavier drinkers) หมายถึง คนที่ดื่ม ethanol เท่ากับ 1.00 ออนซ์หรือมากกว่า 1.00 ออนซ์ต่อวัน (ตัวอย่างเช่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 14 ครั้ง หรือมากกว่าต่ออาทิตย์) (Dawson, Grant, & Chou, 1995)</p> <p>แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ 1.1) คนที่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์รวม 12 วันตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมาแต่ไม่ใช้ช่วง 12 เดือนก่อนหน้านี้นี้ (former drinkers) 1.2) คนที่ดื่มน้อยกว่า 12 วันตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมา (lifetime abstainers)</p>	<p>เนื่องจากจำนวนของนักดื่มอย่างหนักในช่วงวัยรุ่นมีจำนวนน้อยจึงนำมารวมเป็นกลุ่มเดียวกันกับนักดื่มปานกลาง สำหรับงานวิจัยนี้</p>	<p>Hanna, Hai-ye Yi, Dufour, & Whitmore(2001) งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา</p>
<p>คนที่ดื่มเป็นประจำ</p> <p>คนที่ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (binge drinking)</p> <p>คนที่ดื่มจนเมามา (drunkenness)</p>	<p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 6 ครั้งหรือมากกว่าในช่วง 30 วันที่ผ่านมา ทั้งนี้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดมากกว่าเกณฑ์ที่ U.S. Department of Health Human Services: USDHHS (2004) กำหนดไว้คือ คนที่ดื่มเป็นประจำ หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 วันต่อ 1 เดือน</p> <p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 ครั้ง รวดเดียวในช่วงเวลา 2 อาทิตย์ที่ผ่านมา</p> <p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อย 2 หรือ 3 วันต่อเดือน</p>		<p>Reboussin, Song, Shrestha, Lohman, & Wolfson (2005) งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา</p>

พฤติกรรมการดื่ม (Behavior drinking)	คำจำกัดความ (Definition)	ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation)	Evidence
คนที่ดื่มเป็นประจำ	<p>หมายถึง ข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในที่เดียวกันและรับประทานอาหารจากครัวเดียวกัน แต่สมาชิกอาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับสายเลือด</p> <p>จากการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้สอบถามข้อมูลจากตัวผู้ดื่มเอง และจากการศึกษาในระดับประเทศครั้งล่าสุดที่สหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้นักดื่มที่ดื่มเป็นประจำ หมายถึงนักดื่มอย่างหนักด้วย (heavy alcohol use) ของ WHO (2000); Gupta, Saxena, Pednekar, & Maulik (2003) ได้ให้ความหมายของนักดื่มอย่างหนักในวัยรุ่นอายุ 12 ปี ว่า เป็นคนดื่ม 5 ครั้ง หรือ มากกว่า ในช่วง 30 วัน ที่ผ่านมา</p>	<p>ขาดความชัดเจนในคำถามที่เกี่ยวกับความถี่และระยะเวลาของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และปริมาณของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เพราะฉะนั้นการให้ความหมายของคำว่า การดื่มเป็นประจำ จึงขึ้นอยู่กับ การให้คำตอบของสมาชิกภายในบ้าน</p>	Neufeld, Peters, Rani, Bonu, & Brooner (2005) งานวิจัยในประเทศอินเดีย
	<p>ในงานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่ม ดังต่อไปนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 คนที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เลยแม้แต่ครั้งเดียวตลอดช่วงชีวิต (lifetime abstinence)</p> <p>กลุ่มที่ 2 คนที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์แม้แต่ครั้งเดียวในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา โดยไม่ได้ให้ข้อมูลว่าเป็น (lifetime abstinence) และเป็นกลุ่มคนที่รายงานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา (past year abstinence)</p>		Weitzman & Chen (2005) งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา

พฤติกรรมกาารดื่ม (Behaviordrinking)	คำจำกัดความ (Definition)	ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation)	Evidence
<p>คนที่ดื่มเป็นประจำ</p> <p>คนที่ดื่มหนักเป็นครั้งคราว</p> <p>คนที่ดื่มอย่างหนัก</p>	<p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 10 ครั้งหรือมากกว่าในช่วงเดือนที่ผ่านมา</p> <p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 5 ครั้ง หรือ มากกว่าเมื่อมีการดื่มในการดื่มแต่ละครั้งใน 1 เดือนที่ผ่านมา (Wechsler, Dowdall, Davenport, & Rimm, 1995b)</p> <p>หมายถึง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 20 ครั้ง หรือมากกว่า ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา</p> <p>กลุ่มที่ 6 คนที่ดื่มเพราะต้องการให้เมา (drinking to get drunk)</p> <p>กลุ่มที่ 7 คนที่ดื่มทั้งๆที่รู้ว่าเกิดปัญหาจากการดื่ม (problem drinker)</p> <p>กลุ่มที่ 8 คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม โดยมีปัญหา 1 ข้อ จาก 4 ข้อ ตามเกณฑ์การวินิจฉัยของ DSM-IV (American Psychiatric Association, 1994)</p>		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมการดื่ม (Behavior drinking)	คำจำกัดความ (Definition)	ข้อจำกัดในการวิจัย(Limitation)	Evidence
	<p>แบ่งกลุ่มพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันดังต่อไปนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 คนที่มีความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ภายใน 1 ปี</p> <p>กลุ่มที่ 2 คนที่ดื่มในทางที่ไม่ควรประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เป็นปัญหา (problematic drinking) ได้แก่คนที่มีความถี่ของการเมากายในช่วง 1 ปี</p> <p>2.2. คนที่มีผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Alcohol-related negative consequence) ได้แก่ หนีเรียน หยุดเรียนกลางคัน ใช้กำลังต่อสู้กัน หรือหลับในชั่วโมงเรียน ภายในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา</p>		Yeh & Chiang (2005) งานวิจัยในประเทศไต้หวัน
	<p>แบ่งกลุ่มพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 คนที่มีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์</p> <p>กลุ่มที่ 2 คนที่มีปริมาณของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปริมาณร้องขอในการดื่มแต่ละครั้ง เรียกว่า หนึ่งดริงค์ หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 1 ครั้งที่มีปริมาณเทียบเท่ากับการดื่มเบียร์ขนาด 12 ออนซ์ 1 กระป๋องหรือการดื่มไวน์ขนาด 4 ออนซ์ 1 แก้ว หรือการดื่มสุราที่มีดีกรีแรงครั้งละ 1 ออนซ์</p> <p>กลุ่มที่ 3 คนที่มีความถี่ของการเกิดปัญหาเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยผู้ตอบประเมินตนเองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อาทิ ความอดทนต่อการดื่ม ความจำเลอะเลือน (memory lapses) การทำให้ตัวเองบาดเจ็บ การใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น การขาดเรียนหรือขาดงาน และความต้องการที่จะเลิกดื่ม</p>		Nash, McQueen, & Bray (2005) งานวิจัยในสหรัฐอเมริกา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานการวิจัย

มีปัจจัยคัดสรร 5 ปัจจัยใน 7 ปัจจัย ได้แก่ อิทธิพลของเพื่อน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ สัมพันธภาพภายในครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่น่าจะเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานครในระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่นชายตอนกลาง อายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพในกรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ตัวแปรด้วยกัน คือ

2.1.1 อิทธิพลของเพื่อน แบ่งออกเป็น 4 มิติ ดังต่อไปนี้

2.1.1.1 เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม

2.1.1.2 ตัวแบบเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

2.1.1.3 เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท

2.1.1.4 บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้

2.1.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา แบ่งออกเป็น 4 มิติด้วยกัน คือ

2.1.2.1 บิดาดื่มเป็นประจำ

2.1.2.2 บิดาดื่มไม่เป็นประจำ

2.1.2.3 มารดาขี่เป็นประจำ

2.1.2.4 มารดาขี่ไม่เป็นประจำ

2.1.3 เจตคติต่อการขี่เครื่องขี่ผสมแอลกอฮอล์

2.1.4 ความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.1.5 สัมพันธภาพภายในครอบครัว

2.1.6 การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส

2.1.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มี 1 ตัวแปร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ

2.2.1 กลุ่มที่ขี่เครื่องขี่ผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use)

2.2.2 กลุ่มที่ไม่ขี่เครื่องขี่ผสมแอลกอฮอล์

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดตามลักษณะทางการวิจัยเชิงปริมาณต่างๆ ไปคือ

1. งานวิจัยนี้ไม่สามารถนำไปเผยแพร่กับเด็กนักเรียนจังหวัดอื่นหรือกรุงเทพมหานครเขตอื่นได้ เนื่องจากไม่มีตัวอย่างของคนกลุ่มนั้นอยู่ในงานวิจัยนี้ และไม่สามารถอธิบายปัจจัยอื่นนอกเหนือจาก 7 ปัจจัยดังกล่าวว่าสัมพันธ์กับการขี่แอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร

2. การได้มาของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เลือกบนพื้นฐานของการสุ่ม (Randomization) เป็นหลักทำให้เกิด Selection bias

3. งานวิจัยนี้ใช้เฉพาะจำนวนวันที่ขี่ ไม่ได้คำนึงถึงปริมาณการขี่เพราะฉะนั้นอาจจะทำให้การแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่ขี่เป็นประจำมีความผิดพลาดได้

4. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม 9 โรงเรียนและได้มอบหมายแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ของโรงเรียนเป็นผู้แจก 2 โรงเรียน เนื่องจากในการเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่อยู่ในเดือนสุดท้ายก่อนการสอบปลายภาค บางห้องเรียนเรียนไม่ทัน อีกทั้งเป็นความประสงค์ของทางโรงเรียนที่

ไม่ต้องการให้เกิดการรบกวนเวลาเตรียมตัวสอบของนักเรียน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยไม่ทราบสิ่ง
ที่อาจารย์อธิบายแก่นักเรียนและไม่ทราบว่านักเรียนเข้าใจในแบบสอบถามตรงกันหรือไม่ อย่างไรก็ตาม
ตามผู้วิจัยเคยพูดคุยกับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสำนวนภาษาที่ใช้ใน
แบบสอบถามแล้วนักเรียนเข้าใจ นอกจากนั้นการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างโดยมีอาจารย์อยู่
ด้วย อาจจะทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. แอลกอฮอล์หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์ เอทิลแอลกอฮอล์ หรือ เอทานอล
(ethyl alcohol /ethanol) เกิน 0.5 ดีกรีแต่ไม่เกิน 80 ดีกรี (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม,
2544) ซึ่งเอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอลส่วนใหญ่ได้มาจากการหมักจากพืชประเภทผลไม้ ผัก หรือ
ข้าว หรือ ได้มาจากการหมักแล้วกลั่น (World Health Organization, 1996) เช่น เบียร์ ไวน์ ไวน์
คูลเลอร์ วอคก้า วิสกี้ และอื่น ๆ

ในงานวิจัยนี้เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หมายถึงแอลกอฮอล์

2. ผู้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ประเภทเป็นประจำ (regular users) หมายถึงบุคคลที่ดื่ม
เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา (Gage & Suzuki, 2005)

3. หนึ่งดื่มมาตรฐาน (one stand drink) หรือ หนึ่งคริงค์ หมายถึงปริมาณแอลกอฮอล์หรือ
เอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอล 10 กรัม หรือมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ประมาณ 40% ABV
หรือประมาณ 80 proof หรือประมาณ 1 ถ้วยเล็กขนาด 30 cc (ทรงเกียรติ บิยะกะ, 2545)

4. วัยรุ่นชายตอนกลางหมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ที่สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 7 โรงเรียน และนักเรียนระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 สังกัด
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน ภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 เขต
การศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร

5. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา หมายถึง บิดาและมารดา
ที่มีพฤติกรรมการดื่มเป็นประจำ โดยดื่ม 4 วันหรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(Academic achievement) หมายถึงระดับความสำเร็จที่ได้รับในด้านการเรียน ซึ่งดูจากเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (Cumulative GPA; GPAX) ของภาคการศึกษาที่ผ่านมา

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

7. อิทธิพลของเพื่อนที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Peer Influences on Drinking) ประกอบด้วย 4 มิติ

7.1 เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends) หมายถึงบุคคลนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาให้บุคคลอื่นดื่มอย่างชัดเจน โดยเริ่มต้นนำเสนอให้บุคคลดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จากท่าทางที่สุภาพถึงการออกคำสั่งและการสนับสนุนให้ดื่ม อาทิ บังคับให้บุคคลอื่นดื่ม เติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ถามและซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้โดยไม่ได้ขอ (Graham, Marks, & Hansen, 1991; Oostveen, Knibbe, & DeVries, 1996 cite in Wood, Mitchell, Read, & Brand, 2004)

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) มีทั้งสิ้น 4 ข้อ

7.2 เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Closed friends who drink alcohol) หมายถึงเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

7.3 เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Closed friend attitude toward alcohol drinking) หมายถึง บุคคลที่ลอกเลียนแบบความคิดของเพื่อนสนิทในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ในงานวิจัยนี้หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) มีทั้งสิ้น 2 ข้อ

7.4 บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends) หมายถึง บุคคลที่อ้างอิงการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดย

เฉลี่ยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาและอ้างอิงการรับรู้เกี่ยวกับความถี่ของการดื่มเป็นประจำในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาของเพื่อนสนิท

ในงานวิจัยนี้หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) มีทั้งสิ้น 2 ข้อ

8. เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking) หมายถึง บุคคลที่มีความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในทางสนับสนุนหรือต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ทั้งนี้คำว่าอารมณ์ความรู้สึก (affect) ส่วนที่เป็นทางบวกได้แก่ การชอบพอกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทางลบได้แก่ การเกลียด ไม่ชอบ หรือมีปฏิกิริยาต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Thurstone, 1946)

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude Toward Alcohol Drinking Scale) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งสิ้น 20 ข้อ

9. ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety) หมายถึง บุคคลที่มีความทุกข์เมื่อพบปะและพูดคุยกับบุคคลอื่น โดยบุคคลอื่นนั้นอาจจะเป็นเพศตรงข้าม หรือคนแปลกหน้าหรือเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ไม่สามารถพูด การกลายเป็นคนน่าเบื่อ เป็นคนที่ดูโง่เขลา ไม่รู้ว่าควรจะทำอะไรหรือตอบสนองอย่างไรในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการถูกละเลย ไม่ได้ได้รับความสนใจจากบุคคลอื่นในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Mattick & Christopher Clarke, 1998)

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety Scale: SIAS) ผู้วิจัยได้แปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Mattick & Christopher Clarke (1998) มีทั้งสิ้น 19 ข้อ

10. การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Sensation seeking) หมายถึง บุคคลที่มีคุณลักษณะที่ต้องการรสสัมผัสและประสบการณ์ที่หลากหลาย ความแปลกใหม่ มีความซบซ้อ้น ตามแนวคิดของ Arnett (1994 อ้างถึงในสิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) ซึ่งประกอบไปด้วย 2 มิติ คือ

- *มิตินovelty* (Novelty) คือ ประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากที่เคยพบเห็น หรือ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน

- *มิติความเข้มข้นของสิ่งเร้าทางสัมผัส (Intensity)* คือ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระดับความแรง ความดัง หรือ ความหนักแน่นของสิ่งเร้าทางประสาทสัมผัส

ในงานวิจัยนี้หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Arnett Inventory of Sensation Seeking Scale: AISS) ตามแนวคิดของ Arnett (1994 อ้างถึงในสิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) มีทั้งสิ้น 20 ข้อ

11. สัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family relationship) หมายถึง บุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันกับสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย 3 มิติดังต่อไปนี้

- ความผูกพันและการสนับสนุนบุคคลในครอบครัว
- การสื่อสารภายในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ
- ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ในงานวิจัยนี้หมายถึง คะแนนที่ประเมินได้จากแบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family Relationship Scale) ของ ระวีวรรณ ดนัยดุขฎีกุล (ระวีวรรณ ดนัยดุขฎีกุล, 2547) มีทั้งสิ้น 12 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use) ของวัยรุ่นชายตอนกลาง
2. ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียน รวมทั้งป้องกันผลกระทบในทางลบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์
3. เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น เพื่อเตรียมเด็กวัยรุ่นให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าและมีความสุขในอนาคต
4. สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่นต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร และเป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive method)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ วัยรุ่นชายตอนกลางอายุ 15 ปี ที่กำลังศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพในกรุงเทพมหานคร

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 331 คน และนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 301 คน รวมทั้งสิ้น 632 คน

2.1.2.1 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง

คุณสมบัติเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมงานวิจัยมีดังต่อไปนี้

2.1.2.1.1 วัยรุ่นเพศชายในกรุงเทพมหานคร

2.1.2.1.2 วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use) โดยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา หรือวัยรุ่นที่ไม่ได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

2.1.2.1.3 ยินดีและเต็มใจทำแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และทำแบบวัดจำนวน 5 ชุดด้วยกัน

2.1.2.2 การกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size)

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size) กรณีที่นักวิจัยต้องการการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) โดยวิธีนี้จะนำหลักการวิเคราะห์ความถดถอยเพื่อทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ดังนั้นจึงต้องใช้ตัวอย่างขนาดใหญ่ วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างในกรณีนี้คือ อัตราส่วนระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระต่อจำนวนตัวอย่างคือ 1:40 ตัวอย่าง โดยในงานวิจัยนี้จึงควรมีตัวอย่างอย่างน้อยคือ 13:40 เท่ากับ 520 ราย และผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 632 คน เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างมากพอที่จะนำผลการวิจัยไปอ้างอิง (generalize) ยังค่าประชากรได้ (Tabachnick & Fidell, 2001 อ้างถึงในเพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนแรก เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ส่วนที่สอง เป็นแบบวัดจำนวน 5 ชุดด้วยกัน คือ

2.2.1 แบบวัดอิทธิพลของเพื่อน (Peer Influences on Drinking Scale) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) จากนั้นได้มีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยา

2.2.2 แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude Toward Alcohol Drinking Scale) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยา

2.2.3 แบบวัดความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety Scale: SIAS) ผู้วิจัยได้แปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Mattick & Christopher Clarke (1998) และได้ตรวจสอบความตรงทางภาษา โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษแปลกลับจากฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยแปลไว้แล้ว

2.2.4 แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family Relationship Scale) พัฒนาโดย

ระวีวรรณ คณัญญ์ภูกุลในปี พ.ศ. 2547 (ระวีวรรณ คณัญญ์ภูกุล, 2547) และได้มีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานอีกครั้ง โดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ

2.2.5 แบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวในสัมผัส (Arnett Inventory of Sensation Seeking Scale: AISS) ตามแนวคิดของ Arnett (1994) พัฒนาโดยสิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์ ในปี พ.ศ. 2548 (สิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) และได้มีการตรวจสอบความตรงทางภาษาอีกครั้ง โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษแปลกลับจากฉบับภาษาไทยที่แปลไว้ฉบับเดิม

- **การหาคุณภาพของเครื่องมือ**

2.2.1 แบบวัดอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Peer Influences on Drinking Scale)

แบบวัดอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Peer Influences on Drinking Scale) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) โดยเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ เพื่อใช้ประเมินอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับบุคคลทั่วไปในระดับอายุ 15-18 ปี

2.2.1.1 การพัฒนาแบบวัด

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาแบบวัดอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) (แบบวัดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand มีจำนวนข้อกระทง 19 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงสำหรับวัดเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม จำนวน 4 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.86 เป็นข้อกระทงสำหรับวัดการลอกเลียนแบบเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทและการลอกเลียนแบบการดื่มของเพื่อนสนิท จำนวน 3 ข้อ เท่ากับ 0.89 และ เป็นข้อกระทงสำหรับวัดบรรทัดฐานของการดื่มอย่างหนักของเพื่อนที่รับรู้และบรรทัดฐานของผลกระทบจากการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 12 ข้อ เท่ากับ 0.79) โดยแปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษเดิม 19 ข้อ และผู้วิจัยคัดทอนจำนวนข้อกระทงและเปลี่ยนลักษณะข้อกระทงบางข้อให้มีเนื้อหาของข้อคำถามที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นไทย และเพื่อป้องกันการหลงลืมทั้งในเรื่องของปริมาณและจำนวนวันที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระยะเวลาในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้เร็วขึ้นจาก 1 ปีเป็นการดื่มในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ดังนั้นจึงมีข้อกระทงทั้งหมด 8 ข้อด้วยกัน ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends)

เป็นการประเมินอิทธิพลของเพื่อนที่มีผลโดยตรงต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งสิ้น 4 ข้อ ดังต่อไปนี้ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่มกี่ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมาขโมยเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านโดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมาเติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยไม่ถามท่านก่อนว่าท่านต้องการหรือไม่กี่ครั้ง และในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาเคยมีเพื่อนซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านโดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง

องค์ประกอบที่ 2 การลอกเลียนแบบเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Closed friend attitude toward alcohol drinking) เป็นการประเมินการลอกเลียนแบบ ซึ่งสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กันจำนวน 2 ข้อ โดยการลอกเลียนแบบความคิดนั้นเป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท เช่น เพื่อนสนิทรู้สึกอย่างไรกับเมาสุรา

องค์ประกอบที่ 3 บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends) องค์ประกอบนี้ผู้วิจัยได้เปลี่ยนลักษณะของข้อกระทงบางข้อ ให้มีเนื้อหาของข้อคำถามที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นไทย โดยเปลี่ยนบรรทัดฐานการดื่มอย่างหนักของเพื่อนที่รับรู้และบรรทัดฐานของผลกรรมจากการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เป็นบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้ง โดยเฉลี่ยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา และความถี่ของการดื่มเป็นประจำในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งสิ้น 2 ข้อ

2.2.1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดประกอบด้วย 2 กระบวนการดังต่อไปนี้

2.2.1.2.1 ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นตอนที่ 1. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปขอรับการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ภาคผนวก ก)

ขั้นตอนที่ 2. ผู้วิจัยได้เพิ่มเติม และตัดทอนเนื้อหาเพื่อให้ได้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และปรับปรุงภาษาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำแบบวัดกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความเหมาะสม และมีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่อีก 6 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 3. ผู้วิจัยนำแบบวัดขั้นตอนที่ 2 ไปขอรับการตรวจความตรงตามภาวะสันนิษฐานจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่านด้วยกัน คือ นักจิตวิทยาพัฒนาการ (ภาคผนวก ก) ผลพบว่าเนื้อหาของทุกข้อกระทงผ่านเกณฑ์การพิจารณาเห็นพ้อง 100% ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 4. ผู้วิจัยนำแบบวัดอิทธิพลของเพื่อนต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองทำแบบวัดกับนักเรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 คน และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในภาษาที่ใช้ในแบบวัดเป็นรายข้อ และจับเวลาที่ใช้ในการทำแบบวัดทั้งหมด ในขั้นตอนนี้พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีความชัดเจนและเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ตอบแบบวัดเป็นอย่างดีรวมทั้งการทำแบบวัดแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 3-5 นาที

2.2.1.2.2 ความเที่ยงของแบบวัดอิทธิพลของเพื่อน (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่ผ่านขั้นตอนที่ 4 นี้ไปทดสอบกับกลุ่มทดสอบซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 15-18 ปี จำนวน 86 คน และ 59 คนตามลำดับ พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha) ของแบบวัดเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 4 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 20) แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 8) และแบบวัดบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทรับรู้เท่ากับ 0.89, 0.70 และ 0.71 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 1.2, 2.2 และ 2.3 ผนวก ค)

แบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบในขั้นนี้เป็นฉบับจริงที่ผู้วิจัยได้นำแบบวัดดังกล่าวไปใช้ในการวิจัย

2.2.1.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดอิทธิพลของเพื่อน มีการให้คะแนนข้อกระทงทั้ง 3 แบบวัดไปในทิศทางเดียวกัน คือ ทิศทางบวก (Positive Items) เช่น

ข้อ 2. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่มกี่ครั้ง

ข้อ 3. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนยืมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่ม โดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบข้อกระทงว่า “9 ครั้งขึ้นไป” ได้ 5 คะแนน ตอบว่า “ไม่เคย” ได้ 1 คะแนน

2.2.1.4 การแปลผลคะแนน

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้คะแนนดิบ (Raw Score) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น และไม่มีการแปลงคะแนนเป็นคะแนนรวม (Total Score) รวมทั้งไม่มีการแปลความหมายของคะแนนในเชิงคุณภาพว่าหมายถึงอิทธิพลของเพื่อนในระดับสูงหรือต่ำแต่อย่างใด

2.2.2 แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking)

แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด และ ทฤษฎี โดยเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ เพื่อใช้ประเมินเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้

แบบวัดมีข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ (ภาคผนวก ง) ข้อกระทงเป็นความคิดเห็นทางบวกทั้งหมด ลักษณะการตอบข้อกระทงเป็นแบบ Likert rating scale มี 5 ระดับด้วยกัน คือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” “ไม่เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีมาตรวัด 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) แบบวัดทั้งฉบับนี้มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 20 คะแนน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 100 คะแนน กรณีที่ได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนกรณีที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

2.2.2.1 การพัฒนาเครื่องมือและการรายงานคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking) เพื่อใช้ในการประเมินวัยรุ่นตอนกลาง โดยสร้างแบบวัดจากการทบทวนแนวคิดเจต

คติของ Thurston (Thurstone, 1946, 1959) ที่นิยามเจตคติเป็นหนึ่งในองค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้าน อารมณ์ความรู้สึก (affective component) ซึ่งมีแกนกลางอยู่ที่การประเมิน (Evaluation) โดยมีนิยามว่า เจตคติหมายถึงความเข้มของอารมณ์ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบในการสนับสนุนหรือต่อต้านการ คัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์ ทั้งนี้คำว่าอารมณ์ความรู้สึก (affect) ส่วนที่เป็นทางบวกได้แก่การชอบ พอกการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์ ส่วนอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทางลบได้แก่ การเกลียด ไม่ชอบ การทำลายเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์ หรือมีปฏิกิริยาต่อต้านการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์

2.2.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์

การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย 2 กระบวนการ ดังต่อไปนี้

2.2.2.2.1 ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 31 ข้อ ลักษณะข้อกระทงเป็นความคิดเห็นทางบวก 22 ข้อ และเป็นความคิดเห็นทางลบ 9 ข้อ แล้วจึงนำแบบวัดไปขอรับการตรวจสอบความตรงตามภาวะ สันนิษฐานจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาเชี่ยวชาญด้านปรับพฤติกรรมมนุษย์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้เพิ่มเติม และตัดทอนเนื้อหา เพื่อให้ได้ครอบคลุมทุกด้านของ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก และปรับปรุงภาษาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และนำแบบวัดกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาว่าข้อกระทงแต่ละข้อมี ความเหมาะสม และมีความเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์หรือไม่อีก 6 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบวัดขั้นตอนที่ 2 ไปขอรับการตรวจความตรงตามภาวะ สันนิษฐานจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่านด้วยกัน คือ นักจิตวิทยาพัฒนาการ (ภาคผนวก ก) ผลพบว่า เนื้อหาของทุกข้อกระทงผ่านเกณฑ์การพิจารณาเห็นพ้อง 100% ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 4 ได้นำแบบวัดเจตคติต่อการคัดเครื่องคัดผสมแอลกอฮอล์ในขั้นตอนที่ 2 ไปทดลองทำแบบวัดกับนักเรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 คน และนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 2 คน รวม ทั้งสิ้น 4 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในภาษาที่ใช้ในแบบวัดเป็นรายข้อ และจับเวลาที่ใช้ในการทำ แบบวัดทั้งหมด ในขั้นตอนนี้พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีความชัดเจน และเป็นที่เข้าใจสำหรับผู้ตอบแบบ วัดเป็นอย่างดีรวมทั้งการทำแบบวัดแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 2-4 นาที

2.2.2.2 ความเที่ยงของแบบวัด

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่ผ่านขั้นตอนที่ 4 นี้ ไปทดสอบกับกลุ่มทดสอบซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอายุ 15-18 ปี จำนวน 79 คน พบว่าจากข้อกระทงทั้งสิ้น 31 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 22 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 9 ข้อ คือข้อ 6, 9, 15, 18, 23, 25, 26, 28 และ 29 และค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.90 จากนั้นผู้วิจัยตัดข้อกระทงออกอีก 2 ข้อ คือข้อ 27 และข้อ 30 ทำให้เหลือข้อกระทง 20 ข้อ ตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เนื่องจากข้อ 27 มีความหมายเหมือนกับข้อ 8 ในมิติของความวิตกกังวลของการเข้าสังคม ส่วนข้อ 30 มีความหมายเหมือนกับข้อ 12 และ 13 ในมิติของผลเสียต่อสุขภาพจึงทำให้แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ และเป็นข้อกระทงในทิศทางบวกทั้งหมด จากนั้นจึงนำแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มีข้อกระทง 20 ข้อ ไปหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือใหม่อีกครั้ง โดยนำไปทดสอบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา กลุ่มที่ 2 (ซึ่งไม่ใช่กลุ่มทดสอบที่ใช้ในกลุ่มที่ 1) จำนวน 82 คน ในครั้งนี้พบว่าจากข้อกระทง 20 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 19 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 4 เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้วพบว่า การตัดข้อกระทงอีก 1 ข้อออกไป จะมีผลต่อความตรงตามภาวะสันนิษฐานของแบบวัด จึงเห็นควรให้คงข้อดังกล่าวไว้ และค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.89 โดยข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ มีค่านัยสำคัญระหว่าง 0.25-0.69 (ดังตารางที่ 2.4 หมวด ค)

2.2.2.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีการให้คะแนนข้อกระทงในทิศทางบวก (*Positive Items*) เช่น

- ข้อ 1. งานปาร์ตี้จะหมดความสนุกทันทีถ้าไม่มีเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์
- ข้อ 2. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆต่อการเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 5 คะแนน ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 1 คะแนน

2.2.2.4 การแปลผลคะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คะแนนดิบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น และ ไม่มีการแปลงคะแนนเป็นคะแนนรวม รวมทั้งไม่มีการแปลความหมายของคะแนนในเชิงคุณภาพว่า หมายถึง เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในระดับสูงหรือต่ำแต่อย่างใด

2.2.3 แบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety Scale: SIAS; Mattic & Cristopher Clarke, 1998)

แบบวัดฉบับนี้ ผู้วิจัยได้แปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Mattic & Cristopher Clarke (1998) ตามขั้นตอนของการแปลแบบวัดทั้ง forward translation และ backward translation อย่างครบถ้วน โดยไม่มีการแก้ไขตัดแปลงข้อความ และไม่มีการลดหรือเพิ่มจำนวนข้อคำถามแต่อย่างใด เพื่อใช้ประเมินความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับวัยรุ่นตอนกลาง

แบบวัดมีข้อกระทงทั้งสิ้น 19 ข้อ (ภาคผนวก ง) ข้อกระทงเป็นทั้งความคิดเห็นทางบวกและความคิดเห็นทางลบ ลักษณะการตอบข้อกระทงเป็นแบบ Likert rating scale มี 5 ระดับ คือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “เล็กน้อย” และ “น้อยที่สุด” โดยมีมาตรวัด 0 (น้อยที่สุด) ถึง 4 (มากที่สุด) แบบวัดทั้งฉบับนี้มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 76 คะแนน กรณีที่ได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูง และถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ

2.2.3.1 การพัฒนาเครื่องมือและการรายงานคุณภาพของเครื่องมือ

แบบวัดชุดนี้สร้างขึ้นโดย Mattic & Cristopher Clarke (1998) เพื่อใช้วัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดย Mattic & Cristopher Clarke ได้ปรับปรุงข้อกระทงจากการสำรวจความกลัวและจากแบบวัดความวิตกกังวล (Social anxiety inventories) (เช่น Bryant & Trower, 1974; Leary, 1983; Richardoson & Tasto, 1976; Thrustone & Thurstone, 1930; Watson and Friend, 1969; Wope & Lang, 1964 cited in Mattick & Christopher Clarke, 1998)

Mattrick & Cristopher Clarke (1998) ได้ตรวจสอบคุณภาพทางเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง 5 กลุ่ม จำนวน 759 คนในประเทศออสเตรเลีย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มที่ 1 ประเภทบุคคลทั่วไป ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุเฉลี่ย 21.6 ปี (S.D 6.0) และคนจากชุมชนอายุเฉลี่ย 32.2 ปี (S.D. = 13.5) รวมทั้งหมดจำนวน 633 คน กลุ่มที่ 2 ประเภท

ผู้ป่วยภาวะกลัวทางสังคมที่ได้รับการวินิจฉัยด้วย DSM-III (American Psychiatric Association, 1980) จำนวน 272 คน และรายงานค่า Cronbach's Alpha ของเครื่องมือเท่ากับ 0.94

2.2.3.2 การแปลแบบวัดเป็นภาษาไทย และการตรวจสอบคุณภาพ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของ Matrick & Christopher Clarke (Matrick & Christopher Clarke, 1998) มาแปลเป็นภาษาไทย และตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแปลข้อกระทงเป็นภาษาไทย (Forward Translation)

1.1 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของ Matrick & Christopher Clarke มาแปลเป็นภาษาไทย และนำข้อกระทงภาษาไทยทั้ง 19 ข้อไปตรวจสอบความถูกต้องในการแปลโดยผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงการแปลภาษาไทย เพื่อให้เนื้อหาของข้อกระทงในฉบับภาษาไทยมีความชัดเจนขึ้น และมีทิศทางที่ชัดเจนว่ามีความหมายเป็นบวกหรือเป็นลบตรงตามต้นฉบับภาษาอังกฤษ และปรับปรุงสำนวนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำแบบวัดกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความเหมาะสมของการแปล และสำนวนที่ใช้หรือไม่อีก 7 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การแปลข้อกระทงภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation)

2.1 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจากการแปลในขั้นตอนที่ 1 มาแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation) และได้มีการตรวจสอบความตรงของภาษาโดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก (Native Language) ที่ศูนย์การแปล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปรียบเทียบระหว่างเนื้อหาของข้อกระทงฉบับที่แปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation Version) กับเนื้อหาข้อกระทงของต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษของ Matrick & Christopher Clarke (Original English Version) ผลการตรวจสอบพบว่า มีความตรงในการแปลอยู่ในระดับสูง โดยข้อกระทงทุกข้อที่มีเนื้อหาภาษาอังกฤษถูกต้อง และมีความหมายตรงกับเนื้อหาของแบบวัดต้นฉบับภาษาอังกฤษ (Conceptual equivalence) ของ Matrick & Christopher Clarke จากนั้นผู้วิจัยนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบใหม่อีกครั้ง ผลพบเช่นกันว่า เป็นที่พอใจของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2 ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในข้อ 2.1 ไปขอรับการตรวจสอบการแปลและสำนวนภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการ (ภาคผนวก ก) ผลพบว่า เนื้อหาของทุกข้อกระทงผ่านเกณฑ์การพิจารณาเห็นพ้อง 100% ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

2.3 ผู้วิจัยได้ทดสอบความเข้าใจภาษา กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 6 คน โดยการทดสอบความเข้าใจในภาษาที่ใช้ในแบบวัดเป็นรายข้อและจับเวลาที่ใช้ในการทำแบบวัดทั้งหมด ผลพบว่าข้อกระทงทุกข้อมีความชัดเจนและเป็น ที่เข้าใจสำหรับผู้ตอบแบบวัดเป็นอย่างดี รวมทั้งการทำแบบวัดแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 4-6 นาที

2.4 ผู้วิจัยจึงได้นำแบบวัดฉบับภาษาไทยที่ผ่านข้อ 2.3 นี้ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา อายุ 15-18 ปี จำนวน 82 คน พบว่าจากข้อกระทงทั้งสิ้น 19 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 16 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ คือข้อ 6, 8 และข้อ 10 เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้วพบว่า การตัดข้อกระทงทั้ง 3 ข้อออกไปจะมีผลต่อความตรงตามภาวะสันนิษฐาน จึงเห็นควรให้คงข้อดังกล่าวไว้ และค่า Cronbach's Alpha ฉบับภาษาไทย เท่ากับ 0.87 โดยข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 19 ข้อ มีค่านัยสำคัญระหว่าง 0.12-0.77 (ดังตารางที่ 2.5 หมวด ค)

แบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ผ่านการตรวจสอบภาษาและคุณภาพในขั้นตอนที่ 2 นี้ เป็นฉบับจริงที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

2.2.3.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการให้คะแนนตามเกณฑ์ของ Matrick & Christopher Clarke ฉบับภาษาอังกฤษ (Matrick & Christopher Clarke, 1998) คือ แบ่งการให้คะแนนข้อกระทงออกเป็น 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางบวก มีจำนวน 17 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 และ 19 เช่น

ข้อ 1. ฉันรู้สึกงุนงงใจ ถ้าฉันต้องพูดคุยกับบางคนที่มีอำนาจ (เช่นครู หรือเจ้านายเป็นต้น)

ข้อ 2. ฉันมีความลำบากใจในการสบตาผู้อื่น

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “มากที่สุด” ได้ 4 คะแนน ตอบว่า “น้อยที่สุด” ได้ 0 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางลบ (Negative Items) มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8 และข้อ 10 เช่น

ข้อ 8. ฉันรู้สึกผ่อนคลายในการพบปะกับผู้คนในงานปาร์ตี้

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “น้อยที่สุด” ได้ 4 คะแนน ตอบว่า “มากที่สุด” ได้ 0 คะแนน

2.2.3.4 การแปลผลคะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คะแนนดิบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น และไม่มีการแปลงคะแนนเป็นคะแนนรวม รวมทั้งไม่มีการแปลความหมายของคะแนนในเชิงคุณภาพว่า หมายถึง ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในระดับสูงหรือต่ำแต่อย่างใด

2.2.4 แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family Relationship Scale) (ระวีวรรณ ดนัยคุณฤกุล, 2547)

แบบวัดฉบับนี้เป็นแบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว ที่ครอบคลุมในเรื่องความผูกพันและการสนับสนุนของคนในครอบครัว การสื่อสารภายในครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

แบบวัดมีข้อกระทงทั้งสิ้น 12 ข้อ (ภาคผนวก ง) ข้อกระทงเป็นทั้งความคิดเห็นทางบวกและความคิดเห็นทางลบ ลักษณะการตอบข้อกระทงเป็นแบบ Likert rating scale มี 5 ระดับ คือ “บ่อยที่สุด” “บ่อย” “ไม่แน่ใจ” “เป็นครั้งคราว” และ “ไม่เคยเลย” โดยมีมาตรวัด 1 (ไม่เคยเลย) ถึง 4 (บ่อยที่สุด) แบบวัดทั้งฉบับนี้มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 12 คะแนน มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 60 คะแนน กรณีที่ได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพภายในครอบครัวดี ส่วนกรณีที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี

2.2.4.1 การพัฒนาเครื่องมือและการรายงานคุณภาพของเครื่องมือ

แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล ในปี 2547 (ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล, 2547) เพื่อใช้ประเมินเกี่ยวกับ สัมพันธภาพภายในครอบครัวของวัยรุ่นหญิงตอนปลายที่ละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ แบบวัดประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ

1. ความผูกพันและการสนับสนุนบุคคลในครอบครัว
2. การสื่อสารภายในครอบครัว
3. ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

จากการรายงานการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (Psychometric property) (ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล, 2547) สรุปได้ว่า แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัวฉบับนี้เป็นแบบวัดที่ดีและน่าเชื่อถือ โดยสามารถผ่านการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน จากการตรวจสอบเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ที่ระดับความเห็นพ้อง 100% (ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ คือ กุมารแพทย์ นักวิจัยประชากรศาสตร์และอาจารย์คณะพยาบาล จากภาคผนวก ข) และเมื่อนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิง จำนวน 60 คน พบว่า ข้อกระทงทุกข้อสามารถผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.5 และมีความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือในระดับกลาง คือมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.75

2.2.4.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของ ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล (ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล, 2547) มาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้ง และพบว่าแบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัวฉบับนี้ ยังคงเป็นแบบวัดที่ดีและน่าเชื่อถือ โดยผลการตรวจสอบที่ได้คล้ายคลึงกับรายงานของระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล (ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล, 2547) นั่นคือ สามารถผ่านการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน จากการตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้เป็นอย่างดี คือ ผ่านที่ระดับความเห็นพ้อง 100% (ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือคือนักจิตวิทยา 3 ท่าน จากภาคผนวก ข) และเมื่อนำไปตรวจสอบกับกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นชายอายุเฉลี่ย 15-18 ปี จำนวน 60 คน พบว่าจากข้อกระทงทั้งสิ้น 12 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 9 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ คือข้อ 2, 7 และข้อ 8 เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้วพบว่า หากตัดข้อกระทงนี้ออกไปจะมีผลต่อความตรงตามภาวะสันนิษฐานของแบบวัด จึงเห็นควรให้คงข้อดังกล่าวไว้ และ

แบบวัดนี้มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.79 โดยข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อมีค่านัยสำคัญระหว่าง 0.14-0.73 (ดังตารางที่ 2.6 หมวด ค)

แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว ที่ผ่านการตรวจสอบในขั้นนี้ เป็นฉบับจริงที่ผู้วิจัยได้นำแบบวัดดังกล่าวไปใช้ในการวิจัย

2.2.4.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว มีการให้คะแนนข้อกระทงแบ่งออกเป็น 2 แบบด้วยกันคือ

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางบวก มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11 และ 12 เช่น

ข้อ 1. ครอบครัวของท่านมักใช้เวลาด้วยกันในวันหยุด

ข้อ 5. ทุกคนในครอบครัวเข้ากันได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “บ่อยที่สุด” ได้คะแนน 5 คะแนน ตอบว่า “ไม่เคยเลย” ได้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางลบ มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 7 และ 8 เช่น

ข้อ 2. โดยทั่ว ๆ ไปครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่

ข้อ 7. ท่านได้รับการเล็งดูแบบตามใจ

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “ไม่เคยเลย” ได้ 5 คะแนน ตอบว่า “บ่อยที่สุด” ได้ 1 คะแนน

2.2.4.4 การแปลผลคะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คะแนนดิบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น และไม่มีการแปลงคะแนนเป็นคะแนนรวม รวมทั้งไม่มีการแปลความหมายของคะแนนในเชิงคุณภาพว่า หมายถึง สัมพันธภาพภายในครอบครัวในระดับสูงหรือต่ำแต่อย่างใด

2.2.5 แบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Arnett Inventory of Sensation Seeking: AISS; Arnett, 1994)

แบบวัดฉบับนี้ เป็นแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสของบุคคลทั่วไปใน ระดับอายุ 14 ปีขึ้นไป โดยเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ความแปลกใหม่และความ เข้มของสิ่งเร้า (Novelty vs. intensity of stimulation)

แบบวัดฉบับนี้ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ (สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) ได้แปลมาจากต้นฉบับ ที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Arnett (1994) ตามขั้นตอนของการแปลแบบวัดทั้ง forward translation และ backward translation อย่างครบถ้วนโดยไม่มี การแก้ไขตัดแปลงข้อความ และไม่มี การลดหรือเพิ่มจำนวนคำถามแต่อย่างใด

แบบวัดมีข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ (ภาคผนวก ง) แบ่งเป็น 10 ข้อในแต่ละองค์ประกอบ (Arnett, 1994) ข้อกระทงเป็นทั้งความคิดเห็นทางบวกและความคิดเห็นทางลบ ลักษณะการตอบข้อ กระทงเป็นแบบ Rating scale มี 4 ระดับ คือ “จริงมาก” “จริง” “ไม่จริง”และ “ไม่จริงมาก” โดยมีมาตร วัด 1 (ไม่จริงมาก) ถึง 4 (จริงมาก) มาตรวัดทั้งสองมิตินี้มีคะแนนต่ำสุดแต่ละมิติ 10 คะแนน สูงสุดแต่ ละมิติ 40 คะแนน กรณีที่ได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูง และถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสต่ำ

2.2.5.1 การพัฒนาเครื่องมือและการรายงานคุณภาพของเครื่องมือ

แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นโดย Arnett (1994) เพื่อใช้ประเมินการแสวงหาความตื่นเต้น เร้าใจในสัมผัสของบุคคลทั่วไปในระดับอายุ 14 ปี จากการรายงานการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ (Psychometric property) (สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) สรุปได้ว่าแบบวัดการแสวงหาความ ตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสฉบับนี้เป็นแบบวัดที่ดีและน่าเชื่อถือ โดยสามารถผ่านการตรวจสอบการแปล แบบวัดทั้ง forward translation และ backward translation จากการตรวจสอบการแปลโดยผู้ทรง คุณวุฒิ 3 ท่านที่ระดับความเห็นพ้อง 100% (ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ คือ นักจิตวิทยา พัฒนาการ (ภาคผนวก ข) และแบบวัดนี้มีค่า Cronbach's Alpha ฉบับภาษาไทยเท่ากับ 0.75

2.2.5.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของ สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ (สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) มาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งและพบว่าแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสเป็น

แบบวัดที่ดีและน่าเชื่อถือ นั่นคือสามารถผ่านการตรวจสอบการแปลแบบวัด จากการตรวจสอบการแปลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านที่ระดับความเห็นพ้อง 100% (ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือคือ นักจิตวิทยาพัฒนาการ ภาคผนวก ข) และเมื่อนำไปทดสอบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอายุ 15-18 ปี จำนวน 59 คน พบว่า จากข้อกระทงทั้งสิ้น 20 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพียง 6 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 14 ข้อ คือข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18 และ 19 และค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.56 และเมื่อแยกตามมิติพบว่าค่า Cronbach's Alpha ของมิติความเข้ม (intensity) เท่ากับ 0.60 และมิติความแปลกใหม่ (Novelty) เท่ากับ 0.14 (ดังตารางที่ 2.7, 2.8 และ 2.9 หมวด ค)

ในขั้นนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จึงได้พิจารณาข้อกระทงที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ จำนวน 14 ข้อ ใหม่อีกครั้ง พบว่าเนื้อหาข้อกระทงฉบับนี้ถูกต้องและมีความหมายตรงตามต้นฉบับภาษาอังกฤษ (Conceptual equivalence) ส่วนกรณีที่มีความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือในระดับต่ำอาจจะเกิดจากปัญหาความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง (Homogeneity) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไปทดสอบกับนักเรียน (อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับครั้งแรก) ซึ่งเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 1-3 อายุ 15-18 ปี จำนวน 85 คน เพื่อความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างและเพื่อให้ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงมากที่สุดตามภาวะสันนิษฐานและความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้พบว่า มีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 5 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 15 ข้อ และค่า Cronbach's Alpha คือ 0.54 และเมื่อแยกตามมิติพบว่าค่า Cronbach's Alpha ของมิติความเข้ม (Intensity) เท่ากับ 0.33 และมิติความแปลกใหม่ (Novelty) เท่ากับ 0.29 (ดังตารางที่ 2.8 หมวด ค) เนื่องจากค่า Cronbach's Alpha จากการทดสอบครั้งที่ 2 เท่ากับ 0.54 ซึ่งยังคงมีค่าต่ำ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปทดลองกับนักเรียนซึ่งเรียนระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา (ซึ่งไม่ใช่กลุ่มทดสอบที่ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2) รวมจำนวน 142 คน ในครั้งนี้พบว่ามีข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 8 ข้อ และมีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 ข้อ และค่า Cronbach's Alpha คือ 0.48 (ดังตารางที่ 2.7 หมวด ค)

จากการทดสอบทั้ง 3 ครั้งพบว่า แบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสของ Arnett (AISS; Arnett, 1994 แปลโดยสิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) มีความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือในระดับต่ำ คือ มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.56 และ 0.54 และ 0.48 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบคุณภาพทางเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยที่ผ่านมาของ Andrew & Cronin (1997) ซึ่งได้ค่า Cronbach's Alpha ใกล้เคียงกัน คือ เท่ากับ 0.50 โดยองค์ประกอบความเข้ม เท่ากับ 0.40 และองค์ประกอบของความแปลกใหม่ เท่ากับ 0.22 และจากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดทั้งของ Arnett (AISS; Arnett, 1994) และ Zuckerman (SSSV; Zuckerman, 1979) พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของ AISS กับ SSSV มีค่าต่ำคือ 0.59 แต่ก็สูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ที่ Arnett เคยรายงานไว้ คือ 0.41 แต่เมื่อ พิจารณาว่า แบบวัดทั้ง 2 วัดความตรงตามภาวะสันนิษฐานแบบเดียวกันก็ยิ่งถือว่ามีค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรวมของทั้ง 2 ค่าเช่นกัน ส่วนสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ Andrew & Cronin (1997) ได้อธิบาย ว่า อาจจะเป็นเพราะ Arnett พัฒนาแบบวัดโดยการปรับปรุงข้อกระทงต่างๆ ที่มีอยู่แล้วของ Zuckerman (SSSV; Zuckerman, 1979) แต่ไม่ได้ใช้การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ (factor analysis) ในการพัฒนาแบบวัดจึงทำให้แบบวัดของ Arnett (AISS; Arnett, 1994) มีความเที่ยงของเครื่องมือใน ระดับต่ำ และ Roth & Herzberg (2004) ก็เช่นกันที่ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของ Arnett (AISS; Arnett, 1994) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 14-16 ปี จำนวน 1,236 คนในประเทศ เยอรมัน ผลก็พบว่าแบบวัดมีความเที่ยงของเครื่องมือในระดับต่ำ และรายงานค่า Cronbach's Alpha ของเครื่องมือเท่ากับ 0.60 โดยองค์ประกอบความเข้ม เท่ากับ 0.59 และองค์ประกอบของความแปลก ใหม่ เท่ากับ 0.57 จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงว่าแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส ของ Arnett มีความเที่ยงของเครื่องมือในระดับต่ำ และแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจใน สัมผัสของการวิจัยครั้งนี้ ก็มีความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือในระดับต่ำเช่นกัน คือเท่ากับ 0.57 และเมื่อแยกตามองค์ประกอบพบว่าค่า Cronbach's Alpha ขององค์ประกอบความเข้ม (Intensity) เท่ากับ 0.33 และองค์ประกอบความแปลกใหม่ (Novelty) เท่ากับ 0.29 ตามลำดับดังตารางที่ 2.7, 2.8 และ 2.9 (หมวด ค)

2.2.5.3 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสมีการให้คะแนนตามเกณฑ์ของ Arnett (Arnett, 1994) ฉบับภาษาอังกฤษ คือ แบ่งการให้คะแนนข้อกระทงออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน ดังต่อไปนี้

- **องค์ประกอบความแปลกใหม่ (Novelty) มี 10 ข้อ**

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางบวก ได้แก่ข้อ 1, 5, 7, 9, 11, 15 และ 19

ข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ ได้แก่ข้อ 3, 13 และ 17

ข้อ 1. ฉันเห็นว่าการทำงานที่ได้แต่งงานกับชาวต่างชาติสักคนก็น่าสนใจดีเหมือนกัน

ข้อ 3. ฉันมีความอดทนในการที่ต้องต่อคิวยาวๆ ได้

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “จริงมาก” ได้ 4 คะแนน ตอบว่า “ไม่จริงมาก” ได้ 1 คะแนน

- **มิติความเข้มของสิ่งเร้า (Intensity) มี 10 ข้อ**

ข้อความที่มีความหมายในทิศทางบวก ได้แก่ข้อ 4, 8, 12, 14, 16, 17 และ 20

ข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ ได้แก่ข้อ 2, 6 และ 10

ข้อ 2 ฉันไม่ชอบว่ายน้ำที่เย็นจัด แม้จะเป็นวันที่อากาศร้อนอบอ้าวมากก็ตาม

ข้อ 4 ฉันชอบฟังเพลงเสียงดัง ๆ

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ถ้าตอบข้อกระทงว่า “ไม่จริงมาก” ได้ 4 คะแนน ตอบว่า “จริงมาก” ได้ 1 คะแนน

2.2.5.4 การแปลผลคะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คะแนนดิบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น และไม่มีการแปลงคะแนนเป็นคะแนนรวม รวมทั้งไม่มีการแปลความหมายของคะแนนในเชิงคุณภาพว่าหมายถึง การแสวงหาความตื่นตัวในสัมพัทธ์ในระดับสูงหรือต่ำแต่อย่างใด

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียน 11 โรงเรียน เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สุ่มห้องเรียนระดับชั้นละ 4-6 ห้องเรียนขึ้นกับจำนวนนักเรียนชายในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจากคณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.2 ผู้วิจัยได้ประสานงานกับอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 11 โรงเรียน พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีสิทธิ์ที่จะไม่ร่วมงานวิจัยครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและแบบวัดให้นักเรียนทำ 9 โรงเรียน อีก 2 โรงเรียนได้มอบหมายแบบสอบถามให้แก่อาจารย์เป็นผู้แจกผลปรากฏว่า มีนักเรียนจำนวน 1,200 คนเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้

2.3.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการกรอกแบบสอบถามและการทำแบบวัดทั้ง 5 ชุด พบว่ามีเพียง 1,110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.66 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่เก็บกลับคืนมาที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองคัม กลุ่มที่ไม่คัมและกลุ่มที่คัมเป็นประจำ แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาเฉพาะกลุ่มที่คัมเป็นประจำ และกลุ่มที่ไม่คัม ดังนั้นจึงมีจำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ทั้งหมด 632 ชุด คิดเป็นร้อยละ 52.19 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ แบ่งเป็นกลุ่มที่คัมเครื่องคัมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use) จำนวน 285 คน และกลุ่มที่ไม่คัมเครื่องคัมผสมแอลกอฮอล์ จำนวน 347 คน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 1,200 ชุด พบว่ามีแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 632 ชุด แบ่งออกเป็นกลุ่มที่คัมเครื่องคัมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ จำนวน 285 ชุด และกลุ่มที่ไม่คัมเครื่องคัมผสมแอลกอฮอล์จำนวน 317 ชุด จากนั้นผู้วิจัยนำเอาข้อมูลทั้ง 632 ชุดมาวิเคราะห์โดย

2.4.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าความเบ้และค่าความโด่ง

2.4.2 ใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS For Window Version 11.5 โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 ตรวจสอบข้อมูลและจำนวนตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ว่าเป็นไปตามข้อตกลง (assumptions) ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มหรือไม่

2.4.2.2 ทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม

2.4.2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม

2.4.2.4 เขียนสมการจำแนกกลุ่มและทำการประเมินความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันการจำแนก

เกณฑ์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) คือ นำหลักการของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova) และการวิเคราะห์ความถดถอย เพื่อทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ด้วยเทคนิคแบบขั้นตอน (Stepwise Method) โดยวิธีนี้ โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติจะคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการจำแนกทีละตัว โดยพิจารณาจากค่า F (หรือ Overall F-ratio) สูงที่สุดหรือค่า Wilks' Lambda ต่ำสุด และใช้สถิติ Wilks' lambda วิเคราะห์ความสามารถของตัวแปรอิสระในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยค่าวิลคัส แลมบ์ดา (Wilks' Lambda) เป็นมาตรวัดอำนาจจำแนกของตัวแปรเดิม โดยที่ยังไม่ได้แยกจากมีสมการจำแนกกลุ่มกล่าวคือ ค่าของวิลคัส แลมบ์ดามีค่ามากเท่าใด แสดงว่าตัวแปรหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มสมการใหม่จะน้อยลงไปเท่านั้น (Wilks' Lambda มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ($0 \leq \text{Wilks' Lambda} \leq 1$ ถ้า Wilks' Lambda เข้าใกล้ 0 นั่นคือตัวแปรยังสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างได้ดีมากขึ้น)

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 632 คน แบ่งเป็นนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน 7 โรงเรียนที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 331 คน และนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน 4 โรงเรียนที่สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 301 คน

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ได้ตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่เก็บกลับคืน พบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 1,195 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.58 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 1,200 ชุด

2. ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการกรอกแบบสอบถาม และการทำแบบวัดทั้ง 5 ชุดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่ามีเพียง 1,110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.66 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่เก็บกลับคืนมาที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองดื่ม กลุ่มที่ไม่ดื่มและกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่ม และกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ จำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้จึงมีจำนวน 632 ชุด คิดเป็นร้อยละ 52.19 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ครบถ้วนสมบูรณ์

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจำนวน 632 ชุดมาวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และค่าสถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ด้วยเทคนิคแบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิเคราะห์

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่
 ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

นำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏตามตารางที่ 3.1 – 3.16

ตารางที่ 3.1

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำจำแนกตามอายุและระดับ
 การศึกษาโดยคิดเป็นร้อยละ ($n = 285$)

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	632	100.00
อายุ		
12	1	100.00
13	1	100.00
14	0	0.00
15	12	14.81
16	52	22.41
17	108	61.67
18	111	78.72
รวม	285	45.09
ระดับชั้นที่อ่านกำลังศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	43	15.09
อาชีวศึกษาปีที่ 1-3	242	84.91
รวม	285	100.00
<i>Mean = 16.58, S.D. = 1.00</i>		

จากตารางที่ 3.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ
 จำแนกตามอายุและระดับการศึกษาโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มี
 อายุเฉลี่ย 16.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00 ส่วนใหญ่อายุ 18 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ
 78.72 รองลงมา คือ อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.67 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่ม
 เครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ส่วนอายุ 14 ปี ไม่มีคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็น
 ประจำ โดยส่วนใหญ่ในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกำลังศึกษาในระดับการศึกษา
 อาชีวศึกษาปีที่ 1-3 มากที่สุด จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 84.91 รองลงมา คือระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ตารางที่ 3.2

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดาโดยคิดเป็นร้อยละ

ระดับการศึกษา	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=632)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=285)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n=347)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบิดา				
ประถมศึกษา	96	33.68	48	13.83
มัธยมศึกษาตอนต้น	51	17.89	24	6.92
มัธยมศึกษาตอนปลาย	46	16.14	38	10.95
อนุปริญญา	34	11.93	39	11.24
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	38	13.33	113	32.56
สูงกว่าปริญญาตรี	17	5.96	81	23.34
ไม่ระบุ	3	1.05	4	1.15
รวม	285	100.00	347	100
ระดับการศึกษาของมารดา				
ประถมศึกษา	114	40.00	62	17.87
มัธยมศึกษาตอนต้น	46	16.14	19	5.48
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	18.25	27	7.78
อนุปริญญา	28	9.82	31	8.93
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	34	11.93	133	38.33
สูงกว่าปริญญาตรี	9	3.16	69	19.88
ไม่ระบุ	2	0.70	6	1.73
รวม	285	100.00	347	100.00

จากตารางที่ 3.2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดาโดยคิดเป็นร้อยละพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ บิดา มารดาส่วนใหญ่ อันดับหนึ่งคือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.68 และ 40.00 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่

ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บิดา มารดา ส่วนใหญ่อันดับหนึ่งคือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.56 และ 38.33 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ตามลำดับ

ตารางที่ 3.3

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีอายุการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกโดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

อายุการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรก	จำนวน	ร้อยละ
3	1	0.35
5	2	0.70
8	1	0.35
9	1	0.35
10	7	2.46
11	11	3.86
12	45	15.79
13	37	12.98
14	51	17.89
15	85	29.82
16	33	11.58
17	7	2.46
18	4	1.40
รวม	285	100.00

Mean = 13.86 , S.D.=1.98

จากตารางที่ 3.3 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีอายุการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกอายุ 15 ปี มากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82 รองลงมาคือ อายุ 14 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.89 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำครั้งแรกอายุน้อยที่สุดคือ 3 ปี, 8 ปีและ 9 ปี จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยมีอายุเฉลี่ย 13.86 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.98

ตารางที่ 3.4

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิต โดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

สาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อทดลองว่าจะเป็นอย่างไร	178	62.46
เพื่อจะได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ที่ชื่นชอบ	45	15.79
เพื่อความผ่อนคลาย	22	7.72
สาเหตุอื่นๆ	21	7.37
เพื่อลดความเครียด	11	3.86
เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา	4	1.40
เพื่อเพิ่มฤทธิ์ของสารเสพติดประเภทอื่น	4	1.40
รวม	285	100.00

จากตารางที่ 3.4 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิตโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า สาเหตุสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกอันดับหนึ่ง คือ เพื่อทดลองว่าจะเป็นอย่างไร จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 62.46 รองลงมา คือ เพื่อจะได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ที่ชื่นชอบจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ตารางที่ 3.5

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ย ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (ครั้ง)	จำนวน	ร้อยละ
ดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่า	236	82.81
ดื่ม 2 ครั้ง	36	12.63
ดื่ม 1 ครั้ง	11	3.86
ดื่มน้อยกว่าหนึ่งครั้ง	2	0.70
รวม	285	100.00

จากตารางที่ 3.5 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ย ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า ปริมาณการดื่มส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่าจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 82.81 รองลงมา คือ ดื่ม 2 ครั้ง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.63 และดื่ม 1 ครั้ง

จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.86 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

จากจำนวนผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำจำนวน 285 คน ผู้วิจัยได้ถามเกี่ยวกับเรื่องสถานะของบุคคลที่ดื่มด้วยและสถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มกับใครและดื่มที่ไหน โดยคิดเป็นร้อยละจากจำนวนคำตอบทั้งหมด 285 คนดังตารางที่ 3.6 และ 3.7

ตารางที่ 3.6

จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกับสถานะของบุคคลที่ดื่มด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

สถานะในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคลที่ดื่มด้วย	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับเพื่อน	282	37.35
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับผู้ใหญ่	245	32.45
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์คนเดียว	151	20.00
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับคู่อีก	77	10.20
รวม	775	100.00

จากตารางที่ 3.6 จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกับสถานะของบุคคลที่ดื่มด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับเพื่อนมากที่สุด จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 37.35 รองลงมาคือ ดื่มกับผู้ใหญ่จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 32.45 ของจำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ตารางที่ 3.7

จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่สถานที่ที่ดื่มโดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่งานเลี้ยง	276	22.92
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่สวนสาธารณะหรือชายหาด	230	19.10
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่บ้าน	215	17.86
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่บาร์หรือภัตตาคาร	187	15.53
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่โรงเรียน	149	12.38
ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในรถ	147	12.21
รวม	1204	100.00

จากตารางที่ 3.7 จำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำที่สถานที่ที่ดื่มโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มตัวอย่างดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่งานเลี้ยงมากที่สุด จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 22.92 รองลงมาคือ ดื่มที่สวนสาธารณะหรือชายหาด จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ของจำนวนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ตารางที่ 3.8

จำนวนของคนที่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่ม และไม่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่มของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำโดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

ความพยายาม	จำนวน	ร้อยละ
เคยพยายามหยุดดื่ม	144	50.53
ไม่เคยพยายามหยุดดื่ม	140	49.12
ไม่ระบุ	1	0.35
รวม	285	100.00

จากตารางที่ 3.8 จำนวนของคนที่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่ม และไม่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่มของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า ไม่แตกต่างกันโดยกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีความพยายามหยุดดื่ม จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 50.53 และไม่เคยพยายามหยุดดื่มจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 49.12 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ตารางที่ 3.9

จำนวนของคนที่มีโอกาสการเกิดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในอนาคตข้างหน้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ ($n=347$)

โอกาสการเกิดการดื่มในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ดื่ม	8	2.31
ไม่ดื่ม	257	74.06
ไม่แน่ใจ	72	20.75
ไม่ระบุ	10	2.88
รวม	347	100.00

จากตาราง 3.9 จำนวนของคนที่มีโอกาสการเกิดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในอนาคตข้างหน้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่คิดจะดื่มมากที่สุดจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 74.06 รองลงมาคือ ไม่แน่ใจ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตารางที่ 3.10

จำนวนของเพื่อนสนิทของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ

ลักษณะของปัจจัยที่นำมาศึกษา	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($n=632$)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ($n=285$)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ($n=347$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์				
ไม่มี	8	2.81	243	70.03
มี	277	97.19	100	28.82
ไม่ระบุ	0	0.00	4	1.15
รวม	285	100.00	347	100.00

จากตารางที่ 3.10 จำนวนของเพื่อนสนิทของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาก

ที่สุด จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 97.19 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ยแล้วมีเพื่อนสนิทที่ไม่ดื่มมากที่สุด จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 70.03 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตารางที่ 3.11

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มีเพื่อนสนิทที่มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาและความถี่ของการดื่มเป็นประจำในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=632)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=285)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n= 347)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์				
ดื่มน้อยกว่าหนึ่งครั้ง	3	1.05	26	7.49
ดื่ม 1 ครั้ง	13	4.56	19	5.48
ดื่ม 2 ครั้ง	21	7.37	15	4.32
ดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่า	245	85.96	30	8.65
ไม่ดื่มเลย	3	1.05	255	73.49
ไม่ระบุ	0	0.00	2	0.58
รวม	285	100.00	347	100.00
ความถี่ของการดื่มเป็นประจำ				
1 ครั้ง	16.00	5.61	30.00	8.65
2 ครั้ง	30.00	10.53	19.00	5.48
3-5 ครั้ง	47.00	16.49	16.00	4.61
6-9 ครั้ง	37.00	12.98	2.00	0.58
เกิน 9 ครั้งขึ้นไป	147.00	51.58	7.00	2.02
ไม่มีเลย	7.00	2.46	271.00	78.10
ไม่ระบุ	1	0.35	2	0.58
รวม	285	100.00	347	100.00

จากตารางที่ 3.11 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มีเพื่อนสนิทที่มีปริมาณการดื่มเครื่องดื่มผสม

แอลกอฮอล์ต่อครั้งโดยเฉลี่ยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาและความถี่ของการดื่มเป็นประจำในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า ปริมาณการดื่มของเพื่อนมากที่สุดคือ ดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่า 3 ครั้ง จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมา คือ ดื่ม 2 ครั้ง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.37 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ส่วนความถี่ในการดื่มมากที่สุดคือ เกิน 9 ครั้งขึ้นไป จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 รองลงมา คือ 3-5 ครั้ง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 16.49 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ปริมาณการดื่มของเพื่อนมากที่สุดคือดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่าเช่นกัน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65 รองลงมา คือ ดื่มน้อยกว่า 1 ครั้ง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.49 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนความถี่ในการดื่มมากที่สุดคือ 1 ครั้ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65 รองลงมา คือ 2 ครั้งจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.48 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตารางที่ 3.12

จำนวนของบิดามารดาที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยคิดเป็นร้อยละ

ลักษณะของปัจจัยที่นำมาศึกษา	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=632)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=285)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n= 347)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมกรดื่มของบิดา				
ดื่มเป็นประจำ	98	34.39	29	8.36
ดื่มไม่เป็นประจำ	98	34.39	72	20.75
ไม่ดื่ม	86	30.18	239	68.88
ไม่ระบุ	3	1.05	7	2.02
รวม	285	100.00	347	100.00
พฤติกรรมกรดื่มของมารดา				
ดื่มเป็นประจำ	20	7.02	7	2.02
ดื่มไม่เป็นประจำ	61	21.40	20	5.76
ไม่ดื่ม	202	70.88	320	92.22
ไม่ระบุ	2	0.70	0	0.00
รวม	285	100.00	347	100.00

จากตารางที่ 3.12 จำนวนของบิดามารดาที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เฉลี่ยแล้ว บิดาส่วนใหญ่อันดับหนึ่งคือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 68.88 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์บิดาส่วนใหญ่อันดับหนึ่งคือ ดื่มเป็นประจำและดื่มไม่เป็นประจำมีจำนวน 98 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 34.39 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

ในขณะที่พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของมารดาพบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีมารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากที่สุด จำนวน 202 คน ทั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 70.88 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 92.20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และโดยภาพรวมมารดาดื่มเป็นประจำพบได้น้อยที่สุดทั้งกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำและไม่ดื่ม

ตารางที่ 3.13

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ

เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาค	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=632)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=285)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n=347)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0.00 – 1.00	4	1.40	1	0.29
1.01 – 1.50	8	2.81	0	0.00
1.51 – 2.00	20	7.02	5	1.44
2.01 – 2.50	68	23.86	29	8.36
2.51 – 3.00	75	26.32	98	28.24
3.01 – 3.50	47	16.49	82	23.63
3.51 – 4.00	14	4.91	93	26.80
ไม่ระบุ	49	17.19	39	11.24
รวม	285	100.00	347	100.00

จากตารางที่ 3.13 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือเกรดเฉลี่ยสะสมที่อยู่ในช่วง 3.51–4.00 โดยกลุ่มที่ไม่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ ในขณะที่กลุ่มที่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.91 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ แต่โดยเฉลี่ยแล้วเกรดเฉลี่ยสะสมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มเหมือนกันคือ เกรดเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อันดับหนึ่งคือ อยู่ในช่วง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 28.40 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ และคิดเป็นร้อยละ 26.32 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ติดตั้งเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.14

จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำโดยคิดเป็นร้อยละ ($n=285$)

การรับรู้	เคยเกิดปัญหา		ไม่เคยเกิดปัญหา		ไม่มีข้อมูลพอ		ไม่ระบุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคยเกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น	134	47.02	136	47.72	13	4.56	2	0.70
2. เมมาและขาดสติหลังจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	144	50.53	128	44.91	13	4.56	-	-
3. เคยประสบอุบัติเหตุหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	94	32.98	180	63.16	10	3.51	1	0.35
4. เกิดปัญหาทางสุขภาพเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	107	37.54	148	51.93	29	10.18	1	0.35
5. เคยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	99	34.74	153	53.68	33	11.58	-	-
6. มีปัญหาด้านการเงินเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	122	42.81	142	49.82	21	7.37	-	-
7. เกิดปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	66	23.16	195	68.42	23	8.07	1	0.35
8. เสียการเรียนเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	82	28.77	189	66.32	14	4.91	-	-
9. ก่อคดีอาชญากรรมหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	25	8.77	249	87.37	11	3.86	-	-
10. คิดสารเสพติดอื่นๆหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	69	24.21	195	68.42	19	6.67	2	0.70

จากตารางที่ 3.14 จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำโดยคิดเป็นร้อยละ พบว่าเพื่อนสนิทหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมมาและขาดสติทำให้เกิดปัญหามากที่สุด จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 50.53 รองลงมา คือเกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 47.02 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ไม่เคยก่อปัญหาด้านอาชญากรรมมากที่สุด จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 87.37 รองลงมา คือ ไม่เคยเกิดปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวและคิดสารเสพติดอื่นๆ จำนวน 195 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 68.42 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ นอกจากนี้ยังไม่มีข้อมูลพอที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกัน เกี่ยวกับ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจมากที่สุด

ตารางที่ 3.15

จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ ($n=347$)

การรับรู้	ไม่เคยเกิดปัญหา		เคยเกิดปัญหา		ไม่มีข้อมูลพอ		ไม่ระบุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.เคยเกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น	291	83.86	28	8.07	28	8.07	0	0.00
2.เมาและขาดสติหลังจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	267	76.95	49	14.12	31	8.93	-	-
3.เคยประสบอุบัติเหตุหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	288	83.00	31	8.93	27	7.78	1	0.29
4.เกิดปัญหาทางสุขภาพเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	267	76.95	43	12.39	36	10.37	1	0.29
5.เคยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	283	81.56	26	7.49	38	10.95	-	-
6.มีปัญหาด้านการเงินเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	276	79.54	39	11.24	32	9.22	-	-
7.เกิดปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	276	79.54	36	10.37	35	10.09	0	0.00
8.เสียการเรียนเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	289	83.29	31	8.93	27	7.78	-	-
9.ก่อคดีอาชญากรรมหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	301	86.74	16	4.61	30	8.65	-	-
10.ติดสารเสพติดอื่น ๆ หลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	291	83.86	24	6.92	32	9.22	0	0.00

ตารางที่ 3.15 จำนวนของการรับรู้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์โดยคิดเป็นร้อยละ พบว่า เพื่อนสนิทหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมาและขาดสติทำให้เกิดปัญหามากที่สุดเช่นกัน จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 50.53 รองลงมา คือเกิดปัญหาทางสุขภาพ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.39 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์รับรู้ว่ามีเพื่อนสนิทที่ดื่มไม่เคยก่อปัญหาด้านอาชญากรรมมากที่สุดจำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 86.74 รองลงมา คือไม่เคยเกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่นจำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 83.29 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังไม่มีข้อมูลพอที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มสนิทโรงเรียนเดียวกัน เกี่ยวกับ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจมากที่สุด

ตารางที่ 3.16

คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=632)			
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=285)		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n= 347)	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.
เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา	2.64	0.61	3.20	0.52
เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม	3.50	1.15	1.03	0.15
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท	1.78	0.93	-1.48	1.14
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้	2.83	0.67	1.26	1.07
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	3.05	0.63	1.57	0.63
ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	1.75	0.59	1.15	0.59
สัมพันธภาพภายในครอบครัว	3.53	0.56	3.95	0.50
การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส	2.75	0.26	2.53	0.25

จากตารางที่ 3.16 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบวัดเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์พบว่า คะแนนของแบบวัดจำนวนทั้งสิ้น 8 แบบวัด ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.75 ถึง 3.53 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.26 ถึง 1.55 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพภายในครอบครัวสูงสุดเท่ากับ 3.53 (S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาแยกตามสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษาจากคำถามเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษาจำนวน 1 ข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกล่าวคือ กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 (S.D. = 0.52) ในขณะที่กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย 2.64 (S.D. = 0.61)

อิทธิพลของเพื่อน แบ่งออกเป็น 3 มิติดังต่อไปนี้

- เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม จากคำถามเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มมีจำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเพื่อนสนิท

นำเครื่องดื่มมาให้ดื่มสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ($S.D. = 1.15$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเท่ากับ 1.03 ($S.D. = 0.15$)

- **เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท** จากคำถาม 2 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือ กลุ่มที่เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ($S.D. = 0.67$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.26 ($S.D. = 1.07$)

- **บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้** จากคำถามจำนวนทั้งสิ้น 2 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือ กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 ($S.D. = 0.93$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ -1.48 ($S.D. = 1.14$)

เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จากคำถามจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือ กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ($S.D. = 0.63$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 ($S.D. = 0.63$)

ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากคำถามจำนวนทั้งสิ้น 19 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือ กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ($S.D. = 0.60$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 ($S.D. = 0.59$)

สัมพันธภาพภายในครอบครัว จากคำถามจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ พบว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยของสัมพันธภาพภายในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กล่าวคือกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ($S.D. = 0.50$) ในขณะที่กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ($S.D. = 0.56$)

การแสวงหาความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส จากคำถามจำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ พบว่า กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยการแสวงหาความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัสสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ กล่าวคือ กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ($S.D. = 0.26$) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ($S.D. = 0.25$)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis)

ในการวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลและจำนวนตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ว่าเป็นไปตามข้อตกลง (assumptions) ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มหรือไม่
2. ทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม
3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม
4. เขียนสมการจำแนกกลุ่มและทำการประเมินความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันการจำแนก

โดยมีรายละเอียดของการทดสอบการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มแต่ละขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ตรวจสอบข้อมูลและจำนวนตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ว่าเป็นไปตามข้อตกลง (assumptions) ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มหรือไม่ ประกอบด้วย 4 ข้อดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะของข้อมูลต้องมีการแจกแจงแบบปกติ (normal distribution) การตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติ ดังตารางที่ 3.17

1.2 ระดับข้อมูลหรือระดับตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่มควรเป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดในมาตราช่วง (interval scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio scale) ดังตารางที่ 3.18, 3.19 และ 3.20

1.3 ตัวแปรอิสระต้องไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ดังตารางที่ 3.20

1.4 ทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมด้วยค่าสถิติทดสอบ Box's M
(Box's Test of Equality of Covariance Matrices) ดังตารางที่ 3.21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.17

แสดงค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโค้งของคะแนนแบบวัด
กลุ่มในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและไม่ดื่มเครื่องดื่ม
ผสมแอลกอฮอล์ ($n=632$)

	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Median</i>	<i>S.D.</i>	Min	Max	<i>skewness</i>	<i>kurtosis</i>
เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (academic achievement)	544	2.96	3	0.63	0.77	4	-0.44	0.27
เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (alcohol offering by closed friends)	632	2.13	1	1.44	1	5	0.87	-0.78
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (perceived alcohol drinking norm of closed friends)	632	0.00	-0.04	1.94	-2.06	2.47	0.11	-1.74
เจตคติต่อการดื่มของเพื่อนสนิท (closed friend attitude toward alcohol drinking)	629	1.97	2	1.21	0	4	-0.24	-1.13
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (attitude toward alcohol drinking)	632	2.26	2.25	0.98	1	5	0.28	-0.88
ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction anxiety)	632	1.44	1.47	0.67	0.21	3.42	0.22	-0.87
สัมพันธ์ภายในครอบครัว (family relationship)	632	3.75	3.83	0.58	2	4.83	-0.48	-0.39
การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (sensation seeking)	632	2.64	2.6	0.27	1.7	3.5	0.23	0.08

ตารางที่ 3.17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโค้ง
ของคะแนนแบบวัด ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและไม่ดื่ม
เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เมื่อพิจารณาค่าสถิติพบว่า ค่าเฉลี่ย (mean) และค่ามัธยฐาน (median) ถือว่า
ใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่าเป็นค่าเดียวกัน และค่า skewness มีค่าเข้าใกล้ 0 ดังนั้นถือว่าลักษณะ
ข้อมูลของตัวแปร 8 ตัวแปรมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ (Normal Distribution) กล่าวคือ เบ้ซ้าย
เล็กน้อย 3 ตัวแปร และเบ้ขวาเล็กน้อย 5 ตัวแปร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คะแนนเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (academic achievement) พบว่า ข้อมูลมีการ
แจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ (Normal Distribution) คือ เบ้ซ้ายเล็กน้อยเท่านั้น (ค่า skewness = -0.44)
โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.96 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน = 3.00 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่าเป็นค่า
เดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

2. คะแนนเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (alcohol offering by closed friends) มีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ขวาเล็กน้อย (ค่า skewness = 0.87) โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.13 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน = 1.00 (mean > median)

3. คะแนนบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (perceived alcohol drinking norm of closed friends) ข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ขวาเล็กน้อย (ค่า skewness = 0.11) โดยมีค่าเฉลี่ย = 0.00 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน = -0.04 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่า เป็นค่าเดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

4. คะแนนเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (closed friend attitude toward alcohol drinking) พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ซ้ายเล็กน้อยเท่านั้น (ค่า skewness = -0.24) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน = 2.00 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่า เป็นค่าเดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

5. คะแนนเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (attitude toward alcohol drinking) พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ขวาเล็กน้อย (ค่า skewness = 0.28) โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.26 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน = 2.25 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่า เป็นค่าเดียวกัน (mean > median)

6. คะแนนความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social interaction anxiety) พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ขวาเล็กน้อย (ค่า skewness=0.22) โดยมีค่าเฉลี่ย = 1.44 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน=1.47 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่า เป็นค่าเดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

7. คะแนนสัมพันธภาพภายในครอบครัว (family relationship) พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า skewness=0.48) โดยค่าเฉลี่ย=3.75 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน=3.83 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่าเป็นค่าเดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

8. คะแนนการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (sensation seeking) มีการแจกแจงใกล้เคียงแบบปกติ คือ เบ้ขวาเล็กน้อย (ค่า skewness=0.23) โดยมีค่าเฉลี่ย = 2.64 ในขณะที่ค่ามัธยฐาน=2.60 ถือว่าใกล้เคียงกันมากจึงพอสรุปได้ว่าเป็นค่าเดียวกัน (mean > median เล็กน้อย)

1.2 ระดับข้อมูลหรือระดับตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่มควรเป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดในมาตราช่วง (interval scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio scale) กรณีตัวแปรที่มีระดับการวัดในมาตราวัดนามอันดับ (Nominal scale) ให้ปรับตัวแปรเป็นตัวแปรเทียมที่มีค่า 1 หรือ 0 แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) จำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปรด้วยกันคือ ตัวแปรเพื่อน ตัวแปรบิดา และตัวแปรมารดา ผู้วิจัยจึงต้องนำตัวแปรดังกล่าว มากำหนดรหัสตัวแปร โดยมีค่าเพียง 2 ค่า คือ 0 และ 1 ซึ่งป็นตัวแปรใหม่ที่มีลักษณะเป็นตัวแปรทวิ (Dichotomous Variables) ที่มีคุณสมบัติในลักษณะ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เท่านั้น และเนื่องจากตัวแปรเพื่อนมี 2 กลุ่ม ($k=2$) จึงสามารถกำหนดตัวแปรเทียมได้ $= k-1$ คือ 1 ตัว และตัวแปรฐาน 1 ตัว ที่มี code เป็น 0 ส่วนตัวแปรบิดาและตัวแปรมารดามี 3 กลุ่ม จึงสามารถกำหนดตัวแปรเทียมได้ $= k-1$ คือ 2 ตัว และตัวแปรฐาน 1 ตัว ที่มี code เป็น 0 (กัลยา วานิชษ์บัญชา 2544) ดังตารางที่ 3.18, 3.19 และ 3.20

ตารางที่ 3.18

แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรเพื่อนสนิทเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable)

ตัวแปรอิสระ (กลุ่มมีเพื่อนสนิท)	ตัวแปรเทียม	
เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	1	(dumdri 1)
เพื่อนสนิทที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0	(Reference)

ตารางที่ 3.19

แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรบิดาเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable)

ตัวแปรอิสระ (กลุ่มบิดา)	ตัวแปรเทียม	
บิดาดื่มเป็นประจำ	1	0 (ddumdrin 1)
บิดาดื่มไม่เป็นประจำ	0	1 (ddumdrin 2)
บิดาไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0	0 (Reference)

ตารางที่ 3.20

แสดงการเปลี่ยนรหัสตัวแปรมารดาเป็นตัวแปรเทียม (dummy variable)

ตัวแปรอิสระ (กลุ่มมารดา)	ตัวแปรเทียม	
มารดาดื่มเป็นประจำ	1	0 (mdumdrin 1)
มารดาดื่มไม่เป็นประจำ	0	1 (mdumdrin 2)
มารดาไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0	0 (Reference)

1.3 ตัวแปรอิสระต้องไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) หมายถึง ตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงกว่าปกติ เพราะจะทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Discriminate Analysis คือ ทำให้กำลังการทดสอบทางสถิติค่าของสัมประสิทธิ์ถดถอยลดลงทำให้เกิด

ความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 2 (type II error) นอกจากนั้นยังทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผิดจากความเป็นจริง ดังตารางที่ 3.21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.21

เมตริกซ์สหสัมพันธ์รวม (Pool Within Group Correlation) ของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่มแต่ละคู่ (n=544)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. academic achievement	1								
2. alcohol offering by closed friends	0.047	1							
3. perceived alcohol drinking norm of closed friends	-0.109*	0.278**	1						
4. closed friend attitude toward alcohol drinking	-0.135**	0.109*	0.512**	1					
5. attitude toward alcohol drinking	-0.146**	0.161**	0.336**	0.444**	1				
6. social interaction anxiety	-0.172**	-0.006	0.205**	0.275**	0.425**	1			
7. family relationship	0.088	0.006	-0.115**	-0.171**	-0.252**	-0.351**	1		
8. sensation seeking	-0.017	0.049	0.103*	0.173**	0.203**	0.106*	0.066	1	
9. closed friends who drink alcohol	-0.163**	0.070	0.594**	0.520**	0.387**	0.324**	-0.188**	0.146**	1

หมายเหตุ เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา = academic achievement เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม = alcohol offering by closed friends บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ = perceived alcohol drinking norm of closed friends เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท = closed friend attitude toward alcohol drinking เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ = attitude toward alcohol drinking ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม = social interaction anxiety สัมพันธภาพภายในครอบครัว = family relationship การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส = sensation seeking เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ = closed friends who drink alcohol
 หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์: = +/- 0-0.20 (ต่ำ), +/- 0.21-0.40 (ค่อนข้างต่ำ)
 +/- 0.41-0.60 (ปานกลาง), +/- 0.61-0.80 (ค่อนข้างสูง)
 +/- 0.81 ขึ้นไป (สูง)

จากตารางที่ 3.21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว คือ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สัมพันธภาพภายในครอบครัว การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ค่า $r = 0.103-0.594$ ($p < 0.05$) ซึ่งไม่สูงถึง 0.80 แสดงว่าตัวแปรอิสระ 9 ตัวนี้ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตามเกณฑ์ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ที่นึ่งลักษณ์ วิรัชชัย (2548) กล่าวว่า ตำราหลายเล่มใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.80 หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระคู่ใดสูงเกิน 0.80 แสดงว่าข้อมูลมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

1.4 ทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมด้วยค่าสถิติทดสอบ Box's M (Box's Test of Equality of Covariance Matrices)

ตารางที่ 3.22

ทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance matrices)

Box's M	F Approx.	df1	df2	Sig.
861.042	85.397	10	1194503	0.000

จากตารางที่ 3.22 ทดสอบความเท่ากันของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance matrices) พบว่า เมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรอิสระในแต่ละกลุ่ม (Variance-Covariance matrices) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม เนื่องจากค่า P ของการทดสอบ = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือ Variance-Covariance Matrix ของตัวแปรอิสระทั้งหมดของกลุ่มที่ 1 แตกต่างจากกลุ่มที่ 2 จึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ซึ่งกัลยา วาณิชย์บัญชา (2549) กล่าวว่า กรณีที่เงื่อนไขข้อ 1.4 ไม่จริง แต่ข้อ 1.1 เป็นจริงคือข้อมูลมีการแจกแจงปกติ (Normal Distribution) สมการจำแนกกลุ่มในเชิงเส้น อาจจะไม่เหมาะสม จึงควรใช้สมการจำแนกกลุ่มในรูป Quadratic อย่างไรก็ตาม ถ้าขนาดตัวอย่างเล็ก และ Variance-Covariance Matrix แตกต่างกันไม่มากนัก การใช้สมการเชิงเส้นจะให้ผลดีกว่า

การวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) โดยมีตัวแปรที่

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ และ พฤติกรรมการไม่ดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์ ส่วนตัวแปรอิสระมี 13 ตัวแปร โดยในบรรดาตัวแปร 13 ตัวแปรนั้น เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ (Interval หรือ Ratio Scale) 8 ตัวแปร (ได้แก่ ตัวแปร 1-8) และ เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่ผู้วิจัยได้ปรับให้อยู่ในรูป dummy variable 5 ตัวแปร (ได้แก่ ตัวแปร 9-13) ดังต่อไปนี้

1. เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา
2. เพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืม
3. บรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้
4. เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท
5. เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์
6. ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
7. สัมพันธภาพภายในครอบครัว
8. การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส
9. เพื่อนสนิทที่ดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์
10. บิดาดืมเป็นประจำ
11. บิดาดืมไม่เป็นประจำ
12. มารดาดืมเป็นประจำ
13. มารดาดืมไม่เป็นประจำ

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ตัดตัวแปร 2 ตัวแปรออกไปได้แก่ บิดาดืมไม่เป็นประจำและ มารดาดืมไม่เป็นประจำ เพราะจากการทบทวนงานวิจัยหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ จากนั้นจึงนำตัวแปรทั้ง 11 ตัวแปรเข้าไปวิเคราะห์โดยสถิติวิเคราะห์การจำแนกกลุ่มดังตารางที่ 3.23

ตารางที่ 3.23

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ F และ $Wilks' \Lambda$ จำแนกตามกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกับกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ตัวแปร	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($n=544$)				F	Wilks' Lambda	p
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ		กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์				
	Mean	S.D.	Mean	S.D.			
เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (Academic achievement)	2.64	0.61	3.20	0.52	133.441	0.800	0.000*
เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends)	3.50	1.15	1.03	0.15	1362.507	0.282	0.000*
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)	1.78	0.93	-1.48	1.14	1262.420	0.298	0.000*
เจตคติต่อการดื่มของเพื่อนสนิท (Closed friend attitude toward alcohol drinking)	2.83	0.67	1.26	1.07	389.100	0.579	0.000*
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking)	3.05	0.63	1.57	0.63	723.990	0.425	0.000*
ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction anxiety)	1.75	0.59	1.15	0.59	135.444	0.798	0.000*
สัมพันธ์ภายในครอบครัว (Family relationship)	3.53	0.56	3.95	0.50	81.487	0.868	0.000*
การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Sensation seeking)	2.75	0.26	2.53	0.25	94.765	0.850	0.000*
เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Closed friends who drink alcohol)	0.97	0.17	0.30	0.46	449.540	0.543	0.000*
บิดาดื่มเป็นประจำ (Dad drink regular)	2.90	27.50	6.02	41.78	0.979	0.998	0.323
มาราดื่มเป็นประจำ (Mom drink regular)	1.35	19.50	0.02	0.14	1.403	0.997	0.237

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ F -test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์สำหรับตัวแปรแต่ละตัวผลการวิเคราะห์ พบว่าในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปรที่พบความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา เพื่อนสนิทนำ

เครื่องดื่มมาให้ดื่ม บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สัมพันธภาพภายในครอบครัว การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และมีเพียง 2 ตัวแปรเท่านั้นที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนชาย ได้แก่ บิดาดื่มเป็นประจำและมารดาดื่มเป็นประจำ จากนั้นทำการทดสอบค่าสถิติก่อนเข้าสู่สมการ เพื่อทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มดังตาราง 3.24 ในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 3 การนำเสนอการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function)

ผู้วิจัยได้นำตัวแปร 9 ตัวเข้าไปวิเคราะห์ผลด้วยเทคนิคแบบขั้นตอน (Stepwise Method) โดยวิธีนี้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติจะคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการจำแนกกลุ่มทีละตัว โดยพิจารณาจากค่า F (หรือ Overall F-ratio) สูงที่สุดหรือค่า Wilks' Lambda ต่ำสุด เมื่อตัวแปรแต่ละตัวได้รับการคัดเลือกเข้าสมการจำแนกกลุ่มในแต่ละขั้น โปรแกรมการวิเคราะห์จะคัดเลือกตัวแปรที่ทำให้ค่า Wilks' lambda ลดลงได้มากที่สุดเข้าสมการจำแนกกลุ่มก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงคัดเลือกตัวแปรที่ดีที่สุดตัวที่สองเข้าสมการจำแนกกลุ่มเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมการจำแนกกลุ่มดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะใช้หลักการของ Backward ตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองออกจากสมการจำแนกกลุ่ม และทำซ้ำเช่นนี้ไปจนกระทั่งเมื่อนำตัวแปรที่เหลือเข้ามา หรือนำตัวแปรอิสระใดออกจากสมการจำแนกกลุ่มแล้วไม่ทำให้ค่า Wilks' Lambda ลดลงได้อีก โปรแกรมการวิเคราะห์จะหยุดการนำตัวแปรเข้าและตัดตัวแปรที่เหลือไม่นำมาคำนวณในขั้นต่อไปดังตารางที่ 3.24

ตารางที่ 3.24

แสดงค่าสถิติ F และ Wilks' Lambda ก่อนเข้าสู่สมการ

ขั้นที่	ลำดับของตัวแปร	ตัวแปร	F to remove	Wilks' Lambda
1	1	เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (alcohol offering by closed friends)	195.553	0.257
2	2	บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (perceived alcohol drinking norm of closed friends)	86.656	0.218
3	3	เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (attitude toward alcohol drinking)	31.890	0.199
4	4	เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (academic achievement)	13.453	0.192

หมายเหตุ * $p < 0.05$

จากตารางที่ 3.24 พบว่าค่าสถิติ F (หรือ Overall F-ratio) หรือค่า Wilks' Lambda ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ความสามารถของตัวแปรอิสระในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและพฤติกรรมไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยค่า wilks' Lambda เป็นมาตรวัดอำนาจจำแนกของตัวแปรเดิม โดยที่ยังไม่ได้แยกจากมีสมการจำแนกกลุ่มกล่าวคือ ค่า wilks' Lambda มีค่ามากเท่าใด แสดงว่าตัวแปรหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มสมการใหม่จะน้อยลงไปเท่านั้น (Wilks' Lambda มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ($0 \leq \text{Wilks' Lambda} \leq 1$ ถ้า Wilks' Lambda เข้าใกล้ 0 นั่นคือตัวแปรยังสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างได้ดีมากขึ้นเท่านั้น)

จากตารางที่ 3.24 พบว่า ค่า wilks' Lambda มีค่าลดลงเมื่อนำตัวแปร “เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม” เข้าสมการในขั้นที่ 1 คือ Wilks' Lambda มีค่าเท่ากับ 0.257 จากนั้นเมื่อนำตัวแปร “บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้” เข้าสมการเพิ่มอีกหนึ่งตัวค่า Wilks' Lambda จะลดลงอีกคือเท่ากับ 0.218 จนกระทั่งตัวแปรสุดท้ายที่เพิ่มเข้ามาในสมการคือ เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา ในขั้นที่ 4 และทำให้ค่า Wilks' Lambda ลดลงเหลือ 0.192 และโปรแกรมการวิเคราะห์หาค่าการคำนวณในขั้นนี้ จากนั้นทดสอบความมีนัยสำคัญของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มดังปรากฏในตารางที่ 3.25 ในขั้นที่ 4

ขั้นที่ 4 ทดสอบความมีนัยสำคัญของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม

ตารางที่ 3.25

ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มหรือสมการจำแนกกลุ่ม

Test of Function (s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	0.188	891.767	4	0.000

จากตารางที่ 3.25 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพบว่าสมการจำแนกกลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Wilks' Lambda 0.188, $p < .05$) จากนั้นเขียนสมการจำแนกกลุ่มดังปรากฏตามตารางที่ 3.26-3.27 ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 5 สร้างสมการและทำการประเมินความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มของสมการจำแนกกลุ่ม (Fisher Discriminant Function) หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function)

ตารางที่ 3.26

ค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients) และ เมตริกซ์โครงสร้าง (Structure Matrix)

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	Standardized Canonical	Structure Matrix
	Discriminant	Function 1
	Function 1	Function 1
เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (alcohol offering by closed friends)	0.603	0.767*
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (perceived alcohol drinking norm of closed friends)	0.456	0.738*
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (attitude toward alcohol drinking)	0.283	0.559*
เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (academic achievement)	-0.177	-0.240*

จากตาราง 3.26 ค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงน้ำหนักในการจำแนกกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรแต่ละตัว ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานจะไม่คำนึงถึงเครื่องหมายบวกหรือลบ กรณีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานสูง แสดงว่าตัวแปรนั้นมีน้ำหนักมากในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย กรณีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานต่ำ แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีน้ำหนักน้อยในการจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย และในการวิเคราะห์นี้พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดหรือมีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่มมากที่สุดคือ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม เนื่องจากมีน้ำหนักในการจำแนกสูงสุดโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานเท่ากับ 0.603 รองลงมาคือ บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้มีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานเท่ากับ 0.456 เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานเท่ากับ 0.283 และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์ฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐานเท่ากับ -0.177 ตามลำดับ

ส่วนค่าเมตริกซ์โครงสร้าง (Structure Matrix) เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรจำแนกกลุ่มแต่ละตัวกับตัวแปร Canonical ดังนั้นค่าเมตริกซ์โครงสร้างจึงชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งกับกลุ่มเท่านั้น ซึ่งพบว่า เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้

ดื่มมีความสัมพันธ์กับตัวแปร Canonical มากที่สุด ขณะที่เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปร Canonical น้อยที่สุด

ตารางที่ 3.27

แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการแสดงคุณสมบัติของกลุ่ม (Classification Function Coefficients)

ตัวแปรจำแนกกลุ่ม	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=544)	
	กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=236)	กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (n=308)
เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (alcohol offering by closed friends)	4.705	1.418
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (perceived alcohol drinking norm of closed friends)	-0.456	-2.267
เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (attitude toward alcohol drinking)	8.187	6.311
เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (academic achievement)	9.391	10.718
ค่าคงที่	-33.387	-25.211

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ มีกลุ่มตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ 2 กลุ่มดังต่อไปนี้ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ดังนั้นจึงมีฟังก์ชันจำแนกกลุ่มหรือสมการจำแนกกลุ่ม 1 สมการที่จะอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มและเรียกสมการนี้ว่า Fisher's Linear Discriminant Function โดยที่

- ค่าประมาณของฟังก์ชันในการแบ่งกลุ่มสำหรับนักเรียนชายในกลุ่มที่ 1: ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ เป็น

$$\hat{D} = -33.387 + 4.705 (\text{เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม}) + (-0.456) (\text{บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้}) + 8.187 (\text{เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์}) + 9.391 (\text{เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา}) \dots\dots\dots(3.1)$$

- ค่าประมาณของฟังก์ชันในการแบ่งกลุ่มสำหรับนักเรียนชายในกลุ่มที่ 2: ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เป็น

$\hat{D} = -25.211 + 1.418$ (เพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืม) + (-2.267) (บรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้) + 6.311 (เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์) + 10.718 (เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา).....(3.2)

โปรแกรมจาก SPSS จะใช้ที่สมการ (3.1) และ (3.2) ในการพยากรณ์กลุ่มให้กับนักเรียน ถ้าแทนค่าตัวแปรอิสระของนักเรียนหนึ่งลงในสมการที่ (3.1) และ (3.2) หากสมการที่ (3.1) มีค่ามากกว่าสมการที่ (3.2) จะพยากรณ์ให้นักเรียนนั้นอยู่ใน “กลุ่มที่ 1: ดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ” แต่ถ้าได้ค่าสมการที่ (3.1) น้อยกว่า (3.2) จะกำหนดให้นักเรียนนั้นอยู่ใน “กลุ่มที่ 2: ไม่ดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์”

ในการหา Fisher’s Linear Discriminant Function ให้นำสมการที่ (3.2) ไปลบออกจากสมการที่ (3.1) ได้ผลลัพธ์ดังสมการที่ (3.3)

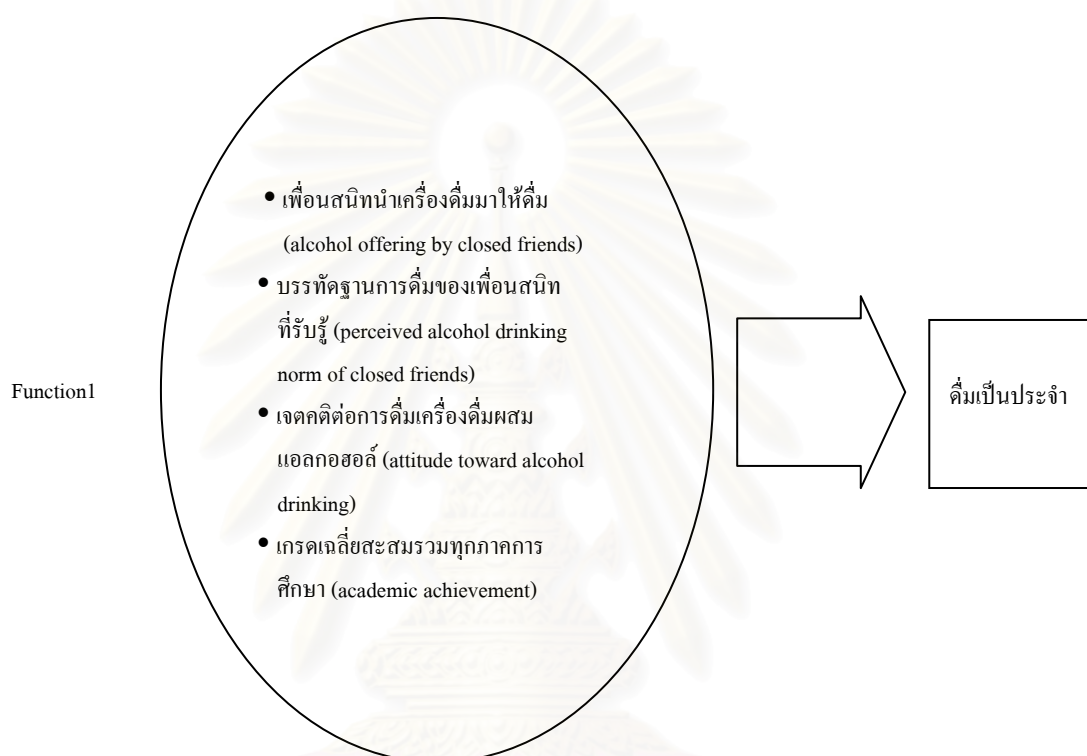
$$\hat{D} = (-33.387 - (-25.211)) + (4.705 - 1.418) \text{ (เพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืม)} \\ + (-0.456 - (-2.267)) \text{ (บรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้)} + (8.187 - 6.311) \\ \text{(เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์)} + (9.391 - 10.718) \text{ (เกรดเฉลี่ยสะสมรวม} \\ \text{ทุกภาคการศึกษา)}$$

\hat{D} (พฤติกรรมการดืมเป็นประจำ)

$$= -8.176 + 3.287 \text{ (เพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืม)} + 1.811 \text{ (บรรทัดฐานการดืมของ} \\ \text{เพื่อนสนิทที่รับรู้)} + 1.876 \text{ (เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์)} - 1.327 \text{ (เกรด} \\ \text{เฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา)} \dots \dots \dots (3.3)$$

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงพอสรุปได้ว่า ตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มของ Function 1 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืม บรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา โดยตัวแปรดังกล่าวสัมพันธ์กับการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Wilks’ Lambda 0.188, $p < .05$) และจากสมการสามารถแปลผลได้ว่า วัยรุ่นชายที่มีเพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืมบ่อยๆ มีบรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้สูง มีเจตคติที่ดีต่อการดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์ และมีเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคศึกษาค่อนไปทางต่ำ ส่งผลให้วัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ อีกกรณีหนึ่งวัยรุ่นชายที่มีเพื่อนสนิทนำเครื่องดืมมาให้ดืมน้อย มีบรรทัดฐานการดืมของเพื่อนสนิทที่รับรู้ต่ำ มีเจตคติที่ไม่เห็นด้วยต่อการดืม

เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษาก่อนไปทางสูง ส่งผลให้วัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ภาพที่ 3.1 ตัวแปรจำแนกกลุ่มทั้ง 4 ตัวแปรที่สามารถร่วมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.28

อัตราส่วนความสามารถในการพยากรณ์ หรือคาดคะเนความเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดัดเครื่องดัดผสม แอลกอฮอล์เป็นประจำกับกลุ่มที่ไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์

กลุ่มตัวอย่างจริง	การดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ (n=544)				รวม	
	กลุ่มที่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (n=236)		กลุ่มที่ไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ (n= 308)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ	225	95.34	11.00	4.66	236	100.00
ไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์	6	1.95	302.00	98.05	308	100.00
ความถูกต้องในการพยากรณ์อำนาจจำแนกรวม ร้อยละ 96.9						

จากตารางที่ 3.28 เมื่อนำตัวแปรจำแนกกลุ่มที่ได้จากการวิเคราะห์ได้แก่ เพื่อนสนิทนำเครื่องดัดมาให้ดัด บรรทัดฐานการดัดของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา ไปสร้างสมการจำแนกกลุ่มและนำไปพยากรณ์การเป็นสมาชิกของนักเรียนชายเป็นรายบุคคลเข้ากลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม ตามสมการจำแนกกลุ่มที่สร้างขึ้น โดยเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนชายที่เป็นกลุ่มจริงกับกลุ่มนักเรียนที่ได้จากสมการพยากรณ์ ได้ผลความถูกต้องและความคลาดเคลื่อนดังต่อไปนี้

นักเรียนกลุ่มที่ 1 จำนวน 236 คน ได้ผลการพยากรณ์สมาชิกเข้ากลุ่มที่ 1 ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ จำนวน 225 คน คิดเป็นความถูกต้องร้อยละ 95.34 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง กล่าวคือพยากรณ์เข้ากลุ่มที่ไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์จำนวน 11 คน คิดเป็นความคลาดเคลื่อนร้อยละ 4.66 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ได้

ส่วนนักเรียนกลุ่มที่ 2 จำนวน 308 คน ได้ผลการพยากรณ์เข้ากลุ่มไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ จำนวน 302 คน คิดเป็นความถูกต้องร้อยละ 98.05 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ได้ และพยากรณ์ไม่ถูกต้อง กล่าวคือพยากรณ์เข้ากลุ่มที่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำจำนวน 6 คน คิดเป็นความคลาดเคลื่อนร้อยละ 1.95 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ และเมื่อนำเอาร้อยละของความถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายทั้งสองกลุ่มมาหาค่าเฉลี่ย จะได้ร้อยละของความ

ถูกต้องรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 96.9 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดืมเครื่องดืมผสม
แอลกอฮอล์เป็นประจำและการไม่ดืมเครื่องดืมผสมแอลกอฮอล์ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 632 คน เป็นกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำจำนวน 285 คน และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จำนวน 317 คน มีอายุระหว่าง 15-18 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปี 4-6 และระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 ภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน 11 โรงเรียน เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร โดยที่ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยทั้งหมด 13 ปัจจัย ได้แก่ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม เพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ บิดาคัดไม่เป็นประจำ มารดาคัดไม่เป็นประจำ มารดาคัดไม่เป็นประจำ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สัมพันธภาพภายในครอบครัว การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นผู้วิจัยนำเอาเครื่องมือในการวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพที่มีอยู่ด้วยกัน 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และส่วนที่เป็นแบบวัด จำนวน 5 ชุด ไปให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 และนักเรียนระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 ทำ แล้วนำเอาข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้สรุปลักษณะที่สำคัญของข้อมูลทั่วไปเป็นพื้นฐานและสถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผลการวิเคราะห์ปัจจัย 13 ปัจจัย เมื่อผู้วิจัยเข้าสมการแล้วพบว่า มีปัจจัย 4 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยทั้ง 4 สามารถรวมทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ โดยเรียงลำดับปัจจัยตามความสำคัญดังต่อไปนี้

- เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends)
- บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)
- เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking) และ
- เกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา (Academic achievement)

จากผลการวิเคราะห์สามารถจะอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends)

เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม เป็นปัจจัยที่มีผลเป็นอันดับหนึ่งต่อการดื่มเป็นประจำหรือไม่ ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (standard) เท่ากับ 0.603 (ดูจากตารางที่ 3.26) เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ หมายความว่า เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม ทำให้เขาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทั่วไปคือ วัยรุ่นมักจะชอบทำตามเพื่อน อีกทั้งยอมรับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มเพื่อนว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ดังนั้นเมื่อเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มก็มีอิทธิพลต่อการดื่มในระดับสูงเพราะว่าเพื่อนยอมรับในกลุ่มเพื่อนและพยายามที่จะดื่มในปริมาณมากเช่นเดียวกับการดื่มของกลุ่มเพื่อนด้วย ตามหลักจิตวิทยาสามารถอภิปรายผลในแง่พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นคือ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเด็กจะใช้เวลาในการเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยหนึ่งที่มีความรู้สึกต้องการผูกพันกับเพื่อนและเกาะกลุ่มในหมู่เพื่อนมากกว่าวัยอื่น ๆ ระยะเวลาจึงถือว่าเป็นวัยที่เริ่มต้นชีวิตกลุ่มที่แท้จริง ซึ่งแต่ละกลุ่มที่เราเป็นสมาชิกอยู่จะทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน มีแนวคิดเกี่ยวกับบรรทัดฐานต่างๆ ภายในกลุ่มคล้ายคลึงกัน มีความเชื่อ เจตคติและพฤติกรรมที่กลุ่มคิดว่า “ถูกต้อง” โดยเป็นที่รู้จักอย่างชัดเจนหรือเข้าใจโดยปริยาย และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มให้กรอบอ้างอิง (Frame of Reference) ในการตีความหมายของเหตุการณ์และประเด็นสังคมต่างๆ โดยกลุ่มใดมีอิทธิพล 2 แบบนี้ต่อเราในการควบคุมและตีความคือกลุ่มอ้างอิงของเรา ดังนั้นเรามักจะอ้างอิงในการที่เราจะประเมินและตัดสินใจความเชื่อ เจตคติ และพฤติกรรมของเรา ซึ่งการกระทำเช่นนี้เรียกว่า เราพยายามที่จะเป็นเหมือนกับพวกเขา (Identify) (จรุงกุล นูรพวงส์, 2535)

งานวิจัยนี้พบว่า เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กล่าวคือ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม โอกาสที่วัยรุ่นจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วย และวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มเฉลี่ยสูง 3.50 ($S.D. = 1.15$) (แสดงให้เห็นในตารางที่ 3.23) จากตรงนี้เองคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ค้นพบในต่างประเทศของ Wood et al. (2004) ที่ได้ใช้อิทธิพลของเพื่อน เช่น เพื่อนนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม การลอกเลียนแบบการดื่มของเพื่อน และบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เช่น อิทธิพลของบิดามารดา: พฤติกรรมของบิดาและมารดา (การเลี้ยงดูและการเฝ้าระวัง) เจตคติและค่านิยม (การไม่อนุญาตให้ดื่มหนัก และการอนุญาตให้ดื่มหนัก)

โดยศึกษาจากวัยรุ่นตอนปลาย จำนวน 556 คนในช่วงฤดูร้อนก่อนเข้ามหาวิทยาลัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลพบว่าวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น โดย 40 % ของเพศชาย และ 30% ของเพศหญิง ระบุว่าตนดื่มอย่างหนัก 1 ครั้ง หรือมากกว่าใน 2 สัปดาห์ ที่ผ่านมา และมีผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมามากมายเช่น เม้ามอง (45.7%) ป่วย (47.2%) ความจำขาดช่วง (amnesia or black out) (37.7%) พุคลิ่งที่ทำให้เสียใจภายหลัง (31.5%) เป็นคนหยาบคายและน่ารังเกียจ (23.4%) และเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางเพศที่ต้องเสียใจภายหลัง (18.2%) ตามลำดับ สอดคล้องกับสมมุติฐานก่อนหน้าของ Graham, Marks & Hansen (1991) และ Wood, Read, Palfai, & Stevenson (2001) ที่พบว่านักเรียนมีปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Borsari & Carrey (2001) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม ผลก็พบว่า อิทธิพลของสังคมสามารถที่จะเพิ่มการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในวิทยาลัย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มส่งผลให้วัยรุ่นชายตอนกลางมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

2. บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends)

บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เป็นปัจจัยที่มีผลเป็นอันดับสองต่อการดื่มเป็นประจำหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (standard) เท่ากับ 0.456 (ดูจากตารางที่ 3.26) บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ ทำให้เขาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้น หมายความว่าบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น สามารถมองได้ 2 มิติ คือ มิติแรก ได้แก่ มิติการรับรู้ ในขั้นนี้เด็กวัยรุ่นเกิดการเปรียบเทียบการดื่มของเพื่อนสนิทกับการดื่มของตน จากนั้นประยุกต์ใช้บรรทัดฐานที่เกินจริงเป็นมาตรฐานของการดื่มของตน (Borsari & Carey, 2001) มิติที่สอง บรรทัดฐานที่รับรู้ของเด็กเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการ Modeling และยิ่งเฉพาะ Life model ของเด็กวัยรุ่นยังมีอิทธิพลต่อการกระทำสูง เพราะวัยรุ่นมักจะยอมทำตาม เนื่องจากมีความเชื่อมากกว่า นอกจากนี้กระบวนการตัวแบบตามหลักจิตวิทยาจากทฤษฎีเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1969 อ้างถึงในสม โภชน์ เอี่ยมสุภามิต, 2549) ยังกล่าวว่าการที่บุคคลอยากทำตามเนื่องจากมีความสนใจ (Attention) และเพื่อหวังได้รับแรงจูงใจ (Motivation) และแรงจูงใจย่อมขึ้นกับตัวเสริมแรงภายนอก จากตรงนี้เองเป็นเพราะวัยรุ่นรับรู้บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทโดยผ่านกระบวนการ Modeling ทำให้เขามีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้น เพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน หรือสอดคล้องตามทำนองคลองธรรมของกลุ่ม

งานวิจัยนี้พบว่า บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคนที่ดื่ม เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีการรับรู้ว่าเป็นเพื่อนสนิทดื่มเป็นประจำ โอกาสที่วัยรุ่นจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วย และวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนน บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้เฉลี่ย 1.78 ($S.D. = 0.93$) (แสดงให้เห็นในตารางที่ 3.23) จากตรงนี้เอง คนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำมีการรับรู้บรรทัดฐานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทว่าดื่มบ่อยเช่นกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Borsari & Carey (2001) ที่พบว่าบรรทัดฐานทางสังคมที่รับรู้ สามารถทำให้การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มากเกินไปของนักเรียนกลายเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ Wood et al. (2004) ก็เช่นกัน ได้ใช้บรรทัดฐานการดื่มของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่รับรู้ ผลพบว่าการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนเหล่านั้นเพิ่มขึ้นจนเป็นการดื่มอย่างหนัก และเกิดผลกระทบทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้ด้วย Li & Rosenblood (1993) พบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายรูปแบบการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจีน ได้แก่ บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและค่านิยม และ Yeh พบว่าวัยรุ่นที่เป็นคนพื้นเมืองในประเทศไต้หวันรับรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประเพณีและสังคมจากครอบครัว นอกจากนี้การศึกษาของ Neighbors, Larimer, & Lewis (2004) ได้ใช้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม ผ่านทางคอมพิวเตอร์ เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักศึกษาวิทยาลัยที่ดื่มอย่างหนักจำนวน 252 คนที่ถูกสุ่มเข้ากลุ่มควบคุม โดยใช้ข้อมูลเส้นฐาน (baseline assessment) วิธีการดำเนินการนั้น ผู้เข้าร่วมทดลองจะได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตนเอง พฤติกรรมการดื่มของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่รับรู้ และการดื่มที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ผ่านทางคอมพิวเตอร์หลังจากทำแบบวัด 3 แบบวัดเสร็จแล้ว แบบวัดดังกล่าว ได้แก่ แบบวัดเหตุผลของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ แบบวัดบรรทัดฐานการดื่มที่รับรู้ และแบบวัดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ผลพบว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม มีประสิทธิภาพอย่างมากทำให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานที่รับรู้และเปลี่ยนแปลงการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของตนเอง หลังจากประเมินผลการติดตามอีก 3 เดือนและ 6 เดือนต่อมา อย่างไรก็ตามวิธีการดำเนินการให้ข้อมูลป้อนกลับในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าในระดับหนึ่งกับผู้เข้าร่วมการทดลองที่ให้เหตุผลว่า ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพื่อสังคมหลังจากประเมินผลการติดตามอีก 3 เดือนต่อมา และ Wood, Nagoshi, & Dennis (1992) ได้ใช้บรรทัดฐานที่รับรู้ ซึ่งถูกกำหนดโดยการ

Rating เกี่ยวกับปริมาณที่เหมาะสมในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (ตั้งแต่ไม่ดื่มเลยถึงดื่มมากกว่า 5 ครั้งต่อวัน) จากผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยศึกษาจากนักศึกษา จำนวน 282 คน ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ผลก็ปรากฏว่าบรรทัดฐานการดื่มของผู้คนที่รับรู้ (People-based norms) เช่น บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิท สามารถเพิ่มปริมาณและความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และทำให้เกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในวิทยาลัยได้ และยังพบว่า People-based norms มีอิทธิพลมากกว่าบรรทัดฐานการดื่มของสถาบันที่รับรู้ (Institution-based) อีกทั้งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายปริมาณและความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในบุคคลได้ด้วย Werner, Walker, & Greene (1996) ได้ศึกษาวิจัยโดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอธิบายความหมายของคำว่าเพื่อนที่ดีที่สุด หมายถึงเพื่อนประเภทใดใน 4 ประเภท ดังต่อไปนี้ 1.) หมายถึงคนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 2.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เล็กน้อย 3.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ปานกลาง และ 4.) หมายถึงคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างหนักหรือเกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (heavy social or problem drinker) และเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 452 คน จากนั้นประเมินผลการติดตามอีก 32 เดือน จากนักศึกษาจำนวน 184 คน ทั้งเพศหญิงและชาย ผลปรากฏว่าเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นั้น สามารถเพิ่มปริมาณและความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบุคคลได้ และพบว่าปัจจัยที่สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หลังจากติดตามผลคือ เพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และยังพบว่าบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนที่รับรู้ยังคงอยู่มากกว่า 3 ปี และเป็นปัจจัยอิสระที่เสี่ยงต่อการสนับสนุนให้เกิดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในอนาคตข้างหน้า นอกจากนี้ Scott Olds, Thombs, & Tomasek (2005) ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม และความตั้งใจในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับชั้น 7-10 จำนวนทั้งสิ้น 6,594 คน พบว่าความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรม เป็นปัจจัยที่แข็งแกร่งมากกว่าปัจจัยทางประชากรและสังคม (Socio-demographic) และพบว่าการยอมรับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มอ้างอิงที่รับรู้และความซุกของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มอ้างอิงที่รับรู้ว่ามีมากขึ้น สามารถเพิ่มความถี่ต่อการเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในนักเรียนได้ นอกจากนี้ Callas, Flynn, & Worden (2004) ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่ได้มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนที่รับรู้ ความซุกในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่รับรู้ บรรทัดฐานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดาที่รับรู้ ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทั้งทางบวกและทางลบ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยศึกษาจากนักเรียนระดับชั้น 7 และ 8 จำนวน 2919 คน

จากโรงเรียน 24 โรงเรียน ใน 16 อำเภอที่อยู่ใน Vermont ซึ่งมีนักเรียนดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในระดับสูงและมีโปรแกรมการให้ความรู้เรื่อง standard statewide grade K-12 alcohol และความรู้เรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จนเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้ดื่มถึงขั้นที่เรียกว่าได้รับผลเสียจากการดื่ม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการ ผลปรากฏว่านักเรียนร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดื่มเบียร์อย่างน้อย 1 ครั้งในช่วง 30 วันที่ผ่านมา และพบว่าปัจจัยอิสระที่เสี่ยงต่อการดื่มเบียร์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาได้แก่ บรรทัดฐานการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดาที่รับรู้ และการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียน high school ที่รับรู้ โดยการประมาณการเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์

จากการค้นคว้าในประเทศไทยยังไม่มีรายงานวิจัยที่พูดถึงบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ และงานวิจัยในต่างประเทศที่สืบค้นมานั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ส่งผลให้วัยรุ่นตอนกลางมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

3. เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking)

เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่มีผลเป็นอันดับสามต่อการดื่มเป็นประจำหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (standard) เท่ากับ 0.283 (ดูจากตารางที่ 3.26) เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ หมายความว่า การมีเจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ทำให้เขาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ทำให้เขาเข้าหาสิ่งนั้นมากขึ้นหรือพยายามทำพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นมากขึ้น (Thurstone, 1946)

งานวิจัยนี้พบว่า เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กล่าวคือวัยรุ่นที่มีเจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โอกาสที่วัยรุ่นจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วย และวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เฉลี่ย 3.05 ($S.D. = 0.63$) (แสดงให้เห็นในตารางที่ 3.23) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จากตรงนี้เองคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ แสดงว่ามีเจตคติที่ดีต่อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ส่วนวัยรุ่นที่มีเจตคติไม่ดีต่อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ก็จะไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

เจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเด็กวัยรุ่นพัฒนาขึ้นในสังคม เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ คือดื่มในทุกโอกาสและเทศกาลต่างๆ ตั้งแต่ทำงานเพื่อแสดงความยินดีตลอดไปจนถึงงานเลี้ยงเพื่อแสดงความเศร้าเสียใจ การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จึงเป็นส่วนประกอบที่แฝงอยู่ในวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมมาช้านาน และอาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริโภคอาหารของคนในสังคม จึงเป็นที่ยอมรับทางสังคม ถูกกฎหมาย และมีจำหน่ายทั่วไปในสังคมไทยซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง ทำให้การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นพฤติกรรมหนึ่งที่พบได้บ่อยมากในประชากรไทยทั้งระดับนักเรียน นักศึกษา หรือประชากรทั่วไปทั้งเพศชายและหญิง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอีกด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบัน ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายอย่างเสรี ทำให้การจำกัดผู้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อาจจะทำได้ยาก อีกทั้งการลดหรือเลิกดื่มยังจำกัดอยู่เพียงบางรายที่มีปัญหาการเจ็บป่วยจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นเพียงปัญหาส่วนบุคคลของครอบครัวเท่านั้น (การประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 1, 2548) ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดี เนื่องจากเด็กรับรู้ทางบวก (positive) มากกว่าทางลบ (negative) ส่งผลให้เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายเปลี่ยนแปลงไป คะแนนในแบบทดสอบจึงออกมาในระดับดีสูงกว่าคะแนนแบบสอบอื่นๆ ทั้งหมด

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Stacy, Bentler, & Flay (1994) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและพฤติกรรมทางสุขภาพในกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันคือ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการรับประทานอาหารเกินขนาด พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการเมาแล้วขับ โดยพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นั้น ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่กำลังเรียนปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยเล็ก ๆ ใน West Coast University ทั้งเพศหญิงและชายที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างน้อยที่สุด 2-3 ครั้ง ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 270 คน โดยใช้ระยะเวลาอย่างน้อยที่สุดมากกว่า 2 ช่วงของการวัด (waves of measurement) ผลพบว่าเจตคติสามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเหล่านั้นได้ Kahle & Berman (1979) ก็เช่นกันศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ a cross-lagged panel correlation เพื่อวินิจฉัยการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในช่วงระยะเวลามากกว่า 2 เดือน ผลพบว่าเจตคติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ แต่การวิเคราะห์สถิติชนิดนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้ Bentler & Speckart (1979) ศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ a structural equation analysis ผลปรากฏว่าเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นใน 2 อาทิตย์ต่อมา ประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ศึกษาจากตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่าเจตคติต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ของตัวอย่าง โดยกลุ่มที่ดัดมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวก และกลุ่มที่ไม่ดัดก็มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางบวกแต่ในระดับปานกลาง รุ่งวิทย์ มาสงามเมือง (2539) ศึกษาจากนักเรียน อายุ 15-24 ปี เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่มีเจตคติในทางบวกมีแนวโน้มที่จะดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพัทลุง พบว่านักเรียนที่มีเจตคติไปในทำนองเห็นด้วยต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ โอกาสที่นักเรียนจะดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วยเป็น 55.32 เท่า และการศึกษาของ อูรยา วงศ์ไชยทอง (2547) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา อายุ 13-21 ปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ที่มีเจตคติที่ดีต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ โดยรายงานว่าการดัดแล้วจะสามารถช่วยในเรื่องต่าง ๆ ได้เช่น ช่วยในเรื่องการออกกำลังกาย ทำให้มีความกล้ามากขึ้น และเป็นเครื่องดัดที่มีรสชาติอร่อย รวมทั้ง สายพิณ สาประเสริฐ (2544) ที่ศึกษาจากนักเรียนนายสิบทหารบกและกมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) ที่ศึกษาจากนักเรียนระดับอาชีวศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติไปในทำนองเห็นด้วยต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดาของผู้ชาย และสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน เป็นการแสดงความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เพื่อนยอมรับและสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างเพื่อนได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เจตคติที่เห็นด้วยต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ส่งผลให้วัยรุ่นชายตอนกลางมีแนวโน้มที่จะดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีผลเป็นอันดับที่สี่ต่อการดัดเป็นประจำหรือไม่ดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันจำแนกคาโนนิกัลที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (standard) เท่ากับ -0.177 (ดูจากตารางที่ 3.26) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ หมายความว่าคนที่เกรดก่อนไปทางดามีแนวโน้มที่จะดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ทั้งนี้เพราะเด็กนักเรียนทุกคนที่เกิดมามีความต้องการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (Achievement motive) ดังนั้นเมื่อเด็กเรียนแล้วไม่ประสบความสำเร็จก็เกิดความคับข้องใจ (Frustration) เมื่อเกิดความคับข้องใจจึงหาทางออกเพื่อลดความเครียด หรือลดความคับข้องใจ เพราะฉะนั้นการลดความคับข้องใจจึงสามารถทำได้หลายทาง เช่น หาจุดเด่นของตนเอง แต่เด็กวัยรุ่นหลายคนมักจะหาทางออกโดยดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ เพราะการดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์มีโอกาสเป็นไปได้ เนื่องจากเด็กมีข้อมูลว่า การดัดเครื่องดัดผสมแอลกอฮอล์ทำให้หายเครียดและหาย

คับข้องใจได้ ซึ่งตรงนี้มีสิ่งที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ในงานวิจัยนี้มีเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์และมีบิดามารดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ตอบว่าตนเองมีจำนวนเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (277 คน) มากกว่าเพื่อนสนิทที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (8 คน) ขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ จะตอบว่ามีเพื่อนสนิทที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (243 คน) มากกว่ามีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (100 คน) (ดูจากตารางที่ 3.10) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีเพื่อนสนิทที่ดื่มในปริมาณที่มากกว่าและดื่มเป็นประจำ บ่อยกว่าเพื่อนสนิทของคนที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ตอบว่าตนเองมีบิดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (196 คน) มากกว่ามีบิดาที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (86 คน) ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีบิดาที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (239 คน) มากกว่ามีบิดาที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (101 คน) เพราะฉะนั้นการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์น่าจะเป็นทางออกให้เด็กวัยรุ่นอีกทางหนึ่งโดยผ่านกระบวนการ Modeling ส่งผลต่อเด็กวัยรุ่นเข้าไปดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เมื่อเรียนไม่ประสบความสำเร็จ จากตรงนี้อาจมองได้ว่าเด็กที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (ดูจากตารางที่ 3.12) และโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำของงานวิจัยนี้ กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษาปี 1-3 มากที่สุดจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 84.91 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ซึ่งเด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้มักจะมาจากกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับ และไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร จากการศึกษาของ Annis และ Watson (1975 อ้างถึงในประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) กล่าวว่าการศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนในโรงเรียน การไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน หรือกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนนี้จะทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดความรู้สึกไม่ดีกับตนเอง มีความภูมิใจในตนเองต่ำ และหมกมุ่นใจที่จะทำกิจกรรมหรือเรียนหนังสือต่อไป เด็กพวกนี้จึงหาทางออกโดยหันไปดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์นั่นเอง

งานวิจัยนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับคนที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ กล่าวคือวัยรุ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนไปทางต่ำ โอกาสที่วัยรุ่นจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วย และวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 2.64 ($S.D. = 0.61$) ขณะที่วัยรุ่นที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า ($mean = 3.20, S.D. = 0.52$) (แสดงให้เห็นในตารางที่ 3.23)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Andrews, Hops, & Ary et al., 1993; Brook, Whitman, & Gordon, 1985; Jessor & Jessor, 1975 cited in Donovan (2004) พบว่า นักเรียนระดับชั้น 9-10

ระดับชั้น 7-9 และระดับชั้น 9 ที่มีความสัมพันธ์กับสถาบันโรงเรียนในระดับต่ำ ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำกว่า (lower values on academic achievement) และมีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำกว่า (Lower expectations of academic achievement) (Brook, Whitman, & Gordon, 1985; Jessor & Jessor, 1975 cited in Donovan, 2004.) อีกทั้งมีแรงจูงใจต่อการเรียนในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Zimmerman, & Schmeelk-Cone, 2003 cited in Donovan 2004) นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Simons-Morton, Haynie, Crump, Saylor, Eited & Yu (1999) ที่ศึกษาวิจัยโดยศึกษาจากนักเรียนเกรด 6-8 จำนวน 4,263 คน ในประเทศออสเตรเลีย พบว่าตัวแปรด้านโรงเรียน เช่น เกรดเฉลี่ย การปรับตัวที่โรงเรียนดีกว่า และการมองสภาพโรงเรียนในทางบวกมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในทางลบ และงานวิจัยของ Ruangkanhasetr, Plitponkarpim, Hetrakul, & Kongsakon (2005) ที่สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชน อายุเฉลี่ย 15.5 ± 1.8 ปี ทั้งเพศหญิงและชาย จำนวนทั้งสิ้น 2,311 คน จาก 8 โรงเรียน ชุมชน 13 แห่ง และบ้านพักเยาวชน 2 แห่งในกรุงเทพมหานคร ใช้เวลา 1 เดือน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 71.9 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกรุงเทพมหานครไม่พอใจกับผลการเรียนของตน และวิชาที่มีปัญหาได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ภาษาไทย ฟิสิกส์ และเคมี และหากผลการเรียนต่ำ (Poor school performance) ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเยาวชนนั้นเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงเป็นอย่างมาก โดยพบว่าสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพหลายๆพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมซึมเศร้า (depression) พฤติกรรมการติดสารเสพติด และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ (sexual intercourse) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในปี 1998 ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานครเช่นกัน (Trangkasombat, Su-Ampun, Sookbal, & Popsook, 1998) ดังนั้นวัยรุ่นที่มีผลการเรียนตกต่ำหรือมีปัญหาในการเรียนรู้ จึงควรได้รับการตรวจสอบและกำกับดูแลพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว อีกทั้งการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาศน์ (2539) จิราภรณ์ เทพหนู (2540) และกมลทิพย์ วิจิตรสุนทร (2542) ก็พบสอดคล้องกันว่า ผลการเรียนต่ำทำให้การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียนเหล่านั้นเพิ่มขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำส่งผลให้วัยรุ่นชายตอนกลางมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive method)

5.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร

5.2 สมมุติฐานการวิจัย

มีปัจจัยคัดสรร 5 ปัจจัยใน 7 ปัจจัย ได้แก่ อิทธิพลของเพื่อน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ สัมพันธภาพภายในครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่น่าจะเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานครในระดับสูง

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology)

5.3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 331 คน และนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2549 เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 301 คน รวมทั้งสิ้น 632 คน

โดยมีคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

5.3.1.1 วัยรุ่นเพศชายในกรุงเทพมหานคร

5.3.1.2 วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use) โดยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา หรือวัยรุ่นที่ไม่ได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

5.3.1.3 ยินดีและเต็มใจทำแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และ ทำแบบวัดจำนวน 5 ชุดด้วยกัน

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

5.3.2.1 ส่วนแรก เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย สะสมรวมทุกภาคการศึกษา และ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

5.3.2.2 ส่วนที่สอง เป็นแบบวัดจำนวน 5 ชุดด้วยกัน คือ

5.3.2.2.1 แบบวัดอิทธิพลของเพื่อน (Peer Influences on Drinking Scale) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Wood, Mitchell, Read, & Brand (2004) จากนั้นได้มีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยา และมีค่า Cronbach's Alpha ของแบบวัดเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และแบบวัดบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทรับรู้ เท่ากับ 0.89, 0.70 และ 0.71 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 1.2, 2.2 และ 2.3 หมวด ก)

5.3.2.2.2 แบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude Toward Alcohol Drinking Scale) ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองตามแนวคิดและทฤษฎี และได้ตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยา และมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.89 (ดังตารางที่ 2.4 หมวด ค)

5.3.2.2.3 แบบวัดความวิตกกังวลในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety Scale: SIAS) ผู้วิจัยได้แปลมาจากต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดของ Mattick & Christopher Clarke (1998) และได้ตรวจสอบความตรงทางภาษา โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษแปลกลับจากฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยแปลไว้แล้ว และมีค่า Cronbach's Alpha ฉบับภาษาไทย เท่ากับ 0.87 (ดังตารางที่ 2.5 หมวด ค)

5.3.2.2.4 แบบวัดสัมพันธ์ภายในครอบครัว (Family Relationship Scale) พัฒนาโดยระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุลในปี พ.ศ. 2547 (ระวีวรรณ ดนัยคุชฎีกุล, 2547) และได้มีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ และมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.79 (ดังตารางที่ 2.6 หมวด ค)

5.3.2.2.5 แบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Arnett Inventory of

Sensation Seeking Scale: AISS) ตามแนวคิดของ Arnett (1994) พัฒนาโดยสิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์ ในปี พ.ศ. 2548 (สิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์, 2548) และได้มีการตรวจสอบความตรงทางภาษาอีกครั้งโดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษแปลกลับจากฉบับภาษาไทยที่แปลไว้ฉบับเดิม มีความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ เท่ากับ 0.57 และเมื่อแยกตามองค์ประกอบพบว่าค่า Cronbach's Alpha ขององค์ประกอบความเข้ม (Intensity) เท่ากับ 0.33 และองค์ประกอบความแปลกใหม่ (Novelty) เท่ากับ 0.29 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2.7, 2.8 และ 2.9 (หมวด ก))

5.3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียน 11 โรงเรียน เขตการศึกษา 2 ในกรุงเทพมหานคร และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) สุ่มห้องเรียนระดับชั้นละ 4-6 ห้องเรียน ขึ้นกับจำนวนนักเรียนชายในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

5.3.3.1 ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจากคณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3.3.2 ผู้วิจัยได้ประสานงานกับอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 11 โรงเรียน พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีสิทธิ์ที่จะไม่ร่วมงานวิจัยครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและแบบวัดให้นักเรียนทำ 9 โรงเรียน อีก 2 โรงเรียนได้มอบหมายแบบสอบถามให้แก่อาจารย์เป็นผู้แจกผลปรากฏว่า มีนักเรียนจำนวน 1,200 คนเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้

5.3.3.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการกรอกแบบสอบถามและการทำแบบวัดทั้ง 5 ชุด พบว่ามีเพียง 1,110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.66 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่เก็บกลับคืนมาที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองดื่ม กลุ่มที่ไม่ดื่ม และกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ แต่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาเฉพาะกลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ และกลุ่มที่ไม่ดื่ม ดังนั้นจึงมีจำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ทั้งหมด 632 ชุด คิดเป็นร้อยละ 52.19 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ แบ่งเป็นกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ (Regular use) จำนวน 285 คน และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จำนวน 347 คน

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 632 ชุด คิดเป็นร้อยละ 52.19 ของจำนวนแบบสอบ

ถามทั้งหมดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มาวิเคราะห์หาค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และค่าสถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ดังต่อไปนี้

5.4.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้และค่าความโด่ง

5.4.2 ใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS For Window Version 11.5 สำหรับเกณฑ์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) คือ นำหลักการของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova) และการวิเคราะห์ความถดถอย เพื่อทำการประมาณค่าของฟังก์ชันการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function)

5.5 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างพบว่า

5.5.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำกำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษาปีที่ 1-3 มากที่สุด จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 84.91 รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกอายุ 15 ปี มากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำครั้งแรกอายุน้อยที่สุดคือ 3 ปี, 8 ปี และ 9 ปี จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยมีอายุของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกเฉลี่ย 13.86 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.98 ส่วนปริมาณการดื่มของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่าจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 82.81 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยสาเหตุสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกอันดับหนึ่ง คือ เพื่อทดลองว่าจะเป็นอย่างไร นอกจากนี้คนที่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่มและไม่เคยมีความพยายามในการหยุดดื่มของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำพบว่าไม่แตกต่างกัน ในขณะที่โอกาสเกิดการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในอนาคตข้างหน้าของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่คิดจะดื่มมากที่สุดรวมทั้งพบว่า การรับรู้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกันในกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เหมือนกัน

คือ เมาและขาดสติทำให้เกิดปัญหามากที่สุด นอกจากนี้ยังไม่มีข้อมูลพอที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมของเพื่อนสนิทโรงเรียนเดียวกัน เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจมากที่สุด

5.5.2 มีตัวแปร 4 ตัวแปรจาก 13 ตัวแปร ที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Wilks' Lambda 0.188, $p < .05$) ได้แก่ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 95.34 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่มมากที่สุดคือ เพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่ม

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า วัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มบ่อยๆ มีบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้สูง มีเจตคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษาค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้วัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำ โดยสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 95.34 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำได้ ในขณะที่วัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทนำเครื่องดื่มมาให้ดื่มน้อย มีบรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทที่รับรู้ต่ำ มีเจตคติที่ไม่เห็นด้วยต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ และเกรดเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษาค่อนข้างสูง ส่งผลให้วัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ โดยสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 98.05 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้ และเมื่อนำเอาร้อยละของความถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมาหาค่าเฉลี่ยจะได้ร้อยละของความถูกต้องรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 96.9 ของปัจจัยทั้งหมดที่จะสามารถพยากรณ์การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำและการไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ได้

5.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

5.6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.6.1.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับการคบเพื่อนของวัยรุ่น โดยการทำความรู้จักคุ้นเคยกับกลุ่มเพื่อนที่ลูกหลานคบอยู่ รวมทั้งสร้างความเชื่อถือว่าไว้วางใจเพื่อที่วัยรุ่นจะได้ไม่ปิดบังเมื่อมีปัญหาหรือ ไปปรึกษากับเพื่อนด้วยตนเอง

5.6.1.2 บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรปลูกฝังเจตคติที่ไม่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพื่อช่วยให้วัยรุ่นได้ตระหนักต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

5.6.1.3 ควรรณรงค์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ครูและอาจารย์ ให้ความสำคัญกับการเรียนอันเป็นรากฐานสำคัญในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ขณะอายุยังน้อย

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

5.6.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นตอนกลาง ซึ่งพบว่าดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นประจำแล้ว ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น จึงควรมีการศึกษาในกลุ่มเด็กตอนกลางและวัยรุ่นตอนต้นด้วย

5.6.2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นชาย ดังนั้นเพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ จึงควรมีการศึกษาในวัยรุ่นหญิงด้วย

5.6.2.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นชายที่อยู่ในระบบการศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นการเปรียบเทียบและหาแนวทางป้องกันแก้ไข จึงควรมีการศึกษาในวัยรุ่นชายที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาหรือตามแหล่งชุมชนต่างๆ

5.6.2.4 การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นเพียงทิศทางของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ดังนั้นควรมีการนำปัจจัยเหล่านี้ไปศึกษาวิจัยโดยออกแบบการวิจัยเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเชิงสาเหตุ (Casual model) เพื่อจะได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นนั้น ว่ามีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านตัวแปรสำคัญใด

5.6.2.5 การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนั้นในการวิเคราะห์ครั้งต่อไป ควรเพิ่มวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interviewing) การสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5.6.2.6 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ Life model ดังนั้นเพื่อเป็นการเปรียบเทียบและหาแนวทางป้องกันแก้ไข จึงควรมีการศึกษาภายหลังที่รัฐบาลมีนโยบายจำกัดการโฆษณาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ว่ามีผลต่อการลอกเลียนแบบการดื่มของวัยรุ่นลดลงหรือไม่ เนื่องจากการลอกเลียนแบบการดื่มเกิดจากสาเหตุสองประการคือ Symbolic model และ Life model

5.6.2.7 ควรจะมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านจริยธรรม การร่วมกิจกรรมในโรงเรียนของนักเรียน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญกับวัยรุ่นกลุ่มอื่น เช่น ครู และ เพื่อนรุ่นพี่ ว่ามีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ (perception) ความตั้งใจในการทำพฤติกรรม (behavioral intentions) กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยเป็นการศึกษาระยะยาว (longitudinal study) เนื่องจากการดื่มของคนกลุ่มนี้ไม่สม่ำเสมอในปีการศึกษาและขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการส่งเสริมและป้องกันการเกิดปัญหาทางสุขภาพจิตในวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการขัดแย้งทางอารมณ์มากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. (2542). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for windows* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ชรรมสาร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลวดี อักษรทับ. (2544). *การพัฒนาเกณฑ์ปกติของมาตรวัดความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจกับนักเรียนอายุ 12-18 ปี ที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลุ่มสถิติประชากรและสังคม สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). *การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- กาญจนา พงศ์พฤกษ์. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกความวิตกกังวล และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์. (2541). *พฤติกรรมทางเพศ และปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คัตนางค์ มณีศรี. (2535). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. โดย คณะจิตวิทยา (บรรณาธิการ), *จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา* (หน้า 246-249). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ.
- จรุงกุล บุรพวงศ์. (2535). *พฤติกรรมสังคม*. โดย คณะจิตวิทยา (บรรณาธิการ), *จิตวิทยา*

- พื้นฐานการศึกษา (หน้า 327-328). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ.
- จิราภรณ์ เทพหนู. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในจังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขานามัยครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยุทธ ดาผา. (2534). *ปัจจัยของการขัดเกลากางสังคมพ่อแม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา. (2535). *การลดความวิตกกังวลของพยาบาลประจำการที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนความคิดร่วมกับการฝึกสติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงเกียรติ ปิยะกะ, ชาญวิทย์ เงินศรีตระกูล, และ สาวิตรี อัยฉางค์กรชัย. (2545). *เวชศาสตร์โรคติดยา คู่มือสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สงขลา: ลิมบราเดอร์การพิมพ์จำกัด.
- ทิภาพร อังคกุล. (2543). *การเปรียบเทียบระหว่างวิธีการรักษาทางจิตเวชมาตรฐานกับการฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อร่วมกับวิธีการรักษาทางจิตเวชมาตรฐาน ในผู้ป่วยโรควิตกกังวล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2535). *เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล วรรณิกา. (2548, ตุลาคม 16). *สังคมแยะเด็ก 7 ล้านกินเหล้าสูบบุหรี่*. บ้านเมือง, หน้า 13.
- บุญยงค์ เกียรติการค้า. (2545). *รายงานผลการสำรวจข้อมูลโครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ในประชากร 7 กลุ่มเป้าหมายพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี 2545*. สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2519). *การวัดผลทางจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรววิทยา.
- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2548). *สาสน์จากผู้จัด*. โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (บรณฉาการ), *การประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 1 วิกฤตปัญหา สุราและนโยบาย 13-15 กรกฎาคม พ.ศ. 2548*. โรงแรมปรีซ์พาลาส (หน้า 1-2). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข คณะกรรมการบริหารเครือข่าย องค์การวิชาการสารเสพติด.

- ปวีณา สายสูง. (2541). *พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประกิจ โพธิาศน์. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ
วัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและ
พฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประธาน รัชตจำรุณ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจ กับการคิด
สารแอมเฟตามีนของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. (2530). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรณี สุวรรณ ลักษณะ เดิมศิริกุลชัย ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์ และ ณัฐกมล ชาญสาธิตพร.
(2541). *การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชน
ไทย*. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- พรนเรศ มูลเมืองแสน. (2547). *การเปรียบเทียบผลการพยากรณ์เกรดเฉลี่ยระหว่างเทคนิคลิเมน ไทน์
กับเทคนิคการถดถอยพหุคูณ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณี ภาณุวัฒน์สุข และ รัตนา ลำโรงทอง. (2542). *พฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นในเรื่อง
เพศของวัยรุ่นในเขตชุมชนคลองเตย*. *วารสารโรคเอดส์*, 11, 207-216.
- พูนสุข ช่วยทอง, เจตน์สันต์ แต่งสุวรรณ และอนงค์นาฏ เหลี่ยมสมบัติ. (2541). *ประสบการณ์ทาง
เพศสิ่งกระตุ้นทางเพศ และการใช้เวลาว่างของเยาวชนชายและหญิงในวิทยาลัยเทคนิค*.
จุฬาลงกรณ์เวชสาร, 42, 183-195.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. (2549). *หลักการและการใช้สถิติการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการ
วิจัยทางการแพทย์*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. (2549). *พัฒนาการมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูมิรินทร์ ภูมิประเสริฐโชค. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การใช้แอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง และเหตุการณ์ความเครียดกับความรู้สึกสิ้นหวังในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จ.พิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวิณี อยู่ประเสริฐ. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุพา ชุสุทธิสกุล. (2527). ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการดื่มสุรากับพฤติกรรมการดื่มสุราของ นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาสุศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

ระวีวรรณ ดนัยคุณฎีกุล. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการละเว้นเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งวิทย์ มาสงามเมืองและคณะ. (2539). การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศรีสอางค์ แยมศิริ. (2541). ความชุกของความผิดปกติจากการดื่มสุราและปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเบียร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2548). การประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 1 วิฤตปัญหา สุราและนโยบาย 13-15 กรกฎาคม พ.ศ. 2548. โรงแรมปรีณซ์ พาเลส (หน้า 1-2). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยระบบสาธารณสุข คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด.

ศักดิ์ดา สามูล. (2545). การศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมร อริยานุชิตกุล. (2534). *ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับ โรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. (2548). การศึกษาปัจจัยทางปัญญาที่สัมพันธ์กับความไวในการรับรู้ความวิตกกังวล. *การประชุมทางวิชาการ คณะจิตวิทยา*, 5, 57-62.
- สายพิน สาประเสริฐ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมการดื่มสุราของนักเรียนนายสิบทหารบก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สิทธิรัตน์ เจริญรัตน์. (2543). *พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์. (2548). *ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทร์เอม. (2536). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปรีดา อุดยานนท์. (2548, กันยายน 20). ข่าวผู้ชาย: *แนะออกมาตรการควบคุมสื่อมอมเมาเยาวชน*. *โพสต์ทูเดย์*, หน้า C4.
- สุวทนา อารีพรรค. (2533). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โสภณัท นุชนาด. (2542). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2544). *มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสุรากลั่น*. กระทรวงอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร.

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม. (2548, กรกฎาคม 13). สสส.ชวนเยาวชนส่งมิวสิครณรงค์ลดแอลกอฮอล์.
บ้านเมือง, หน้า 13.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2541). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่2).
กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้าพรินติ้ง.

อมรวิรัช นาคทรพร. (2548, ธันวาคม 20). วอนรัฐบาลจริงจังควบคุมเหล้าบุหรี่. *เคลนิวิสต์*,
หน้า 27.

อุมารินทร์ เขมฤกษ์อำพร. (2535). *การศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อ โรค
เอดส์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุรยา วงศ์ไชยาคง. (2547). *การสื่อสารและปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของ
วัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไอ้โฮ!! วัยรุ่นร้อยละ 71 มีปัญหาชีวิตอย่างน้อย 1 เรื่อง. (2548, พฤศจิกายน 30). *มติชน*, หน้า 36.

ภาษาอังกฤษ

Abrams, K., Kushner, M., Medina, K. L., & Voight, A. (2001). The pharmacologic and expectancy effects of alcohol on social anxiety in individuals with social phobia. *Drug and Alcohol Dependence*, 64, 219-231.

Alcoholic beverage. [April 6, 2007] Available from <http://en.wikipedia.org/wiki/Alcoholic-beverage> the free encyclopedia.

Akers, R. L., & Lee, G. (1996). A longitudinal test of social learning theory: Adolescent smoking. *Journal of Drug Issues*, 26, 317-343.

American Psychiatric Association (APA). (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (fourth ed). American Psychiatric Association, Washington, DC.

Andrew, M., & Cronin, C. (1997). Two measures of sensation seeking as predictors of alcohol use among high school males. *Personality and Individual Differences*, 22(3), 393-401.

- Andrucci, G. L., Archer, R.P., Pancoast, D. L., & Gordon, R. A. (1989). The relationship of MMPI and Sensation Seeking Scales to adolescent drug use. *Journal Personal Assess*, 53, 253-66.
- Arnett, J. (1994). Sensation seeking: A new conceptualization and a new scale. *Personality and Individual Differences*, 16, 289-296.
- Baker J. (1996). Adolescent substance use and psychological health. *Journal Alcohol Drug Education*, 40, 51-56.
- Barnes, G., Farrel, M. P., & Cairns, A. (1986). Parent socialization factors and adolescent drinking behaviours. *Journal of Marriage and The Family*, 48, 27-36.
- Bentler, P. M., & Speckart, G. (1979). Models of attitude-behavior relations. *Psychological Review*, 86, 452-464.
- Bloch, L. P., Crockett, L. J., & Vicary, J. R. (1991). Antecedents of rural adolescent alcohol use: A risk factor approach. *Journal of Drug Education*, 21(4), 361-377.
- Borsari, B., & Carey, K. B. (2001). Peer influences on college drinking: A review of the research. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 13, 391-424.
- Borsari, B., & Carey, K. B. (2003). Descriptive and injunctive norms in college drinking: A meta-analytic integration. *Journal of studies on alcohol*, 64, 331-341.
- Brennan, A. F., Walfish, S., & Aubuchon, P. (1986). Alcohol use and abuse in college students: A review of individual and personality correlates. *International Journal of Addiction*, 21(4&5), 449-474.
- Brennan, A. F., Walfish, S., & AuBuchon, P. (1986). Alcohol use and abuse in college students: II. Social/environmental correlates, methodological issues, and implications for intervention. *International Journal of Addictions*, 21, 475-493.
- Callas, P. W., Flynn, B. S., & Worden, J. K. (2004). Potentially modifiable psychosocial factors

- associated with alcohol use during early adolescence. *Addictive Behaviors*, 29, 1503-1515.
[October 22, 2005] Available from www.sciencedirect.com.
- Choquet, M., Morin, D., Hassler, C., & Ledoux, S. (2004). Is alcohol, tobacco, and cannabis use as well as polydrug use increasing in France? *Addictive Behavior*, 29, 607-614. [April 6, 2005] Available from www.sciencedirect.com.
- Cialdini, R. B., Reno, R. R., & Kallgren, C. A. (1990). A focus theory of normative conduct: Recycling the concept of norms to reduce littering in public places. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 1015-1026.
- Cohen, D. A., & Rice, J. C. (1995). A parent-targeted intervention for adolescent substance use prevention: Lessons learned. *Eval Rev*, 19, 159-180.
- Collins, S. E., Carey, K. B., & Sliwinski, M. J. (2002). Mailed personalized normative feedback as a brief intervention for at-risk college drinkers. *Journal of Studies on Alcohol*, 63, 559-567.
- Crawford, A. M., Pentz, M. A., Chou, C. P., Li, C., & Dwyer, J. H. (2003). Parallel developmental trajectories of sensation and regular substance use in adolescents. *Psychology of Addictive Behavior*, 17(3), 179-192.
- Dawkins, M. P. (1997). Drug use and violent crime among adolescents. *Adolescence*, 32 (1126), 396-405.
- Dawson, D. A., Grant, B. F., & Chou, P. S. (1995). Gender differences in alcohol intake. In: W. A. Hunt, & S. Zakhari (Eds.), Stress, gender, and alcohol-seeking behavior. *National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism Research Monograph No. 29* (pp.1-21). Bethesda, MD: NIAAA (NIH Publ. No. 95-3893).
- Donovan, J. E. (2004). Adolescent alcohol initiation: A review of psychosocial risk factors. *Journal of Adolescent Health*, 35, 529.e7-529.e18.

- Donohew, L., Helm, D. M., Lawrence, P., & Shatzer, M. J. (1990). Sensation seeking, marijuana use, and responses to prevention messages: Implications for public health campaigns. In R. R. Watson (Ed.), *Drug and alcohol abuse prevention* (pp.73-93). Totowa, NJ: Humana Press.
- Donohew, R. L., Hoyle, R. H., Clayton, R. R., Skinner, W. F., Colon, S. E., & Rice R. E. (1999). Sensation seeking and drug use by adolescents and their friends: Models for marijuana and alcohol. *Journal Studies Alcohol*, *60*(5), 622-631.
- Elder, J. P., Campbell, N. R., Litrownik, A. J., Ayala, G. X., Slymen, D. J., Parra-Medina, D., & Lovator, C. Y. (2000). Predictors of cigarette and alcohol susceptibility and use among Hispanic migrant adolescents. *Preventive Medicine*, *31*, 115-123.
- Erickson, K. G., Crosnoe, R., & Dornbusch, S. M. (2000). A social process model of adolescent deviance: Combining social control and differential association perspectives. *Journal Youth Adolescent*, *29*, 395-425.
- Finn, P. R., Sharkausky, E. J., Brandt, K. M., & Turcotte, N. (2000). The effects of familial risk, personality and expectancies on alcohol use and abuse. *Journal Abnormal Psychology*, *109*, 122-123.
- Gage, A. J., & Suzuki, C. (2005). *Risk factors for alcohol use among male adolescents and emerging adults in Haiti*. [June 10, 2005] Available from www.sciencedirect.com.
- Goldberg, C. J., & Botvin, G. J. (1993). Assertiveness in hispanic adolescents: Relationship to alcohol use and abuse. *Psychology Report*, *73*, 227-238.
- Goodwin, L. (1990). Social psychological bases for college alcohol consumption. *Journal of Alcohol and Drug Education*, *36*, 83-95.
- Graham, J. W., Marks, G., & Hansen, W. B. (1991). Social influence processes affecting adolescent substance use. *Journal of Applied Psychology*, *76*, 291-298.
- Grant, B. F., & Dawson, D. A. (1998). Age at onset of alcohol use and its association with DSM-IV alcohol abuse and dependence: Results from the National Longitudinal Alcohol

- Epidemiologic Survey. *Journal of Substance Abuse*, 9, 103-110.
- Greene, K., Kremar, M., Walters, L. H., Rubin, D. L., Jerold, & Hale, L., (2000). Targeting adolescent risk taking behaviors: The contribution of egocentrism And sensation seeking. *Journal Adolescent*, 23(4), 439-61.
- Gough, H. G. (1985). Development of a drug and alcohol information survey. *International Journal Addict*, 20(4), 519-26.
- Gupta, P. C., Saxena, S., Pednekar, M. S., & Maulik, P. K. (2003). Alcohol consumption among middle-aged and elderly men: A community study from western India. *Alcohol Alcohol*. 38, 327- 331.
- Guy, S. M., Smith, G. M., & Bentler, P. M. (1994). Consequences of adolescent drug use and personality factors on adult drug use. *Journal Drug Education*, 24, 109-132.
- Hall, G. S. (1916). *Adolescence*. NY: Appleton.
- Han, S., Choe, M. K., Lee. M. S., & Lee, S. H. (2001). Risk-taking behavior among high school students in South Korea. *Journal of Adolescence Health* , 24, 571-574.
- Hanna, E. Z., Yi, H-Y., Dufour, M. C., & Whitmore, C. C. (2001). The relationship of early-onset regular smoking to alcohol use, depression, illicit drug use, and other risky behaviors during early adolescence: Results from the youth supplement to The third National Health and Nutrition Examination Survey. *Journal of Substance Abuse*, 13, 265-282.
- Hops, H., Tildesley, E., Lichtenstein, E., & et al. (1990). Parent-adolescent problem-solving interactions and drug use. *American Journal Drug Alcohol Abuse*, 16, 239-58.
- Injury Mortality. (1993). *National summary of injury mortality data 1984-1990*. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention.
- Johnston, L. D., O'Maley, P. M., & Bachvan, J. G. (2001). The monitoring the future national survey results on adolescent drug use: Overview of key findings. (NIH Publication No. 01-4623) Bethesda, MD: U.S. Department of Health and Human Services, National Institute on

Drug Abuse.

Johnson, T. J., & Cropsey, K. (2001). Sensation seeking and drinking game participation in heavy drinking college students. [December 15, 2005] Available from:

URL: <http://www.state.vt.us/adap/Cork/AprilibWatchColleges.html>.

Kahle, L. R., & Berman, J. J. (1979). Attitude cause behavior a cross-lagged panel analysis. *Journal of Personality and Social Psychology* 37, 315-321.

Kairouz, S., Gliksman, L., Demers, A., & Adlaf, E. M. (2002). For all these reasons. I do...drink: A multilevel analysis of contextual reasons for drinking among Canadian undergraduates. *Journal Studies on Alcohol*, 63, 600-608.

Kish, G. B. (1973). *A two factor theory of sensation seeking*. Canada: Academic Press.

Kushner, M. G., & Sher, K. J. (1993). Comorbidity of alcohol and anxiety disorders among college students: Effects of gender and family history on alcoholism. *Addictive Behaviors*, 18, 543-552.

Li, H. Z., & Rosenblood, L. (1993). Exploring factors influencing alcohol consumption patterns among Chinese and Caucasians. *Journal Studies Alcohol*, 55, 427-433.

Martin, C. S., Clifford, P. R., & Clapper, R. L. (1992). Patterns and predictors of simultaneous and concurrent use of alcohol, tobacco, marijuana and hallucinogens in first-year college students. *Journal Substances Abuse*, 4, 319-26.

Mataure, P., McFarland, W., Fritz, K., Kim, A., Woelk, G., Ray, S., & Rutherford, G. (2002). Alcohol use and highrisk sexual behavior among adolescents and young adults in Harare, Zimbabwe. *AIDS and Behavior*, 6, 211-219.

Mattick, R. P., & Christopher Clarke, J. (1998). Development and validation of measures of social phobia scrutiny fear and social interaction anxiety. *Behaviour Research and Therapy*, 36, 455-470.

McMorris, B. J., Tyler, K. A., Whitbeck, L. B., & Hoyt, D. R. (2002). Familial and "on-the-

- street” risk factors associated with alcohol use among homeless and runaway adolescents. *Journal of Studies on Alcohol*, 63, 34-43.
- Michaud, P., & Narring, F. (1998). Saturday night fever: Circumstances of the first: sexual intercourse among Swiss teenagers. *Journal of Adolescent Health*, 20, 167.
- Miller, W. R., & Rollnick, S. (2002). *Motivational interviewing: Preparing people for change* (2nd ed.). New York: Guilford.
- Nash, S. G., McQueen, A., & Bray, J. H. (2005). Pathways to adolescent alcohol use: Family environment, peer influence, and parental expectations. *Journal of Adolescent Health*, 37, 19-28.
- National Sample Survey Organization. (1998). *Morbidity and treatment of ailments*. Government of India, Department of Statistics, Report No. 441, New Delhi.
- Neighbors, C., & Larimer, M.E., Lewis, M.A. (2004). Targeting misperceptions of descriptive drinking norms: Efficacy of a computer-delivered personalized normative feedback intervention. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72, 434-447.
- Neufeld, K. J., Peters, D. H., Rani, M., Bonu, S., & Brooner, R. K. (2005). Regular use of alcohol and tobacco in India and its association with age, gender, and poverty. *Drug and Alcohol Department*, 77, 283-291. [April 6, 2006] Available from www.sciencedirect.com.
- Nordin, E. H., Hanson, U., & Tyden, T. (2001). Sex behavior among high school students in
 Patterson, G. R., DeBaryshe, B. D., & Ramsey, E. (1989). A developmental perspective on Antisocial behavior. *American Psychology*, 4, 329-335.
- Nye, E. C., Agostinelli, G., & Smith, J. E. (1999). Enhancing alcohol problem recognition: A self-regulation model for the effects of self-focusing and normative information. *Journal of studies on alcohol*, 60, 685-693.
- Papalia, D. E., Olds, S. W., & Feldman, R. D. (2001). *Human development (8th ed)*. Boston: McGraw-Hill.

- Pederson, W. (1991). Mental health, sensation seeking and drug use patterns: A longitudinal study. *British Journal Addict*, *86*, 195-204.
- Perkins, H. W. (2002). Social norms and the prevention of alcohol misuse in collegiate contexts. *Journal of studies on alcohol, Supplement 14*, 164-172.
- Reboussin, B. A., Song, E. Y., Shrestha, A., Lohman, K. K., & Wolfson, M. (2005). A latent class analysis of underage problem drinking: Evidence from a community sample of 16-20 year olds. *Drug and Alcohol Dependence*. [November 13, 2005] Available from www.sciencedirect.com.
- Roth, M., & Herzberg, P. Y. (2004). A validation and psychometric examination of the Arnett Inventory of Sensation Seeking (AISS) in German adolescents. *European Journal of Psychological Assessment*, *20* (3), 205-214.
- Ruangkanchanasetr, S., Plitponkarnpim, A., Hetrakul, P., & Kongsakon, R. (2005). Youth risk behavior Survey: Bangkok, Thailand. *Journal of Adolescent Health*, *36*, 227-235.
- Runyan, C., & Gerken, E. (1989). Epidemiology and prevention of adolescent injury: A review and research agenda. *JAMA*, *262*, 2273-2278.
- Scott Olds, R., & Thombs, D. L., & Tomasak, J. R., (2005). Relations between normative beliefs and initiation intentions toward cigarette, alcohol and marijuana. *Journal of Adolescent Health*, *37*, 75.e7-75.e13.
- Siewert, E. A., Stallings, M. C., & Hewitt, J. K. (2004). Factor structure and concurrent validity of the Drug Use Screening Inventory in a community adolescent sample. [April 6, 2005] Available from www.sciencedirect.com.
- Stacy, A. W., Bentler, P. M., & Flay, B. R. (1994). Attitudes and health behavior in diverse populations: Drunk driving, alcohol use, binge eation, marijuana use, and cigarette use. *Health Psychology*, *13*, 73-85.
- Stattin, H., & Kerr, M. (2000). Parental monitoring: A reinterpretation. *Child Development*, *71*, 1072-1085.

- Simons-Morton, B., Haynie, E. L., Crump, A. D., Saylor, K. E., Eited, P., & Yu, K. (1999). Expectancies and other psychosocial factors associated with alcohol use among early adolescent boys and girls. *Addictive Behaviors, 24* (2), 229-238.
- Simon, T. R., Stacy, A. W., Sussman, S., & Dent, C. W. (1994). Sensation seeking and drug use among high risk Latino and Angle Adolescents. *Journey Personality Individual Differences, 17*(5), 1083-90. [December 20, 2005] Available from [URL:http://www.cceanet.org/research/Sussman/prabst2.htm](http://www.cceanet.org/research/Sussman/prabst2.htm).
- Stueve, A., O'Donnell, L., Duran, R., San Doval, A., & Geier, J. (2002). Community intervention trial for youth study Team. Being high and taking sexual risks: Findings from a multisite survey of urban young men who have sex with men. *AIDS Education and Prevention, 14*, 482-495.
- Su, S. S., Hoffman, J. P., Gerstein, D. R., & Johnson, R. A. (1997). The effect of home environment on adolescent substance use and depressive symptoms. *Journal of Drug Issues, 27*, 851-878.
- Thurstone, L. L. (1931/1959). The measurement of social attitudes. *Journal of Abnormal and Social Psychology, 26*, 249-269. Reprinted in L. L. Thurstone, *The measurement of values* (pp. 287-303). Chicago: University of Chicago Press.
- Thurstone. L. L. (1946/1959). Comment. *American Journal of Sociology, 52*, 39-40. Reprinted in L. L. Thurstone, *The measurement of values* (pp. 320-322). Chicago University of Chicago Press.
- Trangkasombat, U., Su-Ampun, U., Sookbal, C., & Ponsook, S. (1998). Youth risk behaviors: Prevalence and related psychosocial risk factors. *Report to WHO*.
- United Nations Programmed on HIV/AIDS and World Health Organization. (1998). *Report on The global HIV/AIDS epidemic*.
- US Department of Health and Human Services and U.S. Department of Agriculture. (1995). *Nutrition and your health: Dietary guidelines for Americans* (4th ed.). USDA Home and

Garden Bullentin No. 232. Washington, DC.

US Department of Health and Human Services, Substance Abuse and Mental Health Services Administration. (2003). Results from the 2002 National Survey on Drug Use and Health: National Findings. US Government Printing Office, Washington, DC. [August 3, 2004] Available from at:<http://oas.samhsa.gov/nhsda.htm#NHSDAinfo>.

U. S. Department of Health Human Services. (2004). *Understanding underage drinking, NIH- 04-5465*. USDHHS, Washington, DC.

Wechsler, H., Dowdall, G. W., Davenport, A., & Rimm, E. B. (1995b). A gender-specific measure of binge drinking among college students'. *American Journal Public Health, 85*, 982-985.

Weinberg N. E., Dielman T. E., Mandell, W., & Shope, J. T. (1994). Parental drinking and gender factors in the prediction of early adolescent alcohol use. *International Journal of Addiction, 29*, 89-104.

Weitzman, E. R., & Chen, Y. Y, (2005). The co-occurrence of smoking and drinking among young adults in college: National survey results from the United States. *Drug and Alcohol Dependence, 80*, 377-386. [May 08, 2005] Available from www.sciencedirect.com.

Werner, M. J., Walker, L. S., & Greene, J. W. (1996). Concurrent and prospective screening for problem drinking among college students. *Journal of Adolescent Health, 18*, 276-285.

Wood, M. D., Mitchell, R. E., Read, J. P., & Brand, N. H. (2004). Do parents still matter? parent and peer influences on alcohol involvement among recent high school graduates. *Psychology of Addictive Behaviors, 18(1)*, 19-30.

Wood, M. D., Nagoshi, C. T., & Dennis, D. A. (1992). Alcohol norms and expectations as predictors of alcohol use and problems in a college student sample. *American Journal of Drug and Alcohol Abuse, 18*, 461-476.

Wood, M. D., Read, J. P., Palfai, T. P., & Stevenson, J. F. (2001). Social influence processes and

college student drinking: The mediational role of alcohol outcome expectancies. *Journal of Studies on Alcohol*, 62, 32-42.

World Health Organization. (1994). *International guide for monitoring alcohol consumption and related harm*. Geneva: WHO.

World Health Organization. (1996). *Lexicon of alcohol and drug terms*. London: WHO

World Health Organization. (2000). *WHO Monograph: Surveys of drinking patterns in seven developing countries*. Geneva: WHO.

Yeh, M. Y., Exploring the effects of psychosocial and acculturation factors on drinking Behavior among aboriginal adolescents in Taiwan. *Department of Nursing, Chang Gung Institute of Technology, Toa-Yuan, Taiwan*.

Yeh, M. Y., & Chiang, I. C. (2005). Comparison of the predictors of alcohol use and misuse among Han and aboriginal students in Taiwan. *Addictive Behaviors*, 30, 989-1000. [February 03, 2005] Available from www.sciencedirect.com.

Zuckerman, M. (1969). *Theoretical formulation*. New York: Raven Press.

Zuckerman, M. (1979). *Sensation seeking: Beyond the optimal level of arousal*. Hillsdale, N.J: Lawrence Erlbaum Associates.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีแบบวัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 5 แบบวัดและแบบวัดดังกล่าว ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยความอนุเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิดังรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต คณบดีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ศิริรงค์ ทับสายทอง อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบวัดภายในครอบครัว
 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ ชัยวัฒน์ รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. คุณศิริวรรณ ศิริบุญ นักวิจัยภาควิชาประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 3. แพทย์หญิงสุชาทิพย์ ศิริจันทร์เพ็ญ อาจารย์ประจำภาควิชากุมารเวช
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี

- ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวในสัมผัส
 1. รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2. รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 3. อาจารย์ ดร. กุลยา เฉลยอิทธิรัตน์ อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.1

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบสอบถาม
นำเอาเครื่องดื่มผสมค็อกเทลแอลกอฮอล์มาให้ดื่ม (Alcohol offering by closed friends Scale) (n=59)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับ คะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) 4 ข้อ
1. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่มกี่ครั้ง	.287*
2. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมายื่นเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่ม โดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง	.5829*
3. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมาเติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่าน โดยไม่ถามก่อนว่าท่าน ต้องการหรือไม่กี่ครั้ง	.8666*
4. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาให้ท่าน โดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง	.8549*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.87

หมายเหตุ * $p < 0.05$

ตาราง 2.2

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท (Closed friend attitude toward alcohol drinking Scale) ($n=59$)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) 2 ข้อ
1. เพื่อนสนิทของท่านส่วนใหญ่มีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	.7154*
2. เพื่อนสนิทของท่านส่วนใหญ่มีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับคนเมาสุรา	.6995*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.80

หมายเหตุ * $p < 0.05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.3

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัด
บรรทัดฐานการดื่มของเพื่อนสนิทสนิทที่รับรู้ (Perceived alcohol drinking norm of closed friends
Scale) ($n=59$)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) 2 ข้อ
1. ใน 3 เดือนที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยแล้วเพื่อนสนิทของท่านแต่ละคน ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้ง มากน้อยเพียงไร	.6234*
2. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาท่านคิดว่า เพื่อนสนิทของท่านแต่ละคน ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน หรือมากกว่าเป็น	.6234*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.70

หมายเหตุ * $p < 0.05$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.4

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัด

เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ (Attitude toward alcohol drinking Scale) ($n=82$)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวม ของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) 20 ข้อ
1. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพ	0.317*
2. งานปาร์ตี้จะหมดสนุกทันทีถ้าไม่มีเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0.686*
3. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆต่อการเรียน	0.585*
4. วัยรุ่นมักจะหนีปัญหาหรืออุปสรรคด้วยเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0.253*
5. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะช่วยลดความโกรธของบุคคลที่ดื่ม	0.364*
6. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้เชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	0.535*
7. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ช่วยลดความวิตกกังวลในการเข้าสังคม	0.414*
8. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งทำหายน่าทดลอง	0.567*
9. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ลืมความทุกข์ที่เผชิญอยู่ได้	0.651*
10. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีสีสัน	0.601*
11. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีความสุข	0.666*
12. ความทุกข์จะหมดไปถ้าได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0.683*
13. วัยรุ่นทุกคนควรมหาโอกาสดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0.566*
14. ผู้ชายที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่จัดว่าเป็นผู้ชายเต็มตัว	0.546*
15. ผู้หญิงจะดูมีเสน่ห์มากขึ้นเมื่อได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	0.323*
16. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้หลับสบายขึ้น	0.507*
17. เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ถือได้ว่าเป็นน้ำทิพย์แห่งสวรรค์	0.608*
18. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้สมองแจ่มใสขึ้น	0.485*
19. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้สมรรถภาพทางเพศเพิ่มขึ้น	0.433*
20. การเกิดอุบัติเหตุไม่เกี่ยวข้องกับใดๆ กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของคนดื่มเป็นครั้งคราว	0.475*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.89

หมายเหตุ * $p < 0.05$

ตาราง 2.5

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Anxiety Scale: SIAS) (n=82)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item Total Correlation: CITC) 19 ข้อ
1. ฉันรู้สึกงุ่นงายใจ ถ้าฉันต้องพูดคุยกับบางคนที่มีอำนาจ (เช่นครู หรือเจ้านาย เป็นต้น)	.4288*
2. ฉันมีความลำบากใจในการสบตาผู้อื่น	.5683*
3. ฉันรู้สึกเครียดเมื่อต้องพูดเกี่ยวกับเรื่องของตัวเอง หรือความรู้สึกของตัวเอง	.5764*
4. ฉันพบว่า เป็นกรยากมากที่ต้องเข้ากับบุคคลที่ฉันทำงานด้วย ด้วยความสบายใจ	.6245*
5. ฉันรู้สึกอึดอัด เมื่อฉันพบกับคนที่คุ้นเคยในท้องถิ่น	.4946*
6. ฉันไม่ค่อยรู้สึกสบายนัก เมื่อต้องเข้าสังคม	.2713
7. ฉันรู้สึกเครียด เมื่อต้องอยู่กับคนอื่นตามลำพัง	.5435*
8. ฉันรู้สึกผ่อนคลาย ในการพบปะผู้คนในงานปาร์ตี้ (R)	.1721
9. ฉันมีความยุ่งยากมากที่จะต้องพูดกับบุคคลอื่น	.6652*
10. ฉันพบว่ามันเป็นงานง่ายมากที่จะคิดถึงประเด็นที่จะพูดคุยด้วย (R)	.1191
11. ฉันวิตกกังวลเกี่ยวกับการแสดงออกของตัวเองในกรณีที่ฉันเคอะเขิน	.4719*
12. ฉันพบว่า มันมีความยากมาก ที่จะไม่เห็นด้วยกับมุมมองของคนอื่น	.3741*
13. ฉันพบว่า เป็นความยุ่งยากที่จะพูดคุยกับบุคคลที่ดึงดูดใจเพศตรงข้าม	.5824*
14. ฉันพบว่า ฉันมักจะวิตกกังวลว่า ฉันไม่รู้ว่า ฉันจะพูดอย่างไรในการเข้าสังคม	.7678*
15. ฉันรู้สึกงุ่นงายใจ ในการเข้าร่วมกับบุคคลอื่นในขณะที่ไม่รู้จักเขาดีพอ	.6835*
16. ฉันรู้สึกว่า ฉันอาจจะพูดในสิ่งที่น่าอับอายเมื่อฉันพูด	.6451*
17. เมื่อฉันเข้ากลุ่มฉันพบว่า ฉันจะวิตกกังวลเสมอที่ฉันจะไม่ได้ได้รับความสนใจในกลุ่ม	.5655*
18. ฉันรู้สึกเครียดเมื่อต้องเข้ากลุ่ม	.6118*
19. ฉันไม่แน่ใจว่า ฉันควรจะทักทายคนที่ฉันไม่รู้จักดีพอหรือไม่	.5699*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.87

หมายเหตุ * $P < 0.05$

ตาราง 2.6

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัด
สัมพันธภาพภายในครอบครัว (Family relationship scale) (n=59)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ กระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของ ข้ออื่นๆ Corrected Item Total Correlation: CITC) 12 ข้อ
1. ครอบครัวของท่านมักใช้เวลาด้วยกันในวันหยุด	.287*
2. โดยทั่วไปไปครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่ (R)	.268
3. ท่านได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากคนในครอบครัวเมื่อปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม	.352*
4. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นคนในครอบครัวของท่านจะช่วยเหลือกันแก้ปัญหา	.618*
5. ทุกคนในครอบครัวเข้ากันได้เป็นอย่างดี	.693*
6. ผู้ปกครองเลี้ยงดูฉันด้วยการใช้เหตุผลประกอบ	.728*
7. ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ (R)	.283
8. ผู้ปกครองเลี้ยงดูท่านด้วยการออกคำสั่งและบังคับ (R)	.143
9. โดยทั่วไปทุกคนในครอบครัวสามารถพูดกันตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม	.537*
10. ท่านสามารถพูดให้คนในครอบครัวเข้าใจความต้องการของท่าน	.604*
11. ท่านกล้าที่จะบอกกับคนในครอบครัวเมื่อเขาทำสิ่งที่ฉันไม่ชอบ	.286*
12. ท่านสามารถพูดคุยกับคนในครอบครัวได้โดยไม่ต้องผ่านผู้อื่น	.565*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.79

หมายเหตุ * $P < 0.05$

ตาราง 2.7

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (Arnett Inventory of Sensation Seeking Scale: AISS)

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation: CITC) 20 ข้อ		
	ครั้งที่ 1 (n = 59)	ครั้งที่ 2 (n = 85)	ครั้งที่ 3 (n = 142)
1. ฉันเห็นว่าคนที่ได้แต่งงานกับต่างชาติสักคน ก็น่าสนใจดีเหมือนกัน	.053	.087	-.056
2. ฉันไม่ชอบว่ายน้ำที่เย็นจัด แม้จะเป็นวันที่อากาศร้อนอบอ้าวมากก็ตาม	.174	.112	.101
3. ฉันมักจะอดทนในการที่ต้องต่อคิวยาวๆ ได้	-.079	-.127	-.079
4. ฉันชอบฟังเพลงเสียงดังๆ	.319*	.348*	.281*
5. เวลาไปเที่ยว ฉันคิดว่าจะเป็นการดีมาก หากมีการวางแผนล่วงหน้า	.162	.123	.164*
6. ฉันขอหลีกเลี่ยงการชมภาพยนตร์ที่ได้รับการกล่าวขวัญว่าน่าสะพรึงกลัว หรือระทึกขวัญอย่างสุดๆ	.312*	.275	.287*
7. ฉันคิดว่าคนที่ได้แสดงหรือพูดต่อหน้ากลุ่มคนเป็นเรื่องน่าสนุกและเร้าใจดี	.020	-.144	-.012
8. ถ้าฉันไปเที่ยวสวนสนุก ฉันจะเลือกเล่นรถไฟเหาะตีลังกาหรือเครื่องเล่นประเภทความเร็วสูงอื่นๆ	.412*	.416*	.358*
9. ฉันอยากท่องเที่ยวไปในดินแดนที่ห่างไกลและแปลกหูแปลกตา	.299	.335*	.261*
10. ฉันไม่เคยคิดที่จะเอาเงินไปเล่นการพนัน แม้ว่าฉันมีเงินจ่าย	.264	.078	.016
11. ฉันคงจะสนุกมาก ถ้าฉันเป็นหนึ่งในคณะสำรวจกลุ่มแรกที่ได้เดินทางไปยังดินแดนที่ไม่มีใครรู้จัก	.130	.199	.171*
12. ฉันชอบชมภาพยนตร์ที่มีแต่ฉากระเบิดและการขับไล่ล่ากัน	.395*	.210	.228*
13. ฉันไม่ชอบอาหารที่มีรสจัดและเผ็ดร้อน	.127	.227	.197*
14. โดยทั่วๆ ไปแล้ว ฉันทำงานได้ดีขึ้นเมื่ออยู่ภายใต้แรงกดดัน	-.197	-.157	-.109
15. ฉันมักจะเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ทิ้งไว้ ในขณะที่ฉันกำลังทำงานอย่างอื่น	.053	.052	.085
16. มันน่าตื่นเต้นดี เวลาได้เห็นอุบัติเหตุทางรถยนต์	.314*	.352*	.349*
17. ฉันคิดว่าเวลาไปที่ร้านอาหาร เราควรสั่งอาหารแบบเดิมๆ ที่เคยกิน	.092	.028	-.112
18. ฉันชอบความรู้สึกเวลาที่ยืนอยู่ริมขอบ บนที่สูง และมองลงไปข้างล่าง	.185	.225	.260*
19. ถ้ามีการเปิดให้ไปเที่ยวดวงจันทร์หรือดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ ได้ฟรีฉันจะ เป็นคนแรกๆ ที่ลงชื่อขอไป	.154	.177	.228*
20. ฉันเห็นว่า การได้เข้าร่วมรบในสงครามต้องเป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นสุดๆ	.588*	.572*	.510*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	.56	.54	.48

หมายเหตุ * $P < .05$

ตาราง 2.8

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (sensation seeking) มิตีความแปลกใหม่ 10 ข้อ

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation: CITC) 10 ข้อ	
	ครั้งที่ 1 (n=60)	ครั้งที่ 2 (n=88)
1. ฉันเห็นว่าการทำงานที่ได้อัดแน่นกับต่างชาติสักคน ก็น่าสนใจดีเหมือนกัน	0.042	0.245
3. ฉันมักจะอดทนในการที่ต้องต่อคิวยาวๆ ได้	-0.131	0.233
5. เวลาไปเที่ยว ฉันคิดว่าจะเป็นการดีมาก หากมีการวางแผนล่วงหน้า	0.079	0.075
7. ฉันคิดว่าการทำงานที่ได้แสดงหรือพูดต่อหน้ากลุ่มคนเป็นเรื่องที่น่าสนุกและเร้าใจดี	-0.112	-0.067
9. ฉันอยากท่องเที่ยวไปในดินแดนที่ห่างไกลและแปลกหูแปลกตา	0.197	0.139
11. ฉันคงจะสนุกมาก ถ้าฉันเป็นหนึ่งในคณะสำรวจกลุ่มแรกที่ได้เดินทางไปยังดินแดนที่ไม่มีใครรู้จัก	0.050	0.200
13. ฉันไม่ชอบอาหารที่มีรสจัดและเผ็ดร้อน	0.096	-0.006
15. ฉันมักจะเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ทิ้งไว้ ในขณะที่ฉันกำลังทำงานอย่างอื่น	-0.002	0.119
17. ฉันคิดว่าเวลาไปที่ร้านอาหาร เราควรสั่งอาหารแบบเดิมๆ ที่เคยกิน	0.105	0.074
19. ถ้ามีการเปิดให้ไปที่ขบวนจันทรหรือดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ ได้ฟรีฉันจะ เป็นคนแรกๆ ที่ลงชื่อขอไป	0.161	0.041
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.14	0.29

หมายเหตุ * $P < 0.05$

ตาราง 2.9

ตารางค่าสถิติจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส (sensation seeking) มิติความเข้มของสิ่งเร้าใจ (intensity) 10 ข้อ

ข้อกระทง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ (Corrected Item-Total Correlation) 10 ข้อ	
	ครั้งที่ 1 (n=60)	ครั้งที่ 2 (n=88)
2. ฉันไม่ชอบวายุหน้าที่เย็นจัด แม้จะเป็นวันที่อากาศร้อนอบอ้าวมากก็ตาม	0.097	-0.182
4. ฉันชอบฟังเพลงเสียงดังๆ	0.322	0.254*
6. ฉันขอหลีกเลี่ยงการชมภาพยนตร์ที่ได้รับการกล่าวขวัญว่าน่าสะพรึงกลัว หรือระทึกขวัญอย่างสุดๆ	0.261	-0.179
8. ถ้าฉันไปเที่ยวสวนสนุก ฉันจะเลือกเล่นรถไฟเหาะตีลังกาหรือเครื่องเล่นประเภทความเร็วสูงอื่นๆ	0.527*	0.324*
10. ฉันไม่เคยคิดที่จะเอาเงินไปเล่นการพนัน แม้ว่าฉันมีเงินจ่าย	0.143	-0.021
12. ฉันชอบชมภาพยนตร์ที่มีแต่ฉากระเบิดและการขับไล่ล่ากัน	0.451*	0.129
14. โดยทั่วๆ ไปแล้ว ฉันทำงานได้ดีขึ้นเมื่ออยู่ภายใต้แรงกดดัน	-0.152	0.097
16. มันน่าตื่นเต้นดี เวลาได้เห็นอุบัติเหตุทางรถยนต์	0.426*	0.274
18. ฉันชอบความรู้สึกเวลาที่ยืนอยู่ริมขอบ บนที่สูง และมองลงไปข้างล่าง	0.149	0.234
20. ฉันเห็นว่า การได้เข้าร่วมรบในสงครามต้องเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้นสุดๆ	0.601*	0.288*
ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha)	0.6	0.33

หมายเหตุ * $P < 0.05$

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

แบบสอบถามชุดนี้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่มีการพูดถึงอย่างมากในปัจจุบัน แต่ข้อมูลที่ได้คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงมาก ดังนั้นจึงต้องหาความรู้จากประสบการณ์จริงและเจตคติของผู้คนในวัยเดียวกับท่าน อีกทั้งขอความร่วมมือให้เลือกตอบคำถามแต่ละข้อที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่แสดงถึงข้อกระทงคำถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่แสดงถึงข้อกระทงคำถามแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 5 ฉบับด้วยกัน ดังต่อไปนี้

- แบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อน มีทั้งสิ้น 23 ข้อ
- แบบสอบถามเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ มีทั้งสิ้น 20 ข้อ
- แบบสอบถามความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีทั้งสิ้น 19 ข้อ
- แบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว มีทั้งสิ้น 12 ข้อ
- แบบสอบถามการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจในสัมผัส มีทั้งสิ้น 20 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่แสดงถึงข้อกระทงคำถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

คำชี้แจง คำถามในส่วนนี้มีความสำคัญต่อการศึกษาครั้งนี้มาก ผู้วิจัยใคร่ขอโอกาสขอร้องหากมีคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัวของท่าน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ ทั้งนี้จะนำคำตอบทั้งหมดไปใช้เพื่อรายงานสรุปร่วมกับคำตอบของท่านอื่นๆเท่านั้น โปรดตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

ในที่นี้หมายถึง เบียร์ ไวน์ ไวน์คูลเลอร์ เหล้า วอดก้า วิสกี้ และอื่นๆ โดยหนึ่งดริงค์ หรือหนึ่งดื่มมาตรฐาน เทียบเท่าเครื่องดื่มประเภทต่างๆ จะได้ประมาณดังต่อไปนี้

- ไวน์ธรรมดาหนึ่งแก้วขนาด 100 ซีซี. หรือ
- Fortified wine (Port) หนึ่งแก้วขนาด 60 ซีซี. หรือ
- เบียร์หนึ่งกระป๋อง หรือ เบียร์ครึ่งขวด หรือ
- ไวน์คูลเลอร์หนึ่งขวด หรือ
- เหล้า (spirit) ที่มีความเข้มข้นของเอทิลแอลกอฮอล์ 40 % ABV หรือ 80 proof หรือหนึ่งถ้วยเล็กขนาด 30 ซีซี.

7. ท่านเคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่

- [] 1. เคย
[] 2. ไม่เคย

8. ถ้าไม่เคยดื่ม ท่านคิดว่าท่านจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่ในอนาคตข้างหน้า

- [] 1. ดื่ม
[] 2. ไม่ดื่ม
[] 3. ไม่แน่ใจ

- ถ้าท่านไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ข้ามไปตอบแบบสอบถามหน้า 6

9. ท่านเริ่มดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุ.....ปี

10. สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิต

- 1. เพื่อทดลองว่าจะเป็นอย่างไร
- 2. เพื่อจะได้เข้ากลุ่มกับเพื่อนๆที่ชื่นชอบ
- 3. เพื่อลดความเครียด
- 4. เพื่อความผ่อนคลาย
- 5. เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา
- 6. เพื่อเพิ่มฤทธิ์ของสารเสพติดประเภทอื่น
- 7. อื่นๆระบุ.....

11. ใน 3 เดือนที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยแล้วท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้งมากน้อยเพียงไร

- 1. ไม่ดื่มเลย
- 2. ดื่มน้อยกว่าหนึ่งครั้ง
- 3. ดื่ม 1 ครั้ง
- 4. ดื่ม 2 ครั้ง
- 5. ดื่ม 3 ครั้ง

12. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กี่วัน

- 1. ไม่ดื่มเลย
- 2. ดื่ม 1-3 วัน
- 3. ดื่ม 4 วัน หรือมากกว่า

ตั้งแต่ข้อ 13-22 โปรดใส่เครื่องหมายกากบาทลงในช่องที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

	ไม่ เคย	บาง ครั้ง	บ่อย ครั้ง	เกือบ ทุก ครั้ง	ทุก ครั้ง
13. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์คนเดียว	0	1	2	3	4
14. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับเพื่อน	0	1	2	3	4
15. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับคู่อรัก	0	1	2	3	4
16. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กับผู้ใหญ่	0	1	2	3	4
17. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่บ้าน	0	1	2	3	4
18. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่โรงเรียน	0	1	2	3	4
19. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่งานเลี้ยง	0	1	2	3	4
20. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในรถ	0	1	2	3	4
21. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่สวนสาธารณะหรือชายหาด	0	1	2	3	4
22. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ที่บาร์หรือภัตตาคาร	0	1	2	3	4

23. ท่านเคยพยายามหยุดดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่

[] 1. เคย

[] 2. ไม่เคย

แบบสอบถาม
อิทธิพลของเพื่อน

คำชี้แจง คำถามส่วนนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่ออิทธิพลของเพื่อนในการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เมื่อท่านอ่านข้อความจบ โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือไม่

1. ดื่ม

2. ไม่ดื่ม

2. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนนำเอาเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่มกี่ครั้ง

1. ไม่เคย

2. 1-2 ครั้ง

3. 3-5 ครั้ง

4. 6-9 ครั้ง

5. 9 ครั้งขึ้นไป

3. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมาขยี้นเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านดื่มโดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง

1. ไม่เคย

2. 1-2 ครั้ง

3. 3-5 ครั้ง

4. 6-9 ครั้ง

5. 9 ครั้งขึ้นไป

2. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนมาเติมเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ให้ท่านโดยไม่ถามก่อนว่าท่านต้องการหรือไม่กี่ครั้ง

1. ไม่เคย

2. 1-2 ครั้ง

3. 3-5 ครั้ง

4. 6-9 ครั้ง

5. 9 ครั้งขึ้นไป

5. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา เคยมีเพื่อนซื้อเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์มาให้ท่านโดยที่ท่านไม่ได้ขอกี่ครั้ง

1. ไม่เคย
2. 1-2 ครั้ง
3. 3-5 ครั้ง
4. 6-9 ครั้ง
5. 9 ครั้งขึ้นไป

6. ท่านมีเพื่อนสนิทจำนวน.....คน

7. ท่านมีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์กี่คน

1. ไม่มี
2. มีจำนวน คน

- ถ้าปัจจุบันท่านยังดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อยู่ไม่ต้องตอบคำถามข้อ 7 และ 8

8. ถ้าท่านเคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์แต่เลิกแล้ว ท่านจะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ตามเพื่อนสนิทของท่านอีกหรือไม่

1. ไม่ดื่ม
2. ดื่ม

9. ถ้าท่านไม่เคยดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ท่านจะทดลองดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ตามเพื่อนสนิทของท่านหรือไม่

1. ไม่ดื่ม
2. ดื่ม

10. เพื่อนสนิทของท่านส่วนใหญ่มีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับ การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์

11. เพื่อนสนิทของท่านส่วนใหญ่มีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับคนเมาสุรา

ไม่ยอมรับ มาก ที่สุด	ไม่ยอมรับ	ไม่ แน่ใจ	ยอมรับ ได้	ยอมรับ ได้มาก ที่สุด

12. ใน 3 เดือนที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยแล้วเพื่อนสนิทของท่านแต่ละคน ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้ง
อย่างน้อยเพียงไร

- 1. ไม่ดื่มเลย
- 2. ดื่มน้อยกว่าหนึ่งครั้ง
- 3. ดื่ม 1 ครั้ง
- 4. ดื่ม 2 ครั้ง
- 5. ดื่ม 3 ครั้งหรือมากกว่า

13. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาท่านคิดว่า เพื่อนสนิทของท่านแต่ละคน ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ 4 วัน
หรือมากกว่าเป็นจำนวนกี่ครั้ง

- 1. ไม่มีเลย
- 2. 1 ครั้ง
- 3. 2 ครั้ง
- 4. 3-5 ครั้ง
- 5. 6-9 ครั้ง
- 6. เกิน 9 ครั้งขึ้นไป

คำชี้แจง คำถามส่วนนี้เกี่ยวกับการรับรู้ของท่านต่อปัญหาการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท เมื่อท่านอ่านข้อความจบ โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ท่านรับรู้สถานการณ์ของเพื่อนสนิทซึ่งโรงเรียนเดียวกับท่านว่า

1. เคยเกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่นเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
2. เมาและขาดสติหลังจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
3. เคยประสบอุบัติเหตุหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
4. เกิดปัญหาทางสุขภาพเมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
5. เคยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
6. มีปัญหาด้านการเงินเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
7. เกิดปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวใช่หรือไม่
8. เสียการเรียนเพราะดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
9. ก่อคดีอาชญากรรมหลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่
10. ติดสารเสพติดอื่น ๆ หลังจากดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ใช่หรือไม่

ไม่เคยเกิดปัญหา	เคยเกิดปัญหา	ไม่มีข้อมูลพอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

พฤติกรรมกรรมการตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (Parental behavior)

คำชี้แจง คำถามส่วนนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อพฤติกรรมกรรมการตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์ของบิดามารดา (Parental behavior) ในครอบครัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความจบโปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์หรือไม่
2. บิดาท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์หรือไม่
3. มารดาท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์หรือไม่

ไม่ตั้ง	ตั้ง

- ถ้าบิดาหรือมารดาท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์ให้ตอบข้อ 4 และ ข้อ 5

4. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา บิดาท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์ กี่วัน
5. ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา มารดาท่านตั้งเครื่องตั้งผสมแอลกอฮอล์ กี่วัน

ไม่ ตั้งเลย	ตั้ง 1-3 วัน	ตั้ง 4 วัน หรือมากกว่า
<u>0</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
<u>0</u>	<u>1</u>	<u>2</u>

แบบสอบถาม เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น					
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบถึงความรู้สึกรหรือความคิดเห็นของท่านต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ไม่มีคำตอบใดถือว่าถูกหรือผิด โปรดทำเครื่องหมาย x ลงในช่องที่ตรงกับ ความคิดเห็นมากที่สุด					
ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. งานปาร์ตี้จะหมดความสนุกทันทีถ้าไม่มีเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	5	4	3	2	1
2. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆ ต่อการเรียน	5	4	3	2	1
3. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะช่วยลดความ โกรธหรือความคับข้องใจของบุคคลที่ดื่ม	5	4	3	2	1
4. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น	5	4	3	2	1
5. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ลดความวิตกกังวลในการเข้าสังคมได้	5	4	3	2	1
6. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ทำหายน่าทดลอง	5	4	3	2	1
7. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้สามารถลิ้มความทุกข์ที่เผชิญอยู่ได้	5	4	3	2	1
8. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีสีสัน	5	4	3	2	1
9. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีความสุข	5	4	3	2	1
10. ความทุกข์จะหมดไปถ้าได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	5	4	3	2	1
11. วัยรุ่นทุกคนควรที่จะหาโอกาสดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	5	4	3	2	1
12. ผู้ชายที่ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ถือว่าเป็นผู้ชายเต็มตัว	5	4	3	2	1
13. ผู้หญิงจะดูมีเสน่ห์มากขึ้นถ้าได้ดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	5	4	3	2	1
14. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์จะทำให้นอนหลับสบายขึ้น	5	4	3	2	1
15. เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ถือได้ว่าเป็นน้ำทิพย์แห่งสวรรค์	5	4	3	2	1
16. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้สมองทำงานแจ่มใสขึ้น	5	4	3	2	1
17. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ทำให้สามารถเพิ่มพูนสมรรถภาพทางเพศมากขึ้น	5	4	3	2	1
18. วัยรุ่นมักจะหนีปัญหาหรืออุปสรรคด้วยการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์	5	4	3	2	1
19. การดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพ	5	4	3	2	1
20. การเกิดอุบัติเหตุไม่เกี่ยวข้องกับใดๆ กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของคนดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราว	5	4	3	2	1

แบบสอบถาม
ความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วตอบคำถามตามความรู้สึกของท่าน โดยทำเครื่องหมาย X ทับ
ตัวเลขที่ต้องการตามความรู้สึกดังนี้ มากที่สุด=4 มาก=3 ปานกลาง=2 เล็กน้อย=1 น้อยที่สุด=0

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันรู้สึกกังวลใจ ถ้าฉันต้องพูดคุยกับบางคนที่มีอำนาจ (เช่นครู หรือเจ้านาย เป็นต้น)	4	3	2	1	0
2. ฉันมีความลำบากใจในการสบตาผู้อื่น	4	3	2	1	0
3. ฉันรู้สึกเครียดเมื่อต้องพูดเกี่ยวกับเรื่องของตัวเอง หรือความรู้สึกของตัวเอง	4	3	2	1	0
4. ฉันพบว่า เป็นการยากมากที่ต้องเข้ากับบุคคลที่ฉันทำงานด้วย ด้วยความสบายใจ	4	3	2	1	0
5. ฉันรู้สึกอึดอัด เมื่อฉันพบกับคนที่คุ้นเคยในท้องถิ่น	4	3	2	1	0
6. ฉันไม่ค่อยรู้สึกสบายนัก เมื่อต้องเข้าสังคม	4	3	2	1	0
7. ฉันรู้สึกเครียด เมื่อต้องอยู่กับคนอื่นตามลำพัง	4	3	2	1	0
8. ฉันรู้สึกผ่อนคลาย ในการพบปะผู้คนในงานปาร์ตี้ (R)	4	3	2	1	0
9. ฉันมีความยุ่งยากมากที่จะต้องพูดกับบุคคลอื่น	4	3	2	1	0
10. ฉันพบว่ามันเป็นงานง่ายมากที่จะคิดถึงประเด็นที่จะพูดคุยด้วย (R)	4	3	2	1	0
11. ฉันวิตกกังวลเกี่ยวกับการแสดงออกของตัวเองในกรณีที่ฉันเคอะเขิน	4	3	2	1	0
12. ฉันพบว่า มันมีความยากมาก ที่จะไม่เห็นด้วยกับมุมมองของคนอื่น	4	3	2	1	0
13. ฉันพบว่า เป็นความยุ่งยากที่จะพูดคุยกับบุคคลที่ดึงดูดใจเพศตรงข้าม	4	3	2	1	0
14. ฉันพบว่า ฉันมักจะวิตกกังวลว่า ฉันไม่รู้ว่า ฉันจะพูดอย่างไรในการเข้าสังคม	4	3	2	1	0
15. ฉันรู้สึกกังวลใจ ในการเข้าร่วมกับบุคคลอื่นในขณะที่ไม่รู้จักเขาดีพอ	4	3	2	1	0
16. ฉันรู้สึกว่า ฉันอาจจะพูดในสิ่งที่น่าอับอายเมื่อฉันพูด	4	3	2	1	0
17. เมื่อฉันเข้ากลุ่มฉันพบว่า ฉันจะวิตกกังวลเสมอที่ฉันจะไม่ได้ได้รับความสนใจในกลุ่ม	4	3	2	1	0
18. ฉันรู้สึกเครียดเมื่อต้องเข้ากลุ่ม	4	3	2	1	0
19. ฉันไม่แน่ใจว่า ฉันควรจะทักทายคนที่ฉันไม่รู้จักดีพอหรือไม่	4	3	2	1	0

หมายเหตุ : (R) หมายถึง Reverse score

แบบสอบถาม
สัมพันธภาพภายในครอบครัว

คำชี้แจง คำถามส่วนนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัวของท่านรวมทั้งลักษณะการเลี้ยงดูที่ท่านได้รับ เมื่อท่านอ่านข้อความจบโปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

*** ผู้ปกครองหมายถึง บุคคลที่ท่านอาศัยอยู่ด้วยปัจจุบัน ***

ข้อความ	บ่อยที่สุด	บ่อย	ไม่แน่ใจ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
1. ครอบครัวของท่านมักใช้เวลาด้วยกันในวันหยุด	5	4	3	2	1
2. โดยทั่วๆ ไปครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่ (R)	5	4	3	2	1
3. ท่านได้รับการว่ากล่าวตักเตือนจากคนในครอบครัวเมื่อปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม	5	4	3	2	1
4. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นคนในครอบครัวของท่านจะช่วยกันแก้ปัญหา	5	4	3	2	1
5. ทุกคนในครอบครัวเข้ากันได้เป็นอย่างดี	5	4	3	2	1
6. ผู้ปกครองเลี้ยงดูฉันด้วยการใช้เหตุผลประกอบ	5	4	3	2	1
7. ท่านได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ (R)	5	4	3	2	1
8. ผู้ปกครองเลี้ยงดูท่านด้วยการออกคำสั่งและบังคับ (R)	5	4	3	2	1
9. โดยทั่วๆ ไปทุกคนในครอบครัวสามารถพูดกันตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม	5	4	3	2	1
10. ท่านสามารถพูดให้คนในครอบครัวเข้าใจความต้องการของท่าน	5	4	3	2	1
11. ท่านกล้าที่จะบอกกับคนในครอบครัวเมื่อเขาทำสิ่งที่ฉันไม่ชอบ	5	4	3	2	1
12. ท่านสามารถพูดคุยกับคนในครอบครัวได้โดยไม่ต้องผ่านผู้อื่น	5	4	3	2	1

หมายเหตุ : (R) หมายถึง Reverse score

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม
การแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจในสัมผัส

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วตอบคำถามตามความรู้สึกของท่าน โดยทำหับตัวเลขที่ต้องการตามความรู้สึกดังนี้
จริงมาก = 4 จริง = 3 ไม่จริง = 2 ไม่จริงมาก = 1

ข้อความ	จริง มาก	จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง มาก
1. ฉันพอจะนึกได้ว่ามันจะนำตื่นตื่นเพียงใดที่ได้แต่งงานกับชาวต่างชาติ	4	3	2	1
2. ฉันเลือกที่จะไม่ว่ายน้ำในน้ำที่เย็นจัด แม้จะเป็นวันที่อากาศร้อนอบอ้าวมากก็ตาม (R)	4	3	2	1
3. ฉันอดทนรอการเข้าคิวยาวๆ ได้ (R)	4	3	2	1
4. ฉันชอบฟังเพลงเสียงดังๆ	4	3	2	1
5. เวลาทำอะไรฉันจะทำไปโดยไม่ค่อยวางแผนล่วงหน้า	4	3	2	1
6. ฉันหลีกเลี่ยงไม่ชมภาพยนตร์ที่ได้รับการกล่าวขวัญว่าน่าสะพรึงกลัว หรือระทึกขวัญอย่างสุดๆ (R)	4	3	2	1
7. ถ้าฉันไปเที่ยวสวนสนุก ฉันจะเลือกเล่นรถไฟเหาะตีลังกาหรือเครื่องเล่นประเภทความเร็วสูงอื่นๆ	4	3	2	1
8. ฉันอยากท่องเที่ยวไปในดินแดนที่ห่างไกลและแปลกหูแปลกตา	4	3	2	1
9. ฉันไม่เคยคิดว่าจะเอาเงินไปเล่นการพนัน แม้ว่าฉันจะมีเงินจ่ายก็ตาม	4	3	2	1
10. ฉันคงจะสนุกมาก ถ้าฉันเป็นหนึ่งในคณะสำรวจกลุ่มแรกที่ได้เดินทางไปยังดินแดนที่ไม่มีใครรู้จัก (R)	4	3	2	1
11. ฉันชอบชมภาพยนตร์ที่มีแต่ฉากระเบิดและการขับไล่ล่ากัน	4	3	2	1
12. ฉันไม่ชอบอาหารที่มีรสจัดและเผ็ดร้อน	4	3	2	1
13. โดยทั่วไปแล้ว ฉันทำงานได้ดีขึ้นเมื่อมีแรงกดดัน (R)	4	3	2	1
14. ฉันมักจะเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ทิ้งไว้ ในขณะที่ฉันกำลังทำงานอย่างอื่น เช่น อ่านหนังสือ หรือทำความสะอาดบ้าน	4	3	2	1
15. มันน่าตื่นเต้นดี เวลาได้เห็นอุบัติเหตุทางรถยนต์	4	3	2	1
16. ฉันชอบความรู้สึกเวลาที่ขึ้นอยู่ริมขอบ บนที่สูง และมองลงไปข้างล่าง	4	3	2	1
17. ถ้ามีการเปิดให้ไปเที่ยวดวงจันทร์หรือดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ ได้ฟรีฉันจะ เป็นคนแรกๆ ที่ไปลงชื่อไป (R)	4	3	2	1
18. ฉันเห็นว่า การได้เข้าร่วมรบในสงครามต้องเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้นสุดๆ	4	3	2	1

หมายเหตุ : (R) หมายถึง Reverse score

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.7/

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิทยกิตต์ ชั้น 16 ถ. พญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 1033

19 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา

เนื่องด้วย นางสาวสุชาทิพย์ สุทธิเมธากร นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย เรื่อง “ ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชายเขตกรุงเทพมหานคร ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 ม.5 ม.6) จำนวน 100 คน ทางคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลในหัวข้อดังกล่าว ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ นอกจากนี้ ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่มีการเผยแพร่ผลการวิจัยต่อสาธารณชนเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปประมวลผลทางสถิติรวมทั้งนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา

สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ

โทรศัพท์ 02-2189925

โทรสาร 02-21899263

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุรชาติพย์ สุทธิเมธากร เกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2505 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตพยาบาลและผดุงครรภ์) เมื่อปีการศึกษา 2527 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย